

EUTYCHII

Aegyptii, 2. 97. 30

Patriarchæ Orthodoxorum

ALEXANDRINI,

Scriptoris, ut in Oriente admodum Vetusti ac

Illustris, ita in Occidente tum paucissimis

Visi tum perarrò Auditi,

Ecclesiæ suæ Origines.

D. 5. 50

Ex ejusdem Arabico nunc primum typis edi-

ditur ac Versione & Commentario auxit

Ioannes Seldenus.

*Non, si quid TURBIDA ROMA
Eleget, accedat; sed animum improba in ILLA
Castigat iudicia.*

LONDINI,

Excudebat RICHARDUS BISHOPUS.

MDCXLIII.

Prostant apud R. & T. Whitakerum.

1317:97

PRÆFATIO.

Editionis Ratio. Et de Autoris seu Eutychi Patriarchæ Alexandrini Nomine, Patria, Natalibus, Dignitate, Ævo, Scriptis, adeoque eis, unde Origines hæ sumtæ.

Ravissima atque plurimum vexata dudum recrudit Quæstio, de Ordine Hieratico. Eaque tum perantiqua, tum celeberrima. Vtrum scilicet ex ipsa pura puta origine seu prima ac mera nascentis Ecclesiæ Christianæ disciplina, Episcopalis sive Ordo, sive Dignitas, sive Gradus, Presbyterali, seu Sacerdotali, Superior vel Alius aut ei neutiquam Dispar seu Idem fuerit habendus. Omnimodâ nimirum morum legumve, ab

A 2 humano,

humano, quod recentius fuerit, imperio
variâ superinductarum, ratione prorsus
sepositâ. Etiam nunc temporis Controver-
siam hac de re acerrimè agitant Viri per-
insignes Bini, summâ quidem eruditionis
gloriâ eminentissimi. Utinam intereâ ami-
ciâ dissidentes. Uterque Gallus. Sed Per-
suasionis ut plurimum invicem, diversissi-
mæ. Neutrum florentioribus hujus ævi
studiis quisquam assuetior potis est igno-
rare. In Alterum, indagationis tum liberri-
mæ tum diffusissimæ sanè principem, di-
gressionem, quemadmodum solet, doctissimâ
in opere eximio de *Fænore Trapezitico* usum
(qua scilicet Episcopis & Presbyteris ex
origine simplici promiscuam tam Muneris
quam Nominis communionem asserit)
insurgens illicò alter, tum ut adversarius
non novus, tum ut partium Pontificiarum,
ex instituto cui mancipatus est, propugna-
tor & necessarius & sedulus, *Dissertationes*
Ecclesiasticas de Episcoporum Dignitate & In-
jurisdictione emittit. Has in libello de *Epis-*
copis.

copis & Presbyteris viriliter oppugnans Wa-
 lo Messalinus sua egregiè firmat. Atque
 in eandem sententiam ab eo plura & tra-
 duntur in Opere ejus de *Primaui Papæ* jam
 prodituro, & promittuntur in eo quod me-
 ditatur de *Ordine Ecclesiastico*. Circumvo-
 litant etiam in Anglia nostra libelli non
 pauci operosius confarcinati, tam in munitis
 Episcopale, quàm ex jure tam diu recepto
 Presbyterali habitum est superius, velut
 omnino abolendum, quàm pro vetusto
 ejusdem, juxta morem majorum, usu re-
 tinendo. Præterimus alios eadem sudantes
 in messe, atque Ordinem Hieraticum ac rem
 Episcopalem in Notitiis, Annalibus, Cen-
 turiis, Scholiis Theologicis, aliterve tractan-
 tes. Sardos quidem in his haberi venales
 certum est, & more Mandrabuli esse sæ-
 pius actum; dum inscitius & ferocius mul-
 to quàm doctius aut cordatius non raro
 instituitur utrinque altercatio. Neque aliter
 sanè fieri potest, quoties homines Conclu-
 sionum, utcumque illarum, impensius ac
 effictim

efficitim amantiores quàm Præmissorum intelligentiores aut de eis prudentiùs solliciti, chartis temerè illinendo abutuntur. Quæ quidem frequentissima est non Fundi solùm Literarii sed & Pacis Publicæ calamitas, eò deploranda magis quò remedium minùs sperandum. Sed verò in fecundissima, quæ etiam in horas crescit, scripturientium hac de re segete, vix opinor quempiam reperiri (modo rem aliquantulò fusiùs discutere adgrediatur) à quo non etiam in primis usurpatur locus ille Hieronymi percelebris de Prisco Ecclesiæ Alexandrinæ More, pro vario hominum tum ingenio tum partium studio perquàm diversimodè intelligi solitus. Iste, inquam, qui habetur in Epistola ejus 85, seu ad Evagrium. Ibi, simulac ex federe novo eodem Apostolorum ævo esse Presbyteros quos & Episcopos probare satagens verba sacra illuc spectantia collegerat, ad infrequentia dein tempora & singulare Ecclesiæ jam dictæ exemplum descendens, hæc subjicit.

subjicit. *Quod autem postea unus electus est qui ceteris præponeretur, in Schismatis remedium factum est, ne unusquisque ad se trahens Christi Ecclesiam rumperet. Nam & Alexandria à Marco Evangelista usque ad Heraclum & Dionysium Episcopos, Presbyteri semper unum ex se electum, in excelsiori gradu collocatum Episcopum nominabant. Quo modo si exercitus Imperatorem faciat, aut Diaconi eligant de se quem industrium noverint & Archidiaconum vocent. Totidem syllabis, cum reliquis ferme ejusdem Epistolæ, locus ille transfertur in Decretum Gratianum, seu Corporis Iuris Canonici partem primam, Dist. 93. cap. 24. legimus. Atque heic præcipuum Questionis momentum ac disputationis totius facere Hieronymum ait Dionysius Petavius. Et mirè torquet Theologos, quotquot Hierarchiam receptiorem velut ab Apostolis institutam necessariò retinendam contendunt, locus ille, adeoque ut etiam audentiùs asserere ausi sint nonnulli, Heræticorum & fortasse Aërianorum dolo & manu Epistolam illam fuisse corruptam. Vide Ludovicum Cellotium de Hierarchia*

Hierarchia lib. 4. cap. 16. Neque verò apud Veteres sive Patres sive Historicos, qui prostant, ulla alibi, quantum scio occurrat moris hujus Alexandrini aut vola aut vestigium; nisi id quod de Presbyteris apud Ægyptum, ex Commentario illo qui Ambrosio tribuitur in Epistolam ad Ephesios, uti & lou m alterum, in Quæstionibus ad utrumque Fedus quæ Augustini dicuntur, huc referendum duxeris. Quod & meritò sanè facias; qua de re plura in Commentarii numero 19. Iam verò cum de Ordinis Hieratici in Ecclesia Alexandrina, id est de Presbyterorum & Episcoporum, ipsiusque Patriarchæ, etiam & de ipssimo hoc quem memorat Hieronymus more, Testimonium multò Luculentius Explicatiusque habeatur apud Scriptorem sanè vetustum, Arabicum, Ægyptium, eumque ejusdem Ecclesiæ Patriarcham Orthodoxorum (nam alius erat ibi non rarò Iacobitarum) necdum typis editum, & perpauca, nisi fallor nimium, aut lectum aut

*Editionis
ratio.*

aut visum ; Operæ pretium duximus nec studiosis atque ingenuis Veritatis indagatoribus Falsique larvarum osoribus ingratum, illud inde fidelitè excerptum interpretari ac Commentario illustratum edere.

Patriarchæ huic à natalibus nomen erat *سعيد* *Said* cum adjectione patronymica *Autoris Nomen.* *ابن بطريق* *Ibn Batrik*, id est, *Saidus Filius Batrici* seu *Patricii*, aut *Batricides*. Cum autem Patriarcha factus est, maluit sibi nomen *أفنديسيوس* quod & exaratur subinde *أوثوشيوس* & *أوتيشيوس* pro eo quod è Græco est *Eutyches* aut *Eutychius*. Vocabulum illud è Græco sic in Arabica elementa deformatum legi quidem olim, sed non sine errore, *Aphthifias* ; uti &, juxtà mecum, vir summus Thomas Erpenius Orientalium linguarum, maximè Arabicæ, in Occidente parens, dum vixit, colendissimus. Id quod ex ejusdem annotatiuncula de Autore hoc, codicum quibus utor alteri, sua manu, dum aliquamdiù consuetudine

ne ejus Londini annis abhinc amplius viginti fruebar, adjecta liquet. Et lectionem ejusmodi satis fert^{ur} ipsa vocabuli elementa. Sed tandem vidi *Eutyehis* & *Eutyebi* nomina ab ipso Saido eisdem literis designari, unde & eundem *Eutyebium* aut *Eutychen* dicendum minimè dubitavi. Nec tam novum ita fuisse sibi nomen Saidus, quàm pristini interpretationem aut alia ex lingua synonymum. Nam *سعيد* Said idem Arabicè significat quod Græcè *Eutyebius* aut *Eutyches*, aut Latine *Fortunatus*.

Patria

Eutyehii;

Natalium

item Locus

& Tem-

pus.

Patria erat Ægyptus. Natalium locus (ut testatur ipse in Chalifatu Kahiri Billa) Fustatum; de quo vide, si placet, Geographiam Nubiensem in parte 3. climatis 3. præter Leunchavium in Pandectis Turcicis cap. 61. & 212. Tempus Natalium ejus fuit annus octavus Mutemadis Billa Ibn Metwachal Chaliphæ in Syria, Achmede Ibn Tolon Chaliphatum obtinente Ægypti; dies verò dominicus & 27 mensis Dilhuggiæ, anni Hegiræ 163, ut expressim in Codicum

cum quibus utor ejusdem altero, sive ab ipso Eutychio, sive à nescio quo alio traditur. De anno verba sunt **وذلك في سنة ثلاث وستين ومائتين قمرية ومن الهجرة الي البوكة مائتين واربعة** *Atque hoc evenit anno 263 Lu- nari. Et ab Hegira ad natales ejus anni sunt so- lares 254.* Dum verò numeratur ibi annus à Christi Incarnatione, fit ille 868; qui pla- nè idem est qui nobis in Chronologia re- ceptissima habetur 876. Nimirum Eutychi- us passim in Chronologia sua Christi nata- les octennio facit recentiores quam in æra vulgari, uti & monuimus in Commentario, numero 15. Adeoque ex ea ratione Hegi- ram ab anno Christi 614 auspicatur, quam unanimes tribuunt Chronologi nostri anno vulgari Christi 622. Atque ex 622 & 254 annis solaribus conficitur annus ille 876. Dies autem 27 Dilhuggiæ in anno Hegiræ 263, respondet diei 8 Septembris in anno 876 Juliano. Accepi verò, & beneficium libentissimè agnosco, ab viro literis optimis

ac virtute ornatissimo Edwardo Pocockio, Oxoniis linguæ Arabicæ Professore dignissimo, vitam MS. Eutychiei nostri ab Ibn Abi Osaibea Mahumedano, inter vitas Arabum qui Medicinâ (nam & Medicus erat insignis Eutychieus) claruere scriptam. In eadem Dies, Mensis, ac FERIA eadem, Natalibus ejus tribuitur. Annus verò interim ibi est ثلاث وعشرين ومائتين الهجرة 223 Hegiræ. Sed Librarii error est manifestus. Et pro عشرين *vigesimus*, planè ستين *sexagesimus* legendum. Autor ille aliàs dicitur Abu Elaighbas Achmed Ben. Casem, quem eundem existimo esse cum Ben Casem virorum illustrium vitarum Autore aliquoties citato à Gabriele & Ioanne Maronitis in Tractatu de rebus Orientalibus Geographiæ Nubiensi subnexo. Floruit hic sub annum Hegiræ 610, seu annum Christi 1212. Anno nempe ætatis suæ 37 mortuus est, anno Hegiræ 616; qui Christi est 1220. Igitur natus est Eutychieus Carolo Calvo Occidentis, Basilio Orientis Imperatoribus,

ratoribus, & Alfredo Rege Angliæ, Patriarchâ Alexandrino tunc Michaelæ. Dum autem temporis hunc qualemcunque calculum ex Arabismo afferimus, subit in mentem illud Landulphi Sagacis de summa atque inaudita numerandi inscitia, quam Arabibus, autore Græculo aliquo, imputat. Ait nempe, libro 20, Vlid, seu Walid Chalifam Syriæ prohibuisse scribi Græcè publicos logothesi codices, sed in Arabicis annotari sine computo: quoniam, sic ille, impossibile est illorum lingua monadem vel dualitatem aut trinitatem, aut octo & dimidium aut tria scribi, propter quod & usque hodie sunt notarii Christiani. Ita in rebus Iustiniani Rhinotmeti seu sub annum Christi 700 Landulphus. Sed mirari satis nequeo, undenam hoc Commentum primò natum. Manifestius nihil est quam non solùm in Arabum lingua Walide hoc vetustiore, utpote etiam in Alcoranica, numerandi rationem pariter, ut linguis in aliis, exprimi, verùm etiam ipsas, quibus utimur Europæi, Figuras Numerales, operationibus

*De Numerandi a-
pud Ara-
bas ratio-
ne.*

tionibus Arithmeticis adeo accomodas, quas Barbaricas appellitamus, ab eis olim mutuò Europæos accepisse, nec ita multò aliter à nobis etiamnum quàm ab illis formatas. Et Guilielmus Malmesburiensis lib. 2 de Gestis Regum Angliæ cap. 10, ubi Gereberti, postea Silvestri secundi Papæ, (quem tamen ille Ioannem XV perperam facit) historiam intertextit, eum ait. *primum à Saracenis Abacum rapientem, regulas dedisse quæ à sudantibus abacis vix intelligantur.* Sed hæc obiter.

Eutychius
Medicinæ,
Historiarum
Scientiæ, &
Theologiæ
clarus.

Dignitas Eutychii nostri cernitur tum in artis Medicinæ singulari quâ claruit famâ, tum in rebus & Historicis & Theologicis quibus admodum polluit, adeoque in Fastigio in quod erectus est Patriarchali. Medicum quidem ipse se in scriptis suis non ita rarò appellat, adjecto nomini suo, quod, juxta Orientalium morem, subinde inserit, vocabulo *المطبيب Medicus.* Et Achmed Ben Casem in vita ejus ; *وكان طبيباً*

مشهوراً

مسوور عالم با علم صلاط الطب

Et Medicus وعلها متقدما في زمانه

fuit insignis, tum Theorica tum Practica ejusdem partis gnarus, ac tempore suo præcellens; quem admodum item erat frater ejus Isi Ibn Batrik dictus. Scientiam ejus Historicam sci-
mus ex Annalibus ejus, de quibus mox. Theologum autem subinde in Annalibus illis agit acutum, dum in Arianos, Nestorianos, id genus alios, tam obiter, sed breviusculè, disputare vult quam res eorum narrare. In dignitatem Patriarchalem evectus est, post obitum Christoduli Patriarchæ Alexandrini, annos natus solares circa quinquaginta octo. Nimirum annò Hegiræ 321, seu primo Chalifatus Kahiri Billa, factus est Patriarcha, die 8 mensis Tzephari, ut expressim tum Ben Casem tum Eutyechius ipse. Sed altero in exemplari Eutychii (nam binis usi sumus, ut statim dicemus) manifesta est in numeris hac de re depravatio. In calculo Juliano respondet annus Christi 933

ac

Patriarcha Alexandrinus
fit Eutyechius.

Eutychius
Patriar-
cha Or-
thodoxo-
rum.

ac dies Februarii octavus. Sedit annis Lu-
naribus 7 præter 6 menses, quod testatur
tam Georgius Elmacinus, aut adnotatio ei
adjecta lib. 3 cap. 1. quam Vitæ ejus autor
jam ante dictus. Macarius erat tunc tem-
poris Iacobitarum seu Eutychianorum ibi
Patriarcha, uti hic *✠ ٢٤٤٤* *Orthodoxo-*
rum. Sic enim in urbe illa, seditionibus
deditissima, diu etiam antea obtinuerat, ut
tam Hæreticis suus quam Orthodoxis suus
esset ibi Episcopus. Vide Nicephorum
hist. 15. cap. 16. Et Breviculus historiæ
Eutychianistarum, seu *Gesta de Nomine A-*
cacii, cum Pontificum Romanorum Episto-
lis aliquot ab Iacobo Sirmondo dudum e-
dita, pag. 16; *Mortuo Principe Marciano, col-*
lectis turbis hæreticorum, Timotheus & Petrus
veniunt Alexandriam, & ordinatur ab hæreticis
Timotheus Episcopus. Duo igitur apud Alexan-
driam Episcopi esse cæperunt. Orthodoxorum
tunc erat Proterius. Tam verò Georgius El-
macinus quam Ben Casem ait dissidia vigu-
isse non levia inter Eutychium & plebem
suam.

suam. Diarrhoea tandem laborantem Alexandriæ cum obijisse anno Hegiræ 328, die Lunæ qui postremus erat mensis Ragebi. Initium anni illius erat 18 Octobris anni Christi 939, feriâ sextâ seu die Veneris. Ita in calculo Iuliano, mortuus est die Maii duodecimo anni Christi 940, postquam annos 63 aut circitèr vixisset. Caliphatum Syriæ tenente Arade Billa, Romano Orientis, Ottone Magno Occidentis Imperatoribus, atque Athelstano Rege Angliæ. Coævus ita habuit Abi Hali Ben Mucla, qui primus elegantioris apud Arabas scribendi generis autor extitit, atque Albatenium seu Albategnium. Id est Mahumedem Aractensem, Aratensem Copernico aliisque dictum & subinde Aracensem, celeberrimum illum Astronomum; de quo legitur in Tzemach David, הוא המציא חידוש חשבון נכון ולוחות לחכמי התכונה אשר נהגו בו עד היום הזה לחשב ממנו החקיפה האמיתית *Is invenit simul & instauravit calculum exactum & Tabulas Astronomis, quibus utuntur ipsi usque in hunc diem in motu vero supputando.* Sic David ille part. 2

Eutychii
mors.

Quos habuerit viros doctrinâ claros sibi coævus.

Albatenius.

Thebit
Ben Cora.

anno Chiliadis quintæ 635 seu Christi 875. Alphonſinas, ut videtur, vult ex Albatenii libro de Scientiis ſtellarum (quem ex Arabico vertit olim Plato Tiburtinus) conſtructas. Etiam Thebit Ben Cora & אבן אלמשהר חזקן ואלקנר *Abu Elmaſchaar Astrologus & Alkindi* notantur ab Abraha Zacuthio in Sepher Iuchafin (fol. 146.^b) ut Caliphis, ſub quibus vixit Eutychiuſ, Coævi. Sed de Thebit non conſentiunt alii. Videſis Iac. Chriſtmannum in caput ſextum Alfragani. At verò Euclidem à mendis purgaſſe Thebit ac Commentariis illuſtraſſe anno Hegiræ 282, ex Orientalium libris docent Gabriel & Ioannes Maronitæ in Rebus Orientis Geographiæ Nubiensî ſubnexis. Annus autem ille idem eſt cum Chriſti 895, quo tempore Eutychiuſ trigefimum aut circiter agebat annum. Sed peſſimè cluxatum habetur Thebiti nomen apud Iosephum Blancanum, ubi in decimo tertio à Chriſto ſeculo ponitur. Ex loco illo Zacuthii Iosephus Scaliger in Dynaſtia Chalipharum, *tunc florebant*

florabant, inquit, Mischaar Astrologus & El-
chandi. Legendum non dubito Abuma-
Abu Elmaasar, atque intelligi eum quem vul-
go Albumasar & Abumasar vocitamus. Sic enim sar.
Arabice scribitur Abu Ma-
أبو معشر fiar.
Floruit ille Eutychio coævus. Nempè
mortuus est anno Hegiræ 272 seu Christi
885, Eutychio juvene, seu annorum quasi
viginti. Quod docetur ab Ibn Chalican MS.
Illustrium virorum apud Arabas vitarum
autore perquam eximio. Mihi inde de-
scripsit hæc etiam vir egregius Edwardus Po-
cockius. Abu Ma-
أبو معشر جعفر محمد بن عمر
البلاخي النجم المشهور له البوالغات
المفيدة في علم الفلك كالمدخل
والريج والالوف وله أصابة جيدة توفيه
Abu Ma-
سنة اثنين وسبعين ومائتين
fiar Giasar, Mabumed Ben Omar, Balachius,
Astronomus celebris (cujus sunt egregia de scien-
tia syderali opera, ut Introductorium, Tabula, &
Constructio; ac fuere inventa ejus perutilia) obiit
anno 272. Hinc liquet cur in versionibus
C 2 vocetur

vocetur *Abalachi*, uti & interdum *Iaphar*. *Iaphar* planè factum est à *Giafar*, & *Abalachi* à *Balachi* seu *Balachius*, quo nomine dictus est à Natalium loco. *Bactrianus* vertitur à *Iacobo Golio* in Catalogo Lugduno-Baravonum. 41. Malè autem à *Blancano* tribuitur *Abumafar* seculo Christi decimo. Nec meliùs *Ioannes Picus Mirandulæ Comes*, cum Arabibus ea voce dictum Astrologum negans ait Philosophum tantum apud eos sic nominari. Astrologum autem quem ex Arabico habemus, vocandum *Aboasar*. Sic ille lib. 1. in Astrologiam; sed hallucinatus. Verum quidem est, non *Albumafar* dicendum Astrologum (quemadmodum *Picus* ipse passim) sed *Abumafar*, non verò *Aboasar*. Citatur aliquoties in *Francisci Buranæ* versione *Averrois Commentarii in Priora Aristotelis Analytica* alibique, *Abumazar*, qui planè *Abunazar* exarandus. Is est *Abunazar Alpharabius Dialecticus & philosophus eximius*; cuius nomen in *Averrois Commentariis in Posteriora & Avicennæ Chymicis* sæpissimè alibique

bique sic rectè scribitur. Qui verò dicitur Scaligero Elkandi, Alkindum, Arabibus *Alkindus*. *Alkindus.*
 الكندي *Alkindi* seu Alchindum, esse non dubito. Philosophus erat is celebris, uti & Medicus & Mathematicus. Locum habet inter novem Iudices qui cum Haly de Iudiciis Astrorum plerunque conjunguntur. Quædam ejusdem de Gradibus medicaminum excusa sunt quæ haud parùm vilipendens impugnat Averroes in *Colliget* lib. 5. cap. 58. Nuncupatur subinde Iacobus Alkindi. Sed in Bibliothecæ Lugduno-Batavæ Catalogo occurrit inter codices Arabicos MS. *Isaac Kindæus*, quem vulgo *Alkindum* vocant, de metiendis distantis. Idem de *Electiōe dierum*. Ex Iunioribus (inquit Ioannes Picus tum in *Apothegia* tum in libello de Hominis dignitate) qui *Magiam*, illam verè naturalem, *olfecerint*, tres reperio; *Alchindum Arabem*, *Rogerium Baconem*, Anglum illum percelebrem, & *Gnilielmum Parisiensem*. *Magiam* putò Alchindi maximè cerni voluit in libello de Radiis, in quo de Specierum

*Photius.
Theophi-
lactus.
Vitellio.*

*Eutychie
Opera.*

cierum rerum omnimodarum, uti radio-
rum à Sole, emanatione, & de relatione
partium universi quasi Magnetica agit. Hic
puto nondum editus est. Coætanus item
Eutychio erat Photius Archiepiscopus Con-
stantinopolitanus, atque, uti volunt aliqui,
Theophylactus Bulgariæ, & Vitellio Opti-
cus. Libri ab Eutychio scripti sunt Quatuor.
 كتاب في الطب *Liber de Medicina;*
 كتاب في الجدال بين المخالف
 والذصراني *Liber Disputationis inter Hæreti-
cum & Christianum,* نظم الجوهر
Ordinatio aut Ordinata dispositio Gemmæ, seu
Ordinatio aut Ordinata dispositio aut Syntagma
Substantiæ (ut pariter fert vox الجوهر) seu
Syntagma compendiosum; quasi *Medullam Hi-*
storiam nuncupasset. Neque enim eodem
 vocabulo pro Gemma ac Substantia (scili-
 cet الجوهر *Giaubar*) solum utuntur Arabes,
 verumetiam idèò utuntur, quia ut Gem-
 mæ inter reliqua bona, ita Substantiæ inter
 cetera prædicamenta dignitas est eminens-
 tissima.

tissima. Nam inde nominis hæc commu-
 nio; ut expressim Averroes in Epitome in
 libros Metaphysices, tractatu primo. Quar-
 tus liber Eutychio tributus, est *de rebus Si-
 cilie postquam à Saracenis capta est*, qui in Ca-
 talogo Bibliothecæ Orientalis Viri præstan-
 tissimi Thomæ Erpenii, annexus esse dici-
 tur Historiæ ejus Ecclesiasticæ, id est, *Me-
 dulle* quam diximus *Historica*. Librorum,
 quos memoravimus, tres priores meminit
 Achmed Ben Casem ille. Etiam in illorum
 Tertio, seu Medulla Historica, Secundum
 memorat ipse Eutychius. Tertius autem
 Annales complectitur à rerum conditu us-
 que in sua tempora deductos; in quibus
 quamplurima ad Historiam tum Sacram
 tum Profanam attinentia occurrunt notatu
 dignissima quæ nullibi omninò apud Scrip-
 tores qui prostant, aliòve quos mihi videre
 contigit, sive Græcos sive Latinos sive E-
 braicos sive Arabicos lecta. Conscripti sunt
 illi ad Isi Ibn Batrik fratrem suum. Citan-
 tur multoties à Georgio Elmacino in histo-

Eutychii
Opus, seu
Annales
unde Ori-
gines hæ-
sumt.

*Citatur a
Guilielmo
Archiepif-
copo Ty-
rio.*

ria Saracenica. Et recensentur proculdubio inter Codices Arabicos Orientis res complexos, quibus olim Guilielmum Archiepiscopum Tyrium instruxit Almaricus rex Hierosolymitanus, ut inde opus de principibus Orientalibus conficeret. Nec ut vulgares, sed primarii. *Seith filius Patricii & vir venerabilis* vocatur huic Tyrio; nec alibi apud Scriptores Europæ veteres, quantum observavi, memoratur. Almarico rege, inquit Tyrius, in Prologo ad Historiam, *Arabica exemplaria ministrante, aliam historiam à tempore seductoris Mabumeth usque in hunc annum, qui est nobis ab Incarnatione Domini MCLXXXIV per annos quingentos septuaginta decurrentem conscripsimus; autorem maximè secuti virum venerabilem Seith filium Patricii Alexandrinum Patriarcham.* Quod verò ait se maximè hunc secutum, planè intelligendum est de tempore duntaxat annum Christi 937 seu Hegiræ 326 antevertente. Tunc enim suos claudit Annales Euty chius, circa biennium post mortuus. Atque ex Annalibus ejus

ejus hisce, quos ipsis Ecclesiæ Alexandrinæ archivis plurima debere nullus dubito, Testimonium quod dixi de loco illo Hieronymi traduximus. Id est, integram de Marco Evangelistâ & Ecclesiæ illius Originibus moribusque vetustis interfertam Periocham. Exemplaribus usus sum binis MSS. *Exemplaria* ex Oriente dudum allatis. Alterum antiquius est & trecentis quadraginta amplius *Euty-* abhinc annis exaratum, quod Bibliothecæ *chii, quibus usi sumus, Arabica bina.* Cottonianæ cimelium est. Alterum, quod tum recentius tum multò elegantius est, cum aliis aliquot Orientis scriptis in Anglia à Iudæo, ut opinor, nescio quo ante decennium amplius emtum, dono mihi dedit Georgius Gage, popularis meus, vir, dum vixit, tum singulari morum suavitate tum optimis artibus ornatissimus. Prioris erat olim dominus, Michael Patriarcha Antiochenus, qui & Ecclesiæ Antiochenæ, ni fallor, illud donavit. Id enim significari didici eo quod scriptum in calce reperio. Nempe nomen jam dicti Patriarchæ Antiocheni

cheni primò Arabicè conscriptum, dein ad-
 jectum, codicem illum illius esse, quod
 solenni illo in Sacrilegos carmine clauditur
 فكل من يسرقه لم يحتسب يدكون
 si quis eum clam surri-
 puerit, Deo anathema sit. Hisce subjicitur ipsa
 Michaelis manu (ut par est credere) literis
 invicem in se, ad Græcorum, cum nomina
 scribunt, morem, insilientibus, ✕ Μιχαὴλ ἐλέω
 Θεῷ Πατριάρχης Αποχρίσας. Hunc autem eundem
 esse existimo qui ante annos ampliùs sexa-
 ginta Patriarchatu illo valdè senex dejectus,
 non semel memoratur à Martino Crusio in
 Gratulatione ad Solomonem Schweigerum
 de ejusdem peregrinatione conscripta, non
 in Turcogræcia, sed seorsim Argentorati
 1582 excusa. Hinc est quod in Commem-
 tario vocari volumus Codicem seu Ex-
 emplar hoc, *Antiochenum*. Recentius au-
 tem Exemplar exaratum est anno Hegiræ
 1028, id est Christi 1618, Alepi, à Scriba
 ibi celebri تلجي Talgi dicto. Unde *Alepen-*
sem codicem eum nuncupavi. In Biblio-
 theca

theca Lugduno-Batava, quæ codicibus est Arabicis MSS. refertissima, nullum Scriptoris hujus reperitur Exemplar, si fides Catalogis ejusdem. Idem dicendum, de Bibliotheca Ambrosiana quæ Mediolani est, & D. Laurentii, quæ Madriti, & Oxoniensi publica, uti & Arundelliana ; quæ omnes tamen codices habent Arabicos MSS. maximè Oxoniensis, perplurimos. Sed verò in Bibliotheca Cantabrigiensi publica, Exemplar Annalium ejus reperitur inter libros Bibliothecæ Orientalis Thomæ Erpenii, quibus illa pridem donata est à Georgio Duce Buckinghamiæ, ejusdem Academiæ Cancellario. Quænam in Privatorum Musæolis lateant eorundem Exemplaria alia, nescio. Sed verò jam nunc dum hæc proditura sunt ; perhumanitè communicat mecum Annales hosce integros nitidissimè atque eadem opinor manu quâ Codex meus, seu *Alepenfis*, etiam & hoc aliquot annis recentius exaratos Guilielmus Corderoy, Civis Londinensis, uti item alios aliquot

libros notæ singularis Arabicos, quibus in Oriente sibi comparatis patriam suam nuperrimè ditavit. Et de Editionis causa, Autore, & Codicibus unde quæ sequuntur Origines haustæ sunt, hætenus.

Sed verò si Eutychio fidem heic parùm habendam ideò forsan quis morosiùs existimaverit, quòd ævi fuerit ipse adèò rebus quas tradit recentioris (nam Seculo, ut vides, floruit Decimo) certè necesse est ut is, si parili in paribus utatur ratione, nec Iosepho, Livio, Halicarnassæo, Plutarcho, Eusebio, Zonaræ, origines & res gestas Iudaicas, Romanas, Græcas, Punicas, Christianas tamdiù seculum suum antevertentes narrantibus nec id genus aliis credat, imò ut pro fide dignis habeat historiis (præter sacras literas) duntaxat ipsa Archivorum penetralia, Conciliorum acta ipsa, Thucydides, Polybios, Salustios, Cæsares, Tacitos, Guicciardinos, Comminæos. Mihi sanè Eutychius in hisce est veluti Beda planè Ægyptius.

EUTYCHII,

EUTYCHII,
Patriarchæ Orthodoxorum
ALEXANDRINI,
ECCLESIAE SUÆ
ORIGINES.

Paginarum Commentarii Index.

تس—ع
سنين من
قلون يوس

قيصر كان مرقـص
الانجيلي بمدينـة
الاسكندرية ايذـعوا
الناس الي الـايـه
بالمسيح سيدنا ونبينا

Nnus age-
batur Clau-
dii¹ Cæsaris
nonus, cum
Marcus Evangelista²
in urbe versatus est A-
lexandriæ, ut inde pro-
pagaretur apud homi-
nes fides in Christo
Domino

D 3

مرقس يمسى في مدينته
 الاسكندرية ان انقطع
 شمع نعله و جلس
 عند رجل اسكاف
 يقال له حذانيا ليصلح
 نعله و اخذ حذانيا
 الاشغا ليثقب الذول
 فثقب به اصبع نغسه
 فسأل منه و
 كثيرا و اوجعه
 وجعا شديدا و فثبم
 مرقس فقال له
 مرقس ان انت
 انت المسيح
 ابن الله فان اصبغك
 تبسرا و اخذ مرقس
 اصبع حذانيا و قال
 باسم يسوع المسيح

Domino nostro. Dum
 autem per urbem ince-
 dit, diffringitur calcei
 ejus corrigia: quem ut
 reficeret, ad Sutorem ³ ²
 se contulit nomine *Han-
 nianiam*, qui subulâ ⁴ ad ³
 perforandum calceum
 sumtâ, digitum suum
 perforavit, adeò ut
 multum efflueret san-
 guinis, nec sine dolore
 ingenti. Submurm-
 ranti igitur in *Marcum*,
 dixit ei ille, si credide-
 ris in *Jesum Christum Fi-
 lium Dei*, digitus tuus
 sanabitur. Prehenso igitur
 digito ⁵ ejus dixit, ³
 In nomine *Jesu Christi* sa-
 nus sit digitus tuus, qui
 eodem

تبرا اصبه — ك
 فبريت اصبه —
 للموت فانقطع الدم
 فامن حنايا من
 ساعته بالمسيح وعده
 مرقس وصدي — ر
 بطريركا علي
 الاسكندرية و هو
 اول بطريرك صير
 على الاسكندرية
 وان مرقس البشير
 صير مع حنايا
 البطريرك اثني عشر
 قسيس يكونوا مع
 البطريرك وان عدم
 البطريرك يختاروا
 واحد من الاثنا عشر
 قسيسا ويضع الادي

eodem momento in sa-
 nitatem restitutus est,
 sanguine amplius non
 effluente. Et credidit
 ab eo tempore *Hana-*
nias in Christum, unde
 baptizavit eum *Marcus*
 & constituit eum Patri-
 archam ⁶ *Alexandriae*. ³
 Scilicet is primus ⁷ erat ⁴
Alexandriae ⁸ Patriarcha ⁵
 constitutus. Constituit
 item *Marcus* Evange-
 lista duodecim ⁹ Presby- ¹⁴
 teros cum *Hanania*, qui
 nempè manerent cum
 Patriarcha, adeò ut cum
 vacaret Patriarchatus,
 eligerent unum è duo-
 decim Presbyteris cujus
 Capiti reliqui undecim
 Manus

عشر قسيس الباقون Manus ¹⁰ Imponerent ¹⁶
 ايديهم على مراس ————— eumque ¹¹ benedicerent ³⁵
 ويباركون ————— & Patriarcham eum
 ويصلحونه بطريسر كا ————— crearent ¹², & dein virum ⁶³
 ثم يختاروا مرج ————— aliquem insignem ¹³ eli- ⁶⁴
 فاضلا فيصيروه قسيسا byterum secum consti-
 معهم بدل الذي صير sic factus est Patriarcha;
 بطريسر كا ليكونوا ut ita semper extarent
 اثني عشر ابدا ————— duodecim. Neque de-
 يرزل مرسم القسا ————— siit *Alexandriae* institu-
 بالاسكندر ————— tum ¹⁴ hoc de Presby- ⁶⁴
 يصلحوا البطاركة ————— teris, ut scilicet Patriar-
 من القسا الاثني ————— chas crearent ex Pres-
 عشر الي ————— byteris duodecim, usque
 الاسكندري بطريسر ————— ad tempora ¹⁵ *Alexandri* ⁶⁶
 الاسكندرية الذي ————— Patriarchæ *Alexandrini*
 كان في جملة ————— qui fuit ex ¹⁶ numero ⁷⁰
 الثلاثماية والثمانية ————— illo CCCXVIII. Is autem
 vetuit ne deinceps Pa-
 triarcham

16
 35
 63
 64
 64
 66
 70

عشر ٥ فانه منع من
 ان يصلحون القسا
 البطريرك ٥ وامر
 ايض انا م——
 البطريرك ان يجمعوا
 الاساقفة ويصلحون
 البطريرك ٥ وامر ايضا
 انا مات البطريرك ان
 يختاروا من اي بلد
 كان رجلا فاضلا ٥
 لو من اولايك الاثني
 عشر قسا او عشرين
 ممن يرضا حاله
 فيصلحونه بطريرك ٥
 وانقطع الرسم القديم
 من اصلاح القسا
 البطريرك ٥ وجري
 الامر الاساقفة سيث

triarcham ¹⁷ Presbyteri ¹²⁸
 crearent. Et decre-
 vit ¹⁸ ut mortuo Patriar- ¹²⁹
 châ convenirent Episco-
 pi qui Patriarcham or-
 dinarent. Decrevit item
 ut, vacante Patriarcha-
 tu, eligerent ¹⁹ sive ex ¹³¹
 quacunque regione sive
 ex duodecim illis Pres-
 byteris sive aliis, ut res
 ferebat, virum aliquem
 eximium, eumque Pa-
 triarcham crearent. At-
 que ita evanuit ²⁰ institu- ¹³⁴
 tum illud antiquius, quo
 creari solitus à Presby-
 teris Patriarcha; & suc-
 cessit in locum ejus de-
 cretum de Patriarcha ab
 Episcopis creando. Is
 E
 . etiam

اصلاح البطريرك واما
سوالهم لم يسمى
بطريرك الاسكندرية
بابا فمعني البابا
جد فان من
حنانيا الذي اصلاحه
مرقص البشير
بطريرك الاسكندرية
الي وقت نيستريوس
بطريرك الاسكندرية
وهو الحادي عشر
بطريركا كان يله
الاسكندرية . لم
يكن في عهد مصر
اسقفا ولم تكن
البطاركة الذين قبله
اصاحوا اسقفا فلما
صار نيستريوس

etiam petiit ab eis ne
Patriarcha *Alexandri-*
nus, ²¹ Papa vocitare- ¹³⁹
tur; quod significat A-
vum. Sed verò ab *Ha-*
naniâ quem constituit
Marcus Evangelista
Patriarcham *Alexan-*
driæ, usque in tempora
Demetrii patriarchæ ibi-
dem (is patriarcha fuit
Alexandrinus undeci-
mus) nullus erat, ²² in ¹⁴³
Provinciis *Ægypti*, E-
piscopus; nec Patri-
archæ ante eum cre-
arunt Episcopos. Ille
autem factus Patriar-
cha tres constituit E-
piscopos

بطريرك کا اصلح piscopos. Et primus
 ١٣٩ ثلثة اساقفة ١٠ fuit hic Patriarcha A-
 وهو اول بطريرك alexandrinus qui Epif-
 بالاسكندرية عدل copos fecit. Mortuo
 الاساقفة ١٠ فلما مات Demetrio suffectus est
 صير بعده هرقل Heracles Patriarcha A-
 بطريرك علي lexandrinus, qui Epif-
 الاسكندرية ١٠ فاصلح copos constituit vigin-
 عشرون اسقفا ١٠ فواحد ti. Ex his unus erat,
 من هولا الاساقفة ١٠ Ammonius ²³ dictus, ¹⁴⁷
 اسمه اومانيوس خالف religionis desertor. De
 الشريعة ١٠ واقتصدل quo simulac ad He-
 خبره بهرقل raclam delata est fa-
 البطريرك فجمع هرقل ma, congregavit is Sy-
 البطريرك جماعة من nodum Episcoporum,
 الاساقفة ١٠ وصار الي & in urbem Ammonii
 مدينة اومانيوس ١٠ perrexit, ubi re satis
 فكشف عن حاله cognita & perspectâ,

فظفر في امره ورنه
 الي الحق و فسعت
 العامة الاساقفة وهم
 يسمون البطريرك
 ابا و فقالوا فمي
 نفوسهم اننا كنا نحن
 نسمي الاسقف ابا و
 والاسقف يسمي
 البطريرك ابا و فيجب
 علينا نحن ان نسمي
 البطريرك بابا و
 اي جدا و ان كان
 اب الابا و فسمي
 بطريرك الاسكندرية
 من ايام هرقل بابا
 لي الجد و فاما
 حنانيا بطريرك
 الاسكندرية الذي

eum ad Veritatem re-
 duxit. Cum verò ho-
 mines audierant Epif-
 copos vocitare Patri-
 archam *Abba* seu Pa-
 trem, inter se dixe-
 re, ²⁴ nos Episcopum 149
 quemlibet *Abba* seu
 Patrem appellamus; Et
 appellant Episcopi Pa-
 triarcham *Abba*. Unde
 fanè oportet ut voce-
 mus nos patriarcham
Papam id est Avuni,
 cum sit Pater Patrum.
 Ita à tempore *Heracle*,
 Patriarcha *Alexandrinus*
 dictus est *Papa*, id est
 Avus. Postquam autem
Hanania Patriarcha *A-*
lexandrinus quem *Mar-*

اصلحه مرقس البشير
 على كرسيه
 بطريركا اقام اثنين
 وعشرون سنة
 وماب وخرج مرقس
 البشير الي بركة
 يدعو الناس الي
 الايمان بالمسيح ابن
 الله ومات قلوب يوس
 قيصر الملك فلما
 بعد ائنة نمارون
 قيصر برومية ثلثة
 عشر سنة و
 اول من اهاج على
 النصارى الشر والبله
 وكان رجلا سريرا
 جدا مري السيرة
 وفي عصر نمارون

cus Evangelista in sede
 sua constituit, annos se-
 derat XXII, mortuus est.
 Et profectus est *Mar-*
cus Evangelista in *Bar-*
cam,²⁵ ut propagaretur
 149 apud homines fides in
 Christum filium Dei.
 Obiit dein *Claudius Cæ-*
sar, Imperator, & im-
 peravit *Romæ* post eum,
 filius ejus *Nero Cæsar*
 annis XIII, qui primus
 fuit gravissimorum in
 Christianos malorum
 autor; homo utpote, in
 consilii & vitæ institu-
 endæ ratione, improbi-
 simus. Et²⁶ tempore
 150 *Neronis Cæsaris*, scrip-

قيصري كتب بطرس
 ريس الحواريون
 انجيل مرقس عن
 مرقس في الرومية
 في مدينة رومية
 ونسبه الي مرقس
 وفي عصر هذا الملك
 ايضا كتب لوقا
 انجيله باليونانية الي
 رجل شريف من علماء
 الروم يقول لـ
 ثاوفيلس وكتب اليه
 ايضا الابركسيس
 الذي هو اجبرام
 اللاوي وقد كان
 لوقا البشير صاحب
 بولص الرسول واقام
 معه في ماني وولك

fit *Petrus*, ²⁷ Aposto- 151
 lorum Princeps, Evan-
 gelium *Marci*, cum
Marco, lingua *Roma-*
na ²⁸, in urbe *Roma*. 152
 Sed attribuit ²⁹ illud 163
Marco. Etiam tempore
 hujus Imperatoris scrip-
 sit *Lucas* ³⁰ Evangelium 163
 suum *Græcè*, ad virum
 Nobilem ex Sapiienti-
 bus *Romanis*, cui no-
 men *Theophilus*, ad
 quem item scripsit *Acta*
 seu *Discipulorum histo-*
riam. Erat autem *Lu-*
cas Evangelista comes
Pauli Apostoli, quo-
 cum ³¹ per tempus ali- 164
 quod mansit. Unde est
 quod *Paulus* Aposto-
 lus

ان بولص الرسول
 يقول في بعض
 رسايله ان لوقا
 الطبيب يقرأ عليكم
 السلام وخذ ناموس
 فيصير بطرس وصليبه
 منكسا وقتله لان
 بطرس قال له ان
 امرت ان تصلبني
 فاصلبني منكسا لئلا
 اتشبه بيسعدي المسيح
 وانه صلب قائما
 وضرب عنق بولص
 بسيف وكان لبطرس
 بعد سبنا المسيح
 حين قتل اثنى عشر
 وعشرون سنة وصير
 بعد بطرس لهيوس

بطريركاً في رومية
 اقام اثني عشر سنة
 ومات في وهو اول
 بطريرك صابر في
 رومية في وكان
 مرقس صاحب الانجيل
 بالاسكندرية وبرقة
 يدعوا الناس الي
 الايمان باليسوع
 ابن الله سمع
 سنين في وفي اول سنة
 من ملكة هذا نارون
 قيصر قتل مرقس
 بالاسكندرية
 واحرق جسده
 بالذبح

stum. Erat vero post
 Petrum, Linus Patriar-
 cha Romæ, qua functus
 dignitate XII annos obi-
 it. Et hic primus ³⁴ erat 166
 Patriarcha Romanus.
 Atque erat Marcus E-
 vangeliæ autor, in Alex-
 andria & Barca (ut
 scilicet propagaretur a-
 pud homines fides in
 Christum Filium Dei)
 annis ³⁵ VII. Et anno 166
 Imperii Neronis Cæsa-
 ris jam dicti primo, oc-
 ciscus est ³⁶ Marcus A-
 lexandriæ, & ³⁷ corpus 166
 ejus igne est crema- 169
 tum.

IN

Eutychii Ægyptii,

PATRIARCHÆ

ALEXANDRINI,

Ecclesiæ suæ Origines,

COMMENTARIUS.

I.

*N*nus agebatur Claudii Caesaris
nonus, cum Marcus Evange-
lista.] Non habetur ante hunc
annum (id est Christi vulgarē
49) in Annalibus Eutychii,
unde Origines hæ sumuntur,
Marci Evangelistæ mentio.

*Prima in
Ægypto
Evangelii
prædicatio.*

Sed sexennio aut circiter apud Eusebium &
Chronologos quos vulgus sequimur, antever-
tit ejus per Ægyptum prædicatio prima; tertio
scilicet Claudii tributa.

A a

sub

sub Tiberio Cesare collocatur, ut videre est
tum in Ritualium Græcorum die 25. Aprilis,
seu Marci festo, ac Synaxariis, tum apud Ni-
cephorum Callistum, lib. 2 cap. 43. Etiam in
Fastis Siculis, sub anno Tiberii 18, ἐπισκοποι
ἐπίσκοποι *creati sunt Episcopi*, Romæ Petrus,
Alexandriæ Marcus, & Hierosolymis Iacobus
frater Domini. Certè & in Marci vita Arabi-
ca, à Petro Kirstenio edita, fit à Petro Apostolo
ipse Patriarcha Alexandriæ; quo de nomine,
mox plura.

2.

Evangelista.] pro الانجيلي *Evangelista*,
legitur in codice Antiocheno صاحب الانجيل
autor Evangelii, uti & postmodum Marcus
in hac nuncupatur, quam è codice Alepenfi
integram exscripsimus, periocha. Item codex
iste heic habet الايمان بالسيد المسيح ابن
الله *fides in Domino Christo filio Dei*, &
في اسواق المدينة *per plateas urbis*. No-
men autem Marci in eo, nunc مرقس ut heic,
nunc مرقس scribitur.

Ad sutorem se contulit.] De sutore hoc A-
lexandrino, postea Patriarcha, fusior est histo-
ria in veteri Marci vita *autoris incerti* cum
Abdia

Abdia Babylonio plerunque editi, quem sequitur Ordericus Vitalis in libro 2. Historiæ Ecclesiasticæ, uti & Alfricus Archiepiscopus Cantuariensis in Sanctorum vitis Anglosaxonice, annis ab hinc amplius sexcentis, congestis; quarum exemplar Ms. auctori cœvum extat in bibliotheca Cottoniana.

4.

Subulâ.] Codice Antiocheno; فاخذ حنائيا
واخذ الدعل و sumfit Hananias cal-
ceum و sumfit subulam.

5.

Et prebenso digito ejus.] sequitur in Codice Antiocheno; ثم قال لما رسم يسوع المسيح تبرأ هذا الاصبع فاقطع الدم
tum dixit ad hunc modum, In Nomine Iesu Christi sanetur hic digitus, و sissebatur sanguis, &c.

6.

Et constituit eum Patriarcham Alexandria.] Hananias Non igitur vult noster, Marcum ipsum fuisse in Patriarche decessorum suorum numero, seu Patriarcham cha Alexandria aut Episcopum Alexandria; adeoque nec Hanandrinus à naniam ejus fuisse successorem, sed ab eo creatum. S. Marco
Dici solet hic Anianus, &, in veteri Marci creatus.
vita, Anizanus. Certè & in Nicephori Patriarchæ Constantinopolitani Chronographia, in

Thefauro Temporum Scaligeriano edita, legitur pro eo Anianus. Sed Codex Nicephori Ms. optimæ notæ, in bibliotheca Londinensi publica, habet *Avaias*, uti & Sophronius; quod planè quadrat cum Eusebii Hanania.

7.

Scilicet is primus erat Patriarcha Alexandria]

*Patriarcha primi,
Antioche-
nus, Roma-
nus, Alex-
andrinus;
& Alex-
andriae
Hanania
primus.*

Ita ait noster alibi, Petrum Antiochiam fugisse, & creasse *لبركان يوس بطر كاهن*

انطاكية اقام سبعة وعشرون سنة

وهذا اول بطريرك صدر في مدينة

انطاكية. Arcadium (sic in codice legitur

utroque, pro eo qui vulgo Euodius dicitur.)

Patriarcham Antiochie qui sedit annos 27. (co-

dex Antiochenus habet 29.) *atque primus erat*

hic Patriarcha creatus Antiochie. De Lino item

Patriarcha primo Romæ, simile heic inferiùs le-

gitur; quod perquam consonum est eis qui E-

vangelistas & Apostolos Ecclesias singulares vo-

lunt quidem constituisse; ipsos verò Ecclesiæ

alicujus singularis finibus, ob prærogativæ Sacræ

amplitudinem, neutiquam circumscriptos. Ne-

que sanè nostro ita discors est hac in re Eusebius,

dum non semel facit Anianum, seu Hananiam

hunc, præfectum seu Episcopum Ecclesiæ Alexan-

drinæ primum, nec Marco in Episcoporum serie

seu numero locum tribuit. Dicit quidem *Μαρκον*

Post Marcum (quod intelligi potest, postquam

Marcus

Marcus Evangelium ibi prædicaverat, & Ecclesi-
am fundârat; qua de re loquitur lib. 2. cap. 15.)
primum fuisse Episcopum ibi Anianum. Ita in
Chronico, sub Nerone. Tantundem in Historiæ
Ecclesiasticæ lib. 2. cap. 24. Sed alibi simpliciter
ei vocatur hic Anianus, τῆς καὶ Ἀλεξανδρείας παροικίας
ὁ πρῶτος *Alexandrinæ parœciæ seu diœceseos primus;*
ut lib. 3. cap. 13. Et expressim, διαδέχεται δὲ αὐτὸν
δευτέρος Ἀβίλιος, *cui successit secundus Abilius;* uti &
libri ejusdem cap. 21. de Cerdone, qui tertius
ab Aniano, τρίτος ἔσται, inquit αὐτῶν καὶ πρῶτον Ἀνι-
ανὸν πρότερον, *hic tertius, post Anianum primum, ibi præ-*
erat. Eusebium heic sequitur Zonaras, cui absolute
dicitur Abilius δευτέρου ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, *secundus*
Episcopus Alexandrinus. Videlis eum in Domiti-
ano & Nerva. Sed verò obvium est in Episcopo-
rum seu Patriarcharum Catalogis tam Mss. quam
editis, Ecclesiasticis Annalibus, Romanæ Ecclesiæ
ritualibus, alibique, non solùm Anianum succes-
sisse Marco, verùm & Marcum sive Patriarcham
sive Episcopum Alexandriæ primum, idque à Pe-
tro, factum; annis ei interdum binis (ut apud
Nicephorum Patriarcham, alios) interdum sep-
tem, etiam & novem & novemdecim tributis.
Consulas Baronium tom. 1. anno Christi, 45-
num. 46.

8.

Patriarchæ Alexandria.] Non dubitavit igitur *De Patri-*
Eutychius, quin sub ipsos Ecclesiæ Christianæ *archæ No-*
natales, Patriarchæ nomen & Dignitas Christia- *mine &*
nis esset in usu. Certè & tres illas celeberrimas *Dignitate.*

dignitates Patriarchales, Romanam, Alexandri-
nam & Antiochenam, suos tunc habuisse Patriar-
chas, eo scilicet nomine tunc creatos, asserit.
Vide suprà num. 6. & 7. Quin & locum ejus per-
insignem de Patriarchatibus tum his tum binis
illis alteris celeberrimis, Constantinopolitano &
Hierosolymitano, adjicere non pigebit: quoniam
horum utrunque vetustiore multò facit, quam
veterum aliquis, nisi Catalogos quosdam excipias
qui Patriarcham Hierosolymitanum etiam ini-
tiis Christianismi coævum, fortè duntaxat per
prolepsin, admittant. Ubi de Concilio œcumenico
secundo, seu quod celebratum est Constantino-
poli sub Theodosio seniore, anno Christi vulgari
381, agit Eutyechius, ورتبوا inquit بطريرك

رومية الاول و بطريرك القسطنطينية
الثاني و بطريرك الاسكندرية الثالث
وبطريرك انطاكية الرابع وصيروا اسقف
بيت المقدس بطريرك لانه انما كان
اسقف و لم يكن قبل ذلك عالي بيت
المقدس بطريرك ورتبوا خامس وانصرفوا

Atque ita rem ordinarunt, ut Patriarcha Romanus
primus esset, Patriarcha Constantinopolitanus
secundus, Patriarcha Alexandrinus tertius, Pa-
triarcha Antiochenus quartus. Quin & fecerunt
Episcopum Hierosolymitanum Patriarcham. Nam
tempore retroacto Episcopus fuerat Hierosolymita-

nus, sed non Patriarcha. Hunc autem constituere De Patri-
 Quintum, & demum discesserunt. Constanti- archatus
 nopolitani Patriarchatus initia ne quidem Constanti-
 Christianismi ac Imperii conjunctione recen- nopolitani
 tiora in antecedentibus fecerat. Sed de Con- vetustate.
 stantinopolitano aliisque, videsis Socratem, lib.
 5. cap. 8. Theodoretum, lib. 5. cap. 9. Sozome-
 num, lib. 7. cap. 9. Nicephorum Callistum, lib. 12.
 cap. 13. & Concilii Constantinopolitani primi
 Canones 2. & 3. Recentiores item, ut Ioannem
 Morinum in Exercitationibus Ecclesiasticis, Ca-
 rolum à S. Paulo Episcopum Abrincensem in
 Geographia Sacra, pag. 217. præter Centuriatores
 lib. 4. c. 9. 6. de Constantinopolitana Synodo, &
 Baronium, tom. 4. anno 381. num. 76. & anno
 382. num. 19. Quod verò ad Hierosolymitanum
 attinet, receptum est à viris doctis plerisque
 contra atque asserit Eutychius, adeò vetusta non
 fuisse illius initia. Alii enim Patriarchatum
 illum septuaginta postea annis, seu ex autoritate
 Concilii generalis Chalcedonensis, quod habitum
 est sub Martiano Cæsare anno Christi 451. ccepisse
 volunt. Consulas ejusdem actionem 7. ubi Iu-
 venali Episcopo Hierosolymitano ejusque Ec-
 clesiæ tres Palæstinas conceditur, *sed tunc non tunc*
ixm, sub propria habere potestate. Cum antè
 Cæsarex, ut metropoli, Antiochiæ, ut sedi Pa-
 triarchali, subesset Hierosolyma. Adi si placer,
 Morinum lib. 1. Exercitationem 7. Carolum
 à S. Paulo in Geographia Sacra pag. 310. Alii
 Concilio Constantinopolitano, quod Generale
 quintum

De Hiero-
 solymita-
 ni Patriar-
 chatus ini-
 tiis.

quintum est, Patriarchatus hujus tribuunt initia, qua de re vide quæ habet Baronius, ex libro Censu in bibliotheca Vaticana tom. 7. an. 553. num. 245. Et Bellarminus, lib. 1. de Romano Pontifice cap. 24. *tempore, inquit, Iustiniani, id est, post annum Dom. 500. tum Imperatoris operâ tum Pontificum Romanorum permissione, cœpere Constantinopolitanus & Hierosolymitanus Episcopus in numero Patriarcharum haberi, nullo ampliùs reclamante.* Sed verò neque defunt qui antiquiorem multò faciunt Hierosolymitanum Patriarchatum, & tunc volunt cœpisse ea in urbe dignitatem hanc, quando post Alexandrinum, Romanum & Antiochenum antistites, in Synodi Nicænæ primæ canone sexto memoratos (qui ab origine Patriarchæ habiti sunt) canon septimus voluit ut *Æliæ, id est Hierosolymæ, Episcopus honoraretur ac haberet item ^{τὸν ἀποστόλων τῆς μητρὸς} honoris Consequentiam.* Qua de re vide Theodori Balsamonis ibidem Scholia. Adde quæ notavit Severinus Binius ad Epistolam tertiam Anacleti. Quatuor autem quos diximus, præter Romanum, Quatuor Patriarchæ Principales dici solent Iurisconsultis, ad Dist. 22. c. 7. *Alii vero, inquit, propriè dicuntur Primates, ut Aquilegiensis, Gradenfis, Toletanus, Cantuariensis, Bituricensis, & similes.* Isti tamen quandoque vocantur impropriè Patriarchæ. Sic Durandus in Speculo lib. 1. tit. de Dispensationibus. §. Sunt quoque, Cardinalis Iacobatius, lib. 1. de Conciliis Art. 1. §. 256. Consoni sunt Innocentius tertius in c. Antiqua

23. tit. de Privilegiis, Nicolaus Boerius de Autoritate Magni Concilii numero 50, Lælius Zecchius de Rep. Ecclesiastica, capite de statu Patriarcharum. Matthias Ugonius de Præstantia Patriarchali, Lancellottus Conradus in Templo Judicum, lib. 2. cap. 3. Michael Ferrus Mantique de Præcedentiis Ecclesiasticis Quæst. 33. Tobias Paurmeister de Jurisdictione Imperii Romani lib. 2. cap. 7. alii. Plura de his occurrunt apud Christophorum Rosinacum l. 2. de re Sacerdotali c. 33. & 34. Antonium Augustinum lib. 2. Epit. Juris Pontificii Veteris & Blasium Bagnum de præcipuis S. R. E. Dignitatibus tract. 12. De Dignitatis autem & Nominis hujus, in Christianismo, vetustate simul ac usu habentur plurima notatu dignissima apud Petrum Berterium in Pithanis, Joannem Morinum in Exercitationibus, & viros doctos qui de Regionibus Suburbicariis (re cum primis perpendenda, quoties quis de arrogata Pontifici Romano potestate disquisitionem init) pridem disputarunt. Occurrit quidem mentio Patriarchæ Alexandrini, sub Hadriani Augusti tempore (id est, sub annum Christi centesimum vigesimum) veluti nominis notissimi. Ipse scilicet Hadrianus in Epistola ad Servianum Consulem, quam ex Phlegontis liberti ejus libris in vitam Saturnini retulit Flavius Vopiscus, mores Ægyptiorum sui ævi describens, idque tam Christianorum quam Judæorum, aliorumque ibi degentium, Ipse ille, inquit, Patriarcha, quum Ægyptum venerit, ab aliis Serapidem adorare, ab aliis

aliis cogitur Christum. Quod ait, cum Ægyptum venerit; fortè Patriarchæ sive ab exilio aut fuga, sive à peregrinatione, ut munus suum per amplissimas Ægypto conterminas regiones, quarum etiam Præfectus sacer erat, obiret susceptâ, reditum innuit. Certè & Judæis suis fuere etiam per Imperium Romanum Primates & Patriarchæ; nunc Illustres nunc Spectabiles dicti in Jure Cæsareo, ut videre est in l. 3. & 17. C. tit. de Judæis, & in Cod. Theodos. lib. 16. tit. 7. § 11, 14, 15, 17. quibus adjice Epiphaniî heresin Ebionitarum, seu 30. num. 4. atque ibi Dionysium Petavium, & Petrum Molinæum in Vate lib. 2. cap. 3. & num. infrâ 9. Indè satius esse vult Berterius, horum Patriarcham, non Christianorum ibi intelligere; cùm, propter muneris necessitatem in Ægypto, imò in ipsa etiam Alexandrinâ civitate, assiduum fuisse oportuerit Patriarcham Christianorum; & vulgo forsan ignotum esset eo tempore quid Judæus a Christiano differat. Sic ille lib. 2. Pithanon cap. 1. Et Josephus Scaliger lib. 3. Canonum pag. 297, Hadriani illud, de Patriarcha Judæorum capi vult, non de Antistite Alexandrino, qui hoc nomen (ut ille) vix CC annis post Hadrianum habuit. Sed viri magni, Isaacus Casaubonus & Claudius Salmasius ad Vopiscum, Baronius (tom. 2. anno Christi 112. num. 2.) alii, de Patriarcha sumunt Christiano locum illum Hadriani. Hæreo sanè. Sed quid hoc est, Patriarcham Christianum cogi adorare.

adorare Christum ? De Judaico, etiam ob ea vocabula, forsan rectius intelligi videatur. Memorantur etiam Patriarcharum sedes in Epistolis Anacleto Pontifici Romano (sub annum Christi 110.) tributis. Vide Dist. 99. cap. 2. Id quod nonnulli arripiunt ut telum quo earum auctoritatem confodiant ; quasi Patriarchæ vocabulum in dignitatibus Christianis recentioris fuisset Anacleto ortus. Ipsi de argumento viderint. Consule Turrianum adversus Magdeburgenses lib. 2. cap. 2. Nomen est Judæis, puto, & Christianis singulare. Neque apud Paganos in dignitatibus suis compertum. Tamen nescio unde deceptus Baronius asserat apud Herodotum Patriarchas dictos, Ægyptiis veteribus, eos qui in sacris principem locum tenebant. Nil apud Herodotum ejusmodi legitur. Quanquam, velut in Baronii verba juratus, Severinus Binius idem ipsum securè repetat in Notis ad Epistolam secundam Stephani Papæ primi. Quin & Is. Casaubonus Gamalielum Patriarcham, Marcello Empirico sic dictum, de dignitate Pagana intelligit. Sed nomen ipsum satis refragari videtur. Nam & Gamalielum Patriarcham Judæis scimus sub ævum Marcelli fuisse. Quod satis elicitur ex Epiphanii loco jam antè citato & l. 22. codicis Theodos. lib. 16. tit. 8. Sæpenumerò occurrunt in lingua Prophetarum *אבות ואמהות* capita Patrum, seu Principes familiarum, quorum vicem plerunque apud interpretes Græcos obtinent *ἀρχαὶ καὶ οἰκονομοί*.

Patriarchalis Nominis significatio, tum in ludismo tum in Christianismo.

Principes familiarum, seu cognationum. Interdum etiam (ut in 1. Paralip. 8. & 8.) vocabulum hoc unicum, *Πατριάρχαι* habetur; unde & Judæis in usu erat, atque etiam in Actis Apostolorum & Epistola ad Ebræos usurpatur, & in vulgata retinetur. Stante autem republicâ Ebraicâ, palam est ex eorum Pandectis, non Magistratûs aut Jurisdictionis nomen hoc fuisse, sed tantum Dignitatis ac Eminentiæ quæ reverentiam conciliaret. Nec magis quidem Jurisdictionis quàm Xystarchæ nomen inter Xysticos. Utcunque postmodum inter Judæos se res aliter habuerit; quod ex utriusque Codicis titulo de Judæis est eliciendum. Sed illinc dubitari nequit quin Patriarchæ vocabulum sibi sumserint Christiani veteres. Etenim simplici Episcopi nomine, ex varia Græcorum item & Latinorum usu arreptum (quod scimus ex Aristophane ejusque in Aves Scholiaste, aliisque Scriptoris Græcis, Cicerone ad Atticum, lib. 7. epist. 10. & Arcadio in Pandectis, l. 8. tit. de Muneribus & Honoribus ¶ Hirenarchæ; ubi Episcopi dicuntur, ex veterum usu, qui præsumunt panem & cæteris venalibus rebus quæ civitatum Populis ad quotidianum victum usus sunt, seu Aediles Cereales) simplici inquam eo nomine, inspectionem seu procuracionem, quemadmodum & Ebræi *רשם* inspectoris seu speculatoris, aut Episcopi Synagogæ nomine, contractiorem seu angustio rem denotabant. Patriarchæ autem voce, Episcopi seu Antistitis quamplurimas

*Episcopi
in Christi-
anismo
nomen
unde.*

rimas & diffusiores ecclesias earumque membra
 cognatione seu fraternitate Christianâ conjun-
 cta, ut summi parentis, pascentis, ac curan-
 tis, amplitudinem designabant & reverentiam
 summam. Syri & Arabes post Ebræos intelli-
 gunt, quasi *patrem summum*, aut simpliciter
patrem interpreteris. Unde in Actis Apostolo-
 rum cap. 2. 29. pro Patriarcha, substituitur
 אבא פטר *Pater patrum*, & ابا اس idem
 sonans & cap. 7 8 & 9. ابا و ابا
Patres nostri pro Patriarchis. Vocabulum autem
 quo usus est noster, & occurrit non rarè apud
 Georgium Elmacinum pro Patriarchâ, id est,
 البطريرك è Græco palàm est in Arabicum
 tantùm deformatum. Pro *primo patrum*, seu in-
 ter *patres primo* seu *principe* sumitur; ac sic ver-
 ti solet, velut *Primate* item synonymum. Ne-
 que heic posteriores vocabuli ex se syllabæ im-
 perandi, velut jure aliquo magistratûs, potesta-
 tem ullam, sed dignitatem tantùm & eminenti-
 am significant sacram; quemadmodum similis
 terminatio fermè inter veteres, in Bithynarcha,
 Syriarcha, Lyciarcha, Cappadocarcha, id genus
 aliis, *quorum nomen* (ut aiunt Honorius & The-
 odosius) *potiva festivitatis solennia dedicavit*,
 seu ad sacra spectavit edenda munera. Vide C.
 Theodos. lib. 15. tit. 9. de Expensis Ludorum
 l. 2. Quo pertinent etiam *in A'ndapxu* in Actis A-
 postolorum cap. 19. 31. qui Principes Asiæ in
 B b 3 versionibus,

versionibus, seu, ut in Gallica, *Asiarques* nuncupantur. Ii enim Sacerdotes Asiæ, aut sacris præfati. Consulas Dionysium Gothofredum ad l. 8. D. tit. de Vacatione & Excusatione munerum, & Guidum Pancirollum in Notitiam Imperii Orientalis cap. 105. Uti &, si placet, ea quæ concessimus olim nos ad Smyrnensem Donariorum, in Gymnasii ornatum, Recensionem.

9

Duodecim Presbyteros cum Hanania] Codex Antiochenus, اثني عشر قسيس وأساقفة

أن مات البطريرك أن يختاروا ولدن

Duodecim Pres- من هولاي الاثني عشر

byteros, & præcepit eis ut mortuo Patriarcha eligerent unum ex ipsis *duodecim Presbyteris* &c. Anonymus autor vitæ Marci vetus, ejusque sequaces, ut Ordericus Vitalis, Alfricus, alii, eum aiunt ordinasse Anianum seu Hananiam ibi *Episcopum* & *tres Presbyteros*, id est, Melium, Sabinum, & Cerdonem, & septem *Diaconos* & alios undecim ad ecclesiasticum ministerium

Presbyteri pertinentes. Quod Arabicè usurpatur heic pro Nomen. Presbytero est قسيس *Kasbis* quod Seniore,

presbyterum, seu senem denotat, etiam ex origine Chaldaica seu Syra כשב *Kasbis*, unde & *Casus* olim in Latium vetus, pro Sene, derivatum.

Casum

Cascum Cascam duxisse non mirabile est, dixit Manlius Poeta priscus apud Varronem, lib. 6. de lingua Latina; ubi plura de eo is habet vocabulo. Substituitur quidem eadem vox pro eo quod Græcè & Latine est Episcopus, tum in Syri tum in Arabis, qui Syrum imitatur, Novi Testamenti versione. Id videre est in Epistola ad Philippenfes cap. 1. 1. prima ad Timotheum cap. 3. 2. & ad Titum cap. 1. 7. tametsi habeant etiam alibi versiones illæ verbum ipsum Episcopi ex Græco in idiomata illa detortum. Sed manifestum est, Eutyechium heic Presbyteros intelligere, quatenus ab Episcopis fuerint discriminati; cum & tunc & per secula aliquot insequentia nullum velit fuisse per Ægyptum, præter Patriarcham Alexandrinum, Episcopum. Quemadmodum autem Patriarchæ nomen suprâ Presbyterorum ex Judaico vocabuli usu in Christianismum est noderivatum, sic & inde petendum manifestò minis usus, Presbyterorum vox. Eos ⲉⲓⲃⲣⲏ vocitârunt. In ut inter Federe vetere sexcenties occurrit illud, quod Iudeos Seniores ut plurimum, seu ⲉⲓⲃⲣⲏ ⲉⲓⲃⲣⲏ, non Senes veteres, vertunt interpretes Græci. Unde tum manavit sic etiam, in Christianismum nomen, tum in Iudaismo re- post exci- recentiori, seu post urbis excidium retentum est. dium Vr- Nam in Arcadii & Honorii Augustorum ad bis, recen- Cæsarium Præfectum prætorio rescripto, desi- tioribus. nitum est, ut privilegia bis qui in Iudæam Patriarcharum ditioni subiecti sunt, arch. synagogis, Patriarchisque ac Presbyteris, cæterisque, qui in ejus religionis sacramento versantur, nutu nostri nominis.

nominis perseverent ea, quæ venerandæ Christianæ legis primis Clericis sanctimonia deferuntur. In alio eorundem legitur; Superstitionis indigne est, ut Archisynagoga sive Presbyteri Iudeorum, vel quos ipsi Apostolos (scilicet ΠΕΡΟΙΤΑΙΣ) vocant, qui ad exigendum aurum atque argentum à Patriarcha certo tempore diriguntur à singulis Synagogis exactam summam atque susceptam ad eundem reportent. Quæ habentur in codice Theodosiano, lib. 16. tit. 8. l. 13. & 14.

10.

*Cujus Capiti reliqui undecim manus impone-
rent*] Patriarcham ita à Presbyteris electum &
creatum vult, ut tum ex ipsis tum ab ipsis e-
lectus, à reliquis undecim *יָדַיְכֶם* seu *יְדֵיכֶם*,
id est, *Impositione manuum*, cum adjecta Bene-
dictione, crearetur, seu, ut loqui amant, con-
secraretur. Impositionis Manuum, velut ritus in
creandis Presbyteris ac Ministris Ecclesiasticis
usitati, mentio est satis obvia in Actis & Epi-
stolis sacris. Animadvertendum autem est,
quemadmodum nomina officiorum sacrorum,
ut Patriarcha, Presbyter, Apostolus, Diaconus,
Primas & Episcopus, in Christianismum ex
Judaismi veteris usu ראש אברה, וקן, שלח אלה, jam dictis satis respondentium,
manarunt (unde & Sacerdotum, אֲרֹנִי-
מִן, אֲרֹנִימִן, Levitarum etiam nomina nostris apta-
runt majores) ita & ritum sive Presbyterorum,
sive aliorum, ut Patriarchæ heic, creandorum
hunc

hunc, qui præ aliis erat singularis, ab Ebraïco fonte, uti alia non pauca, tum ex Institutione tum ex Imitatione manasse. Atqui non à more manuum victimis imponendarum, quod voluere olim viri perdocti aliqui; sed planissime à perquam solenni ac antiquissimo Impositionis apud Ebræos Manuum, in *מְבָרְכִים* seu *Presbyterorum* suorum creatione, more, eoque usitatissimo. Nimirum quisquis in potestatem judiciariam seu causarum ritè cognoscendarum facultatem evehendus erat, is per Manuum Impositionem, verbis insuper de creatione conceptis, dignitatem eam regulariter adipiscebatur; adeò ut dein dignus seu idoneus haberetur qui in Synedria, sive Vigintitriumviralia sive Septuagintauniusvirale cooptari legitime posset, ibiq; Judiciis præesse. Neque enim Impositio illa Judicem creabat, sed ita idoneum reddebat, ut ad Judicis munus obeundum ritè posset, ubi locus erat, cooptari. Seculis quidem recentioribus (sub natales inquam Christi) accesserunt nomina Rabbi, Rabbeni, Morenu, alia quibus creati variatim insigniti sunt. Sed ab ipsis reipublicæ Ebraicæ initiis, & nunquam non, *מְבָרְכִים* seu *Presbyteros* aut *Seniores* dictos volunt. Unde & Talmudicis, id est Jurisconsultis Ebræorum, passim *מְבָרְכִים* habetur pro *Impositione manuum quæ Presbyteri fiunt*, seu pro ipso Ordinationis actu. Facultas autem judiciaria ita collata duplex erat. Altera Universalis, quæ Causas omnimodas complexa est; nec Tempore aut Loco intra terram sanctam circumscripta.

Presbyterorum, apud Iudeos veteres, Creatio, seu Ordinatio.

cumscripta. Altera Particularis, atque intra tum
 Causarum aliqua genera & Temporis etiam in-
 terdum angustias arctata; pro arbitrio scilicet
 eorum qui crearent seu ordinarent. Jus inte-
 grum ac Formula Ordinationis ejusmodi in
 Quintuplici cernitur consideratione. Originis
 unde petitur; Personarum, quibus facultas Or-
 dinandi; Verborum conceptorum Impositioni
 manuum adhiberi solitorum; Numeri Persona-
 rum quæ Ordinationi necessario adesse debe-
 rent; ac Effectus quem Ordinationem ejusmodi
 consequi volunt Ebraeorum Jurisconsulti. Ori-
 go collocatur ab eis in ævo Mosaico; adeoque
 tum à Septuaginta Senioribus Mosi, Numinis
 jussu, nec sine Manuum, quod tradunt illi, Im-
 positione, in Numerorum undecimo adscitis
 (unde Synedrii Magni Natales) derivari volunt,
 tum à celeberrimo illo exemplo Josuæ cui ex
 præcepto divino imposuit Moses manus, ut vi-
 dere est Numer. 27. 18. Atque inde Ordinationis
 illum Ritum perpetuò aiunt durasse. Perso-
 næ, quibus facultas erat Ordinandi, dupliciter
 considerandæ. Aut seculis in vetustioribus seu
 quæ Hillele Principe Synedrii Magni (qui post
 excidium Templi secundi longævus diù floruit)
 sunt anteriora; aut in eis quæ inde sunt secuta.
 Antè Hillelem illum היה כל אחד ואחד ממונה את
 תלמידו quilibet (antè creatus seu ordinatus) or-
 dinabat discipulos suos. Hillelis autem illius
 tempore, veteris hujus moris etiam à Mosaico
 ævo perpetuò deducti novatio ejusmodi inole-
 vit,

*Presbyte-
 ros crean-
 di, apud
 Iudæos
 veteres, ri-
 tus Origo.*

*Quibus-
 nam facul-
 tas esset
 Presbyte-
 ros, apud
 Iudæos,
 Ordinan-
 di.*

vit, ut non sine Principis Synedrii, etiam demùm
 ut nec sine Synedrii ipsius autoritate, quis posset
 legitimè ordinari. Verba solennia Impositioni
 Manuum adhibenda, alia fuere Ordinationis,
 quam diximus, Universalis, alia Particularis. *Verba in
 Presbyteris Ordina-*
 Universalis hæc vel hujusmodi. ויש לך רשות לרן אפילו ריני קסור *andis,*
 ויש לך רשות לרן אפילו ריני קסור *Ecce Cre-*
 atus seu Ordinatus jam sis, & facultas tibi sit *apud Lu-*
 judicandi etiam causas pœnales. Quali formulâ *deos, so-*
 creatus judiciis omnimodis par erat. Nam de *lennia.*
 eis quæ pœnaliter non erant, veluti vindicationi-
 bus rei, conditionibus, & quæ sunt reliqua pe-
 titoria, cognoscere licuit etiam non Ordinatis,
 ex compromisso, quasi arbitris, in forum Trium-
 virale cooptatis. Postquam autem Rabbinatus
 & ejusmodi dignitatum nomina alia accessere,
 etiam ea subinde sunt ipsis Ordinationis verbis
 adjecta. In Particulari Ordinatione seu, ut vo-
 cant, וידי לרברי *rebus singularibus aliquot*
 facta, Causæ quibus facultas data circumscri-
 bebatur ad hunc modum designari solebant.
 ויש לך רשות לרן ולא להורות באיסור והתר
 לרן באיסור והתר ולא לרן ברצי ממונה
 Et sit tibi facultas judicandi, sed ita ut minime
 sit tibi facultas decernendi quinam ritus illiciti
 quinam liciti; aut sit tibi hujusmodi facultas de-
 cernendi, ita tamen ut causas pecuniarias non sit
 tibi facultas judicandi. In Synedriis scilicet.
 Nam ex compromisso fiebant judices causarum
 pecuniarum, seu non pœnarium, legitimi,
 Triumviri etiam non omnino ordinati. Aut

dinati five minimè ordinati, præter ipsum Ordinantem, qui semper ex Ordinatis esse debuit, aſſui adessent. Sic oportet rem intelligere; non ut Petrus Galatinus & Gulielmus Postellus, qui Triumvirorum quemlibet ex Ordinatis esse debere perperam scripserunt. Hic in lib. 4 de Concordia orbis pag. 377, ille de Arcanis Catholicæ Veritatis lib. 4. cap. 6. Quod ad Effectum attinet quem Ordinationem hanc consequi voluere Jurisconsulti simul & Theologi Ebræorum (nam ipsis iidem fuere ipsi Theologi sui & Jurisconsulti) is aut Externus est aut Internus. Externus satis cernitur in eis quæ de facultate Judicialia sic collata jam diximus; qualis nimirum Judices non fecit, aut Jurisdictionem omninò aliquam Ordinatis tribuit; sed idoneos eos tantum reddebat Judiciis exercendis (quemadmodum qui in Academiis Doctoratu insigniuntur, aut apud Anglos *Servientis ad Legem* titulo) aded ut in Synedria ritè cooptari possent. Internus Ordinationis effectus habebatur eis ejusmodi, ut Spiritus Sanctus (nam tum Judæi, ut videre est passim in eorum Commentariis, tum Mahumedani, quod scimus non solum ex Avicennâ, sed ex ipso Alcorano, Spiritum Sanctum eodem nomine cum Christianis sed diversâ notione agnoscunt) ut Spiritus, inquam, Sanctus super Ordinatos quiesceret. De LXX Senioribus Moſi ejusmodi Ordinatione adſcitis, & de eis qui seculis sequentibus ritè ordinabantur, aiunt, *וַיָּשֻׁב רוּחַ יְהוָה עָלֵיהֶם* Et quievit super eos

Ordinationis lucida Effectus Externus.

Effectus Ordinationis lucida Internus.

Majestas Divina, quam & קדושת ה' *Spiritus Sanctum* vocitant. E sacro sermone habent quæ ad Effectum hunc facere volunt. Vide Numer. 11. 26. & Deut. 34. 9. Quæ autem summam contexuimus de hoc ritu fusiùs habentur in titulo Talmudico *Sanbedrin* cap. 1 & Gemara Hierosolymitana ibi, fol. 19, col. 1. Babilonia fol. 14^a; item apud Mosem Maimonidem, Halach. *Sanbedrin* cap. 4. Mosem Mikotzi Præcepto affirmativo 97, Abraham Zacuthium in *Sepher Iuchasin* fol. 60^a, Eliam in Thisbite verbo סמך & חכר. Adde Petrum Galatinum loco citato, & Postellum, Josephum Scaligerum in Elencho Trihæresii cap. 10. Nicolaum Serrarium in Rabbino priori, Petrum Cunæum de Republica Ebræorum lib. 1 cap. 12. Joannem Buxtorfium in Lexico Chaldaico, verbo סמך, Walonem Messalinum de Episcopis & Presbyteris cap. 5 pag. 393, Hugonem Grotium in Notis ad Evangelia pag. 329. Certè & de seculorum recentiorum, à veteris Judaismi fonte, usu in creandis eis qui in Synedria cooptandi fuere apud Judæos Captivitatis, testimonium habetur in Beniamini Tudelensis Itinerario (Editionis Ariæ Montani pag. 68 & 69, Constantini L'Empereur pag. 73 & 74,) cui priusquam fidem des, consulas præstantissimi viri jam dicti Constantini Dissertationem de libro illo ad Lectorem. Id interea certum est, tamen non rarò occurrat apud Talmudicos, Rabbi Hillelem Principem Synedrii antè memoratum, fuisse סמך הדין *ultimum*

ultimum Ordinatorum (quod denotat solum eum fuisse, ex eis qui undiquaque ritè & ex more majorum ordinati sunt, postremum) nihilominus etiam seculis sequentibus Ordinationis ritum qualemcunque inque eo Manuum Impositionem mansisse. Jam verò scimus etiam victimis immolandis apud Judæos, aliisque actibus solennibus, tum apud ipsos tum in Christianismo, Impositionem hanc adhiberi solitam; unde nimirum præter Benedictionem seu Invocationem divinam, (quæ Impositioni ejusmodi aut expressim aut tacitè ut comes adesse solet) ipsa Res seu Persona de qua agitur palàm certiùsque designatur. Nam & traditio quæ translatio est de Manu, ut aiunt Jurisconsulti, in Manum, dominio rerum corporalium transferendo, in Jure Cæsareo adhibetur. Sed quemadmodum ex causa conjuncta seu titulo Dominium nascitur, non ex ipsa simplici traditione (nam sic etiam depositi seu commodati traditi Dominium transfret) ità ex verborum conceptorum formula, in Ordinatione jam ostensa, seu facultate concessa, ipsa siebat Ordinatio; Personâ per Impositionem Manuum signatè indicatâ. Unde & per Epistolam, ut dictum est, quæ designationem suppleret manualement, ordinare licuit. Sic hæreticis resipiscentibus, post exomologesin, pax dabatur, non sine Manuum Impositione, ut certò designarentur. Quod scimus ex Dionysio Alexandrino apud Eusebium lib. 7. cap. 2. Ecclesiæ Africanæ Canone 57. & Synodi Nicænæ primæ.

*Manualis
Rei ac
Personæ
designatio
variati-
m adhibita.*

primæ Canone 8. Similiter in manumissionibus per vindictam, seu libertate per vindictam imponenda, in Jure Cæsareo veteri, & in dignitatibus ac præfecturis per Investituram conferendis (cui apprimè respondet in Arabismo جاع *induere aliquem dignitatis veste*

seu ipsa dignitate) etiam in Gradibus Academicis aliquot tribuendis, personæ habetur Manualis designatio. Etiam & ritus olim erat alicubi in Christianismo, ut cum Manumissiones ab Ecclesiasticis fierent, ipsorum aliquot Manus, manumittendi capiti, in ipso manumissionis actu, quæ per syngrapham fiebat, imponerentur, ut videre est in Exemplo ab Hieronymo Bignonio allato in Notis ad Marculphi Formulas pag. 577. Atque ut Personis sic Rebus, ad certam designationem, Imponere Manus solenne erat. Ita se res habuit olim dum Manum imponendo sive Evangeliiis, sive Cruci, sive Reliquiis, sive harum Capsulis, jurabant; ita hodieque. Iniquum igitur ex antè ostensis neutiquam fuerit existimare, Manuum Impositionem in Presbyteris ordinandis apud Christianos, ex usu illo, quem indicavimus, Ebraico desumptam esse. Atque sicut Baptismus Christianorum Ebraicum Baptismum, quo tum parentes ipsorum, ut volunt ipsi, tum Profelyti Judaismo initiabantur, haud parùm imitabatur (qua de re consulas si placet lib. 2. de Jure Naturali & Gentium juxta placita Ebræorum cap. 2. & sequentia) unde nec

*Manuum
Impositio,
in Ordinationibus, Christiana, è
Judaismi
usu derivata.*

novus visus est hic ritus cum fide Christianâ imbutis adhibebatur ; & ut Cœnæ Domini institutio admodum particeps erat celebrationis apud eos Paschalis (quâ de re vide Josephum Scaligerum lib. 6. de Emendatione Temporum, pag. 536.) ipsique Paschatis nostri Termini Paschales, illorum temporis ratiocinio veteri, utcunque nobis aliter atque aliter intellecto, planè debentur ; ita & ex eorum usu vetustissimo manavit ritus Ordinationis Presbyterorum. Quæ, sicut antè erat concessio legitima facultatis de Jure Ebraico sive universalitèr sive particularitèr, modo quo ostensum est, judicandi ac decernendi, (nec tamen nisi Ordinatus in judicium aliquem confessum seu Synedrium more patrio insuper cooptaretur) ita nunc Creatio erat Presbyterorum, Episcoporum, Pastorum, per successiones ab Apostolis derivata ; eorum nempe qui Evangelium prædicarent, propagarent, publicè exponerent & sacra præstarent aliis Christianismi Ministeria. Certè libentiùs sententiæ huic forsitan accedet quis ingenuus, si penitus adverterit tum quod tam in receptis Ebræorum quam Christianorum moribus, hac in re, de Spiritu Sancto habetur, tum quod de Ternario minimum numero, qui Ordinationi, ut supra docuimus, Ebraicæ semper necessarius erat, in Episcopis Christianorum ordinandis legitur. Cujus vetustissimum memoratur vestigium in ipso Jacobo fratre Domini Episcopo Hierosolymitano à Petro, Jacobo & Joanne ordinato ; idque ex Cle-

mente apud Eusebium & Nicephorum. Vide Gratian. Dist. 64. c. 1. & 66. c. 2. Freculphum Lexoviensem tom. 2. lib. 1. cap. 17. & Damafum in Epistola 5, ac in edit. Milefiana, 9. & Canon. 13. Cod. Eccl. Africanæ. Hinc Matthias Ugonius in Tractatu de Præstantia Patriarchali, *Ex Hujus, inquit, (Jacobi) consecratione, Ecclesia traditionem accepit ac Episcopis, omnibus formam dedit, ut minùs quam à tribus Episcopis consecrationes eorum non celebrarentur. Vnde Episcopi non sunt qui minùs quàm à tribus ordinati sunt Episcopis. Quibus tamen perquam adversa sunt quæ de Episcopo Alexandrino à Presbyteris, ut vides, creando habet tum Eutychius noster, tum Hieronymus. Quin etiam à tribus ordinatur Paulus Apostolus Gentium apud Hieronymum in ejus vita. Sed hac in re confundi solet non raro Electio seu Admissio cum Ordinatione. Adeas Concilii Nicæni primi Canonem 4. & Balsamonem & Zonaram ibidem, præter Theodorum histor. Ecclesiast. lib. 5. cap. 9. & Synesium Epist. 67. Si igitur Eutychio nostro fides, hallucinantur nimium qui, dum ad locum Hieronymianum in præfatione superius allatum extricandum se torquent, asserere audent Electionem Presbyterorum Alexandrinorum talem fuisse qualis in Germaniis fieri ab Ecclesiarum capitulis solet. Ita ad Hieronymum Marianus Victorius Episcopus Amerinus. Quasi Episcopi aliunde accersiti creassent, ipsi verò Presbyteri tantum elegissent. Neque infrequens est ejusmodi*

modi interpretatio Hieronymi apud Theologos, nec non obvia. Sic etiam Vincentius Cabotius Jurisconsultus lib. 1. Variarum Disputationum cap. 2. Sic alii. Sed ut Eutychio interea ita & ipsi etiam Hieronymo sunt, quotquot rem sic explicant, adversissimi. De Impositionis autem Manuum Usu & Discrimine in Orientali & Occidentali Ecclesiis, ex vetustate recepto, consulas Petrum Arcudium de Utriusque Ecclesie Concordia lib. 6. cap. 4. & sequentia, & Joannem Baptistam Catumfyrum in Prolegomenis, cap. 122. cum ibi sequentibus. Jam verò qui sic electi & in munus Presbyterale *ἱερωσύνη*, seu *ἱερωσύνη*, scilicet *Manuum Impositione* cooptati *Ordinis* sunt, in *Ordinem*, postea in Christianismo, co-
Nomen, a-
 alefcere dicebantur singularem, id est *Ordinem* *pud vete-*
Presbyterorum; quemadmodum & alii, in mu-
res; unde
 nera, apud Paganos, sive sacra sive profana no-
in Occi-
 mine communi eademque lege, pro morum va-
dente, Or-
 rietate, sive in Urbe sive in Municipiis ad-
dinatio-
 sciti, *Ordinem* faciebant. Hinc *Ordinari* ver-
nis & Or-
 bum inolevit in Occidente pro eo quod est *dinandi*
ἱερωσύνη, seu in *Ordinem illum Manuum Im-*
positione cooptari; unde & *Ordinatio* pro ipso
 actu. Et quia sacra eis obeunda Ministeria, *Or-*
 do ille dictus *Sacer*. Et *ἱερωσύνη* interdum, ip-
 se Ordo est, ut apud Ignatium in Epistola ad
 Trallianos. Notissima sunt nomina illa veteris
 Romæ, (quod est heic advertendum) Ordo Se-
 natorius, Ordo Equestris, Plebeius. Cerrè &
Senatus nomen, & *Senatorum Ordo*, *ἡ γερουσία*,

ac ejusmodi voces alia, Ebraeorum seu *Senum* aut *Seniorum* munus, velut ex origine, redolent. Ordines item fuere Comitum. Et Ordo Decurionum passim occurrit. Ciceroni etiam memoratur Ordo Publicanorum, lib. 10. Epist. 9. ad Crassipudem. Atque in marmoribus priscis Ordo Aquileiensium, Oretanorum, Britonum, Tarraconensium, id genus quamplurima alia obiter visuntur. Hinc *Ordine moveri*, *Ordine interdici*, *in Ordinem redire*, *in Ordinem ablegi*, *ad Ordines reduci* linguâ Jurisconsultorum, velut Ulpiani, Papirii, Papiniani in L. 3. §. 1. & L. 13. §. 1. D. tit. de Decurionibus, L. 15. D. tit. Ad Municipalem, & in Novella Majoriani 1. alibique sæpius. Ipsaque sanè allectorum Curia, Corpus, Collegium seu Sodalitium, Ordo est. Et *Taxatim*, quasi Ordinatos diceret, sunt in Ordinem Curialem allecti in l. 53. C. tit. de Episcopis & Clericis. Certè & qui sic ex Jure Romano seu Municipiorum in Ordines allecti, *Seniores* dictos esse id est planè ~~quosdam~~ rectè adnotavit Christophorus Justellus in Observationibus ad Codicem Canonum Ecclesiæ Africanæ, Can. 258. Sed & vide ibi Canon. 91. & 274. & ad hunc etiam Justellum. Consonus est hisce usus vocabuli antiquus apud Virgilium, ubi Æneas lib. 7.

———— *delectos Ordine ab omni*

Centum Oratores augusta ad mœnia Regis

Ire jubet. ———

Ad quem locum Servius, *Ordine ab omni*, ait esse,

esse, ex omni qualitate dignitatum, quod apud Romanos in legatione mittenda hodieque servatur. Et tralatitius est nominis etiam nunc usus ejusmodi, dum Germaniæ, Galliæ, Angliæ, Belgii Ordines dicimus; uti & Monachorum aliorumque Cænobitarum atque Equitum. Parili ex causa qui Sacris apud Paganos præerant in Ordines digesti. *Ordo Haruspicum sexaginta legi-* *Ordo Ha-*
tur in veteri marmore, aut nunc aut pridem *Be-ruspicum-*
neventi;

L. CASSENI SOSPITIANI
EX ORDINE. HARUSPIC. LX
VIX. ANN. XXX
PARENTES
FILIO. OPTIMO

Etiam Lucius Fonteius Flavianus *Magister publicus Haruspicum Ordini Haruspicum LX dat dedicat* in Saxo Romæ nuper eruto quod vide apud Jacobum Gutherium lib.1. de veteri Jure Pontificio cap. 3. *Ordo insuper Sacerdotum, Paganis usurpabatur, ut in hoc marmore*

*Ordo
cerdot.*

JUNIO POSTUMIANO V. C.
 P. P. DEI SOLIS INVICTI
 MITHRAE XV. VIRO S. F
 PONTIFICI DEI SOLIS
 ORDO SACERDOTUM MA
 GISTRO SUO CURANTE ET
 DEDICANTE FLAVIO HERCU
 LEO VIRO RELIGIOSISSIMO.

Et in alio

ORDO SACERDOT. DEI
 HERCULIS INVICTI.

Ordo Sa-
 cer, apud
 Paganos.

Hinc item *Ordo Sacer*, seu, *ἱερός τάξις* etiam in Gentilium lingua, ut videre est in marmore illo veteri Romæ reperto, atque sub Antonino Pio ad hunc modum Græcè à Sacro Ordine Pæanistarum inscripto, in honorem Embæ Prophetæ & di&i Ordinis sacri Patris seu Antistitis.

HIERA

Η ΙΕΡΑ ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΑΝΙΣΤΩΝ
 ΤΩΝ ΕΝ ΡΩΜΗ ΔΙΟΣ ΗΛΙΟΥ
 ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΑΡΑΠΙΔΟΣ ΚΑΙ ΘΕΩΝ
 ΣΕΒΑΣΤΩΝ ΕΤΕΙΜΗΣΑΝ ΕΜΒΗΝ
 ΠΡΟΦΕΤΗΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟ
 ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΠΡΟ
 ΤΟΜΗ ΜΑΡΜΑΡΙΝΗ Η ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΑ
 ΕΝ Τῷ ΟΙΚῷ ΤΩΝ ΠΑΙΑ
 ΝΙΣΤΩΝ ΤΗ ΠΑ ΝΩΝΩΝ
 ΜΑΙΩΝ Η ΕΣΤΙΝ ΚΑΤΑ
 ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΣ ΠΑΧΩΝ ΙΑ
 ΕΠΙ ΚΟΥΡΑΤΟΡΟΣ ΜΕΤΕΙΛΙΟΥ
 ΑΜΠΑΙΑΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ
 ΣΕΣΤῷ ΕΡΟΤΚΙῷ ΚΛΑΡῷ
 Β. ΓΝΕῷ ΚΛΑΤΔΙῷ
 ΣΕΒΗΡῷ ΚΑΙ.

Id est, Sacer Ordo Paenistarum, qui scilicet Ro-
 mae sunt, Iovis, Solis, Magni Serapidis ac
 Deorum Augustorum, honorarunt Emben Pro-
 phetam, Patrem supra scripti Ordinis imagine
 marmoreâ, quae posita est in Aedibus Paenista-
 rum Pridie Nonarum Maii, quae est secundum
 Alexandrinos Pachon XI. (malè substituitur
 heic in Corporis Gruteriani versione, Pachonia;
 literis numeralibus ΙΑ voci Pachon, quae men-
 sem denotat Aegyptiacum, perinde ac si voca-
 buli pars essent, perperam adjectis) sub Cura-
 tore Metilio Ampliato Seniore, Sexto Erucio
 Claro & Cneio Claudio Severo Consulibus.
 Anno scilicet Christi vulgari 145. Versio illa in
 Corpore Gruteriano Presbyterum appellat hunc
 Ampliatum,

Ampliatum. Et Ammianus Marcellinus; *Christiani ritus Presbyter (ut ipsi appellant) missus à Fritigerno cum aliis humilibus venit ad Principis castra.* Sic ille lib. 31. Quasi alia fuisset eodem nomine dignitas apud Paganos. De Inscriptione autem illà, vide si placet Josephum Scaligerum de Emendatione Temporum lib. 5. cap. de primo Thoth Augustorum pag. 425. Jam verò perpende & Vocabuli & Notionis *Ordinis*, & *Ordinis Sacri* sic ostensam originem, seu vim primariam, & demum consideres Qualia ac quam varia de Characterè indelibili, Sacramento, Irregularitate, id genus aliis superstruxerit posteritas. Interea autem, an recipiendum nunc videtur quod habent quidam de Presbyterorum Ordinis à Sacerdotibus Aaronicis origine petenda? *Presbyterorum*, inquit, *Ordo exordium sumsit à filiis Aaron.* Qui enim Sacerdotes vocabantur in Veteri Testamento, hi sunt qui nunc appellantur Presbyteri. Et qui nuncupabantur Principes Sacerdotum, nunc Episcopi nominantur. Sic Isidorus Hispalensis Episcopus lib. 2. de Ecclesiasticis Officiis cap. 7, sic Ivo Episcopus Carnotensis in Decreti parte 6. cap. 11. alii. Atqui Presbyteris apud Ebræos veteres cum Sacerdotibus nihil omninò commune, nisi planè ex accidenti. Non cooptatione in Ordinem, ut Presbyteri, sed Sanguinis seu Natalium purorum vi, fruebatur dignitate suà apud illos quilibet Sacerdos. Nec Principes Sacerdotum, aut Sacerdotes illic ulli seu Episcopi in Synagogis

Presbyterorum Ordo an à Sacerdotibus Aaronicis petendus.

Synagogis fuere, aut Archisynagogi; nisi tantum etiam ex accidenti. Non omnino jure sibi, quâ Sacerdotes fuere, ullatenus singulari. Quod ex Pandeſte Talmudico palam eſt. Neque acceſſit ulla Manuum Impoſitio Sacerdotibus, apud Ebræos, creandis admittendiſve. Nati quidem fuere non facti Sacerdotes. Sed ita tantum in munus Sacerdotale nati, ut niſi ad idem obeundum (quæſtione prius tum de Natalium eorum puritate tum corporis vitiis Sacro Sermone enumeratis ſolicitius habitâ) eosmitteret Synedrium Magnum illud Septuagintauniuſvirale, planè à Functione ſacra ac Altari arcerentur. Nempe Ii penes quos erat civilis rerum Adminiſtratio, hiſce de rebus ceteriſque in judicium deducendis tam ſacris quam civilibus, omnino definiebant decernebantq;. Quod verò jam diximus de Sacerdotibus ſive admittendis ſive arcendis, videre eſt in Titulo Talmudico *Middoth* cap. 5. & Magiſtris Talmudicis obiter. Etiam & olim fuſius adnotavimus idem nos in libro ſecundo de Succèſſione in Pontificatum Ebræorum cap. 10. Et Commentum frivolum peſſimè obtrudunt Ii qui de rebus hujusmodi cognoviſſe volunt Forum, velut Eccleſiaſticum, nescio quod ſingulare, ſeu ex Sacerdotibus tantum ſeu ſacro hominum aliquo genere conflatum; quale certo certius eſt nulum apud Ebræos veteres, in Ordinariis ſaltem, ullo omnino tempore fuiſſe. Quod pluribus loco ſuo demonſtrare eſſet facilimum. Quemad-

E c modum

Quanam
auctoritate
Sacerdo-
tes, apud
Ebræos,
utcumque
in dignita-
tem nati,
ad functio-
nem sa-
cræ aut
admissi,
aut inde
pulsi.

Presbyteratus ac Sacerdotium Communis Iudeorum olim in Anglia

modum autem Judæis ævi vetustioris sui fuere, tam extra quam intra Judæam, Presbyteri (eujus vocabuli apud eos usu Presbyteri nomen in Christianismum fluxit, ut superius monitum est) ita & recentiores Præsidem suum supremum & generalem eo nomine subinde vocitaverè. Cujus insigne habetur exemplum in Jacobo Presbytero Communis olim Judæorum in Anglia. Scilicet jure utebantur Judæi Anglicenses hujusmodi, ut diplomate regio aliquis ex Presbyteris suis præminentior eveheretur in dignitatem ac munus *Presbyteratus omnium Iudeorum totius Angliæ*, quod dum superstes esset, exerceret, ut habetur in Tabulis publicis Regis nostri Joannis, scilicet parte 1. Chartarum anni ejusdem 1. numero 171. *Sacerdotium item Communitatis Iudeorum Angliæ* ab Henrico tertio Eliæ, Episcopo dicto, conceditur, uti & ab Edwardo primo, Hagino filio *Deulares*. Quæ leguntur in *Pat. 41. Henrici 3. membrana 4. num. 6. & Pat. 9. Edwardi 1. membrana 20.* atque in Notis nostris ad Marmora Ebraica cum Arundellianis conjuncta. An verò Presbyteratus heic eorum & Sacerdotium idem ipsum esset, mihi nondum satis liquet. Certè si ita fuerit, Presbyteri notionem in Christianismo tunc receptam, id est aliam multò ab ea qua Majores eorum usi fuerant, in eos qui Sacris suis præessent translatam voluere.

II.

Eumque benedicerent,] An Benedictionis, Precum, seu Numinis invocandi Formulam aliquam solennem, Certam ac conceptis, ex Canone seu usu aliquo, verbis, (quale hodie in Ritualibus) aut incertam & pro benedictis arbitrio, sub Manuum Impositionem, proferendam intellexerit, non liquet. Certè in Epitome rerum à S. Petro gestarum, Clementi tributa, formula habetur Zacchæi in præfecturam Ecclesiæ Cæsariensis *Ordinandi*, velut primis in seculis Ordinationibus ejusmodi ex præscripto adhibenda. Sic se habet. Καὶ πρῶτον εἰπὼν, ἐπὶ δὲ τὰς χεῖρας τοῦ Ζακχαίου, καὶ φησὶ, ὁ ὅσιος, κύριε, ὁ πατήρ τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ πνεύματος σου τοῦ ἁγίου καὶ προσκυνητῆς, σὺ διαφύλαξον τῷ τῶν πεποιμένων τὸν λαόν σου ὃν ἐξελέξα.

Hæc cum dixisset (Petrus scilicet) *Zacchæo Manus imposuit cum his verbis*, aut *hac usus formula*; Domine, Domine, Pater Domini ac Dei ac Servatoris nostri Iesu Christi, Spiritus tui Sancti & venerandi operâ, custodias hunc quem delegi, ut Pastor sit populo tuo. Atque occurrunt in Ritualibus Sacris receptæ ad hanc rem formulæ, uti & apud Dionysium; quas & vide apud Strabonem De Beneficiis Socolovium lib. de Consecratione Episcoporum, atque Arcudium & Catumsurum locis ac Pre-paulò ante citatis. Sed de certis ejusmodi ac cum formulis præstitutis Formulis, in sacris quibuscunque ob-sistitutis scilicet ullatenus admittendæ, aut necessario ad-certisque.

hibendæ omnino aliquæ. De his enim vel illis
 sive usurpandis sive rejiciendis (qua de re non
 loquimur) Rationes habet pro persuasionis dis-
 crimine quisque sibi satis cogentes. Nec difficile
 est ea reperire quæ ad jam dictæ rei discepta-
 tionem spectant in libris Christianorum. Dum
 autem agitur de certis Formulis admittendis
 quæstio, confugiunt subinde, saltem confugere
 videntur, Scriptores ad morem Ecclesiæ veteris
 Ebræorum. Illinc alii præstitutarum & certa-
 rum Formularum exempla peti quidem volunt;
 sed enixius quam aut probant aut probare con-
 tendunt. Alii interim, iique in Theologicis fa-
 mam præ se ferentia ingentem, nullas ejus-
 modi precandi aut benedicendi statas Formulas
 in eadem Ecclesia reperiri aut fuisse, sed quæ
 extant cunctas recentiorum verparum esse com-
 menta, tradere non verentur. Atque Sciorum
 Ignorantia, ut in aliis, sic in hisce, eo tum se-
 curior est tum ferocior, quod crassior & ipsis in-
 extricabilior. Intempestivum igitur nunc non
 habeatur, nec mihi vortatur vitio quasi proni-
 us quam par est, ex occurrente sic Benedicendi
 vocabulo, ansam arripuerim, si hac de re etiam
 heic paucis, velut fortè primus, indicavero quæ
 utrique altercantium parti usui fuerint eximio;
 in quantum nempè inter ratiocinandum & ex-
 empla è vetustate afferendum, ullam tribuit
 pars alterutra Ecclesiæ veteris Judaicæ moribus
 auctoritatem. Quod ad quotidianas Ecclesiæ il-
 lius Preces seu Benedictiones, quas תפילות &

נכוח nuncupant, earumque Formulas certas *Certæ in*
 atque solennes attinet; fuere illæ aut Sacerdo- *Ecclesia*
 tibus propriæ, aut cuilibet Judæo ita commu- *Ebræorum*
 nes ut unicuique paritèr incubuerit easdem u- *Veteri Be-*
 surpandi officium. Prioris generis fuere Bene- *nedictio-*
 dictiones illæ tres præstitutæ in Numerorum *num &*
 cap. 6, 23. nomine notissimo תַּיִס בְּרִכּוֹתֶיךָ אֲדָוָר *Precum,*
 nediætionis Aaron Syracidi cap. 36, 17. designatæ. *& æque*
 Loquere ad Abaron & filios ejus dicens, sic be- *solennes,*
 nedictis filiis Israel, dicetisque ad eos. *formula.*

א יברכך יהוה 1 Benedicat tibi Dominus &
 וישמרך custodiat te.

ב יאר יהוה 2 Illuminet Dominus faciem
 פניו אלקיך suam super te, & misereatur
 ורחמך tui.

ג רשת יהוה 3 Levet Dominus faciem suam,
 פניו אלקיך super te & ponat te in pace.
 וישלם שלום

Hæc formulâ docent Theologi, qui iidem & *Quotidia-*
 Jurisconsulti, Ebræorum, benedicere usos fu- *na Benedi-*
 isse populo abiturienti Sacerdotes, ex Cano- *cendi for-*
 ne & præscripto hoc Mosaico, idque quotidie *mula à sa-*
 post Sacra quibus intererant, saltem matutina; *cerdotibus*
 atque manibus elatis, digitisque expansis. Ita *in Templo*
 nimirum ut quoties in Synagogis aut Proseu- *& Syna-*
 chis id fieret, extollerent manus usque ad hu- *gogis u-*
 meros, ac publicus Minister seu Apostolus (quem *surpanda.*
 וְצִנּוּר שליח appellitant) legendo præiret, re-
 spondente singulis populo, Amen. Quando
 autem peractis sacrificiis in Templo hoc factum

(quod nunquam non faciendum post Sacri-
 ficium iuge matutinum) instar benedictionis
 unica, præunte itidem lectore, proferebantur
 tres illæ à Sacerdotibus, respondente populo,
 ברוך ה' מלכות וטובל מן השמים ועד העולם
*Benedictus sit Dominus Deus Israel in secula se-
 culorum.* Tunc autem, scilicet in Templo, ex-
 tulere Sacerdotes manus supra capita, excepto
 quod Pontifex maximus non supra Phylacteria
 sua seu Frontalia eas efferret. Alia ad hanc rem
 observatu satis digna, sed quibus locus hic non
 est idoneus, occurrunt in Misna & Gemara, tit.
Sota cap. 7. Talmude Babylonio fol. 37. & 38.
 in *Sepher Colbo* tit. *Thephila*, *Hilcoth Gedaloib*
 tit. *Beracoth*, Mose Maimonide tractatu *Te-
 phila Webarceth Cohenim* seu de *Preccatione &
 Sacerdotum Benedictionibus*, cap. 14. Mose Mi-
 kotzi Præcept. affirmativo 20. & Obadia Bar-
 tenorio, ad dictam Misnam, præter loca alia
 Talmudica in Annotationibus ad dictum Mai-
 monidis caput indicata. Quod ad genus attinet
 posterius, seu præstitutas Precum Formulas cui-
 libet pariter (pro viribus semper intellige) ad-
 hibendas; Eæ aut necessario Quotidianæ fuere,
 aut pro re nata tantum variatim usurpandæ.
 Speciem utramque paucis ostendemus. Quem-
 admodum juxta veterrimam apud eos interpre-
 tationem, diligentè cuique præstanda erat Lectio
 seu Invocatio solennis, eaque tam vesperi quam
 mane, periocharum aliquot in Deuteronomii
 capitibus 6. & 7. (quam שְׁמַע יְהוָה lectio au-
 di,

di, ex verbis illis repetitis *Audi Israel* vocitant) ad totam vitæ piæ rationem attinentium; ut liquet in Misna tit. *Beracoth* cap. i. & utriusque Talmudis Gemaris ibidem, & passim tum in Magistrorum commentariis tum in gentis Ritualibus, ita etiam tum Ezræ temporibus tum seculis captivitatis Babylonicæ finem insequentibus, præscriptis certisq; Precandi Formulis quotidianis ex instituto usa est Ecclesia illa. Quod ut ritè intelligatur, videndum est, Primò de Precandi Ritibus seu Jure ante Ezræ tempora seu à Mose ad Ezram; Secundò Quinam certas aliquas Precandi Formulas in Ecclesia illa, ante Christum, seu dum vixit ex instituto divino Judaismus, instituerent; Tertiò Quotnam ac Quales illæ fuerint; Quartò, Quomodo, ex gentis moribus, adhibendæ. Quod ad Primum attinet; docent Magistri, in præceptis quidem divinis contineri, Preces ab ipsorum quolibet Numini fundendas esse, sed nec Formulam, nec Numerum, nec Tempora in præceptis illis designari. Aiunt Leges illas sacras Exodi 23. 25. & Deuteronomii 10. 3. *Servietis Domino Deo vestro, & ut servietis illi toto corde vestro & tota anima vestra*, precandi officium imperare. Sic enim loquuntur; *אמר ה' עבדך שכלב וז החפלה ואין מנן החפלה מן רחצה ואין חוב החפלה האמר מן התורה ואין לחפלה זמן קבוע מן התורה ולפסוק נסים ועבודת חובן בחפלה לפי שהוא מצוה עשה שלח חובן ארמה אלף חוב מצוה וז כך חזק טירת ארם מחרון דמתפלל בבר יום ובאור*

Precandi Ritus, apud Ebræos, ante Ezræ tempora, seu à Mose usq; ad eum.

ומגיד שבחו כל הק"ם ואחד כך וזאת צרכו
 שתהיה צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן
 טבח והוריה לה' ע"י הטובה שחשפנו לו כח
 כח *Quinam est cultus ille qui in cor-*
de ? Is Precatio est. Sed verò neque Numerus
precum ex lege est, neque hæc vel illa precandi
Formula est ex lege, nec à lege præstitutum est pre-
candi tempus. Vnde fit ut etiam fœmina & servi
lege precandi teneantur ; cum scilicet præceptum
fit affirmativum, tempore non circumscriptum. Ce-
terum officium ex hac lege præstandum hujusmodi
erat, ut quotidie unusquisque supplicaret & pre-
caretur, & enarraret primò gloriam Domini Dei
benedicti, & postmodum rogaret obsecrando &
deprecando ea quæ sibi necessaria essent, & dein
gloriam ac laudem daret Domino ob bonitatem
suam qua erga eum usus est. Quilibet nempe pro
viribus suis. Atque precationes aiunt esse in
 Cultu divino הראשונה הראשונה ע"י *primæ*
 seu *primariæ intentionis*. Oblationes autem & quæ
 sunt id genus alia imperata השנית ע"י *Intentionis*
secundariæ ; quod pluribus explicat
 egregiè Rambam in *More Nebuchim* part. 3.
 cap. 32. Stabant item, non genu flecebant, pre-
 cantes. Ubicunque autem locorum quis esset,
 precabatur versus Templum, seu illam mundi
 plagam quâ Templum ei situm. Magistri ; והכ"ר
 מהפללין נכח המקדש בכל מקום שיהיה וכן
 Et cui- היה הרבר המיר ממשה רבינו ועד שרת
 libet precanti facies vertenda erat versus Tem-
 plum, ubicunque esset locorum. Atque sic obti-
 nuit

linguam ex gentium aliarum mixtura ita variatim habuere depravatam, ut sine Præceptore Preces Numini suo sanctissimo offerre aut ritè satis nequirent aut dubitantè nimis adgrederentur. Ne igitur in posterum tam in re ipsa quam in sermone balbutientes à pietate vera, seu divinitus imperata, temerè deviant, huic adhibere volebant remedium malo אשר כנסת הגדולה *Viri Magnæ Synagogæ* illi celeberrimi, seu Ezra & Consistorii sui Collegæ numero centum viginti designari soliti. Adeoque certam precandi Formulam instituere unicuique recipiendam, eamque tum quotidianam, tum iterandam, tertandamque, ut dicitur. Rabbi Jeremias in Gemara Hierosolymitana ad tit. *Beracoth* cap. 2. fol. 4. col. 4. מאה ועשרים וקנים ומהם שמונים וכמה נביאים החקיני את החפילה הזאת *Centum & viginti Presbyteri, è quibus octoginta Prophetæ fuere aut insar Prophetarum* (nam legendum puto, ut alibi, שמונים נביאים וכמה וגוי) *hanc precandi Formulam instituerunt.* Scilicet de precandi Formula proximè ante ibi memorata, de qua statim plura dabimus, verba facit. Tantundem habetur in Gemara Babylonia ad tit. *Megilla* cap. 2. fol. 18.^a. & vide Gemaram Babyloniā ad tit. *Beracoth* cap. 5. fol. 33.^a. In Collegis autem Consistorii illius, seu Synagogæ Magnæ numerantur ab Ebræis Haggæus, Zacharias, & Malachias Prophetæ, Zorobabel, Mordecai, alii viri illustres, de quibus vide si placet Nehemiam cap. 7. 7. & quæ collegit Joannes.

Joannes Buxtorfius in Tiberiadis seu Commentarii Masorethici cap. 10. Quod ad Tertiam heic attinet considerationem; Tradunt Preces seu Benedictiones (nam utroque nomine heic promiscuè utuntur) in Formula superius laudata fuisse Octodecim. Unde sæpius occurrit שמורה עשרה ברכות *Octodecim Benedictiones*; ipso etiam numero simplici subinde, velut nemini non notissimo, in Commentariis Talmudicis pro eisdem usurpato. Simul item dicuntur, הפילות על הכרר (ut in jam antè citata Gemara utraque) & הכרר על ברכות id est, *Preces seu Benedictiones Ordinatae*, seu *Ordine compositae*. Ex octodecim jam dictis, tres aiunt priores continere 'לה *Gloriam Domini*, uti & totidem posteriores. Intermedias verò הרבה שיהן כמו אבות לכל חפצי איש ואיש ולצרכי הצבור כולן *Petitionem omnium rerum quæ genera primaria sunt tum eorum quæ hominibus singulis habenda in votis, tum eorum quæ populo universo ut necessaria desideranda*. Sic Maimonides. Et in Gemara Hierosolymitana ad tit. *Berattoth* cap. 2. fol. 4. col. 4. traditur autores Formulæ jam memoratæ sic ordinem instituisse ut שלש ברכות ראשונות ושלש ברכות אחרונות שבחו של מקום והאמצעיות צרכו של בריהו *Tres priores Benedictiones totidemque posteriores Gloriam Domini spectarent, intermedia autem generi humano necessaria*. Ratio insuper ex veteribus adjicitur apud Maimonidem, כדי שיהי ערוכות בפי הכל, וילמדו אותן ותהיה הפללה אילר העלגות הפילה שלמה

Quales & Quotnam Formulas Precu Ex-ra & Viri Magnæ Synagoge reliqui instituerint.

שלמה כחפלות בעל ודלשון הזה — ומה ענין זה חסד
 כל הכנסות והתפלות הסדורות בפי כל ישראל כד
 ut scilicet in cujuslibet ore bene disponerentur, omnesque eas
 discerent, & preces etiam indifertorum non mi-
 nus perfecte forent quam preces viri utcunque lin-
 gua disertæ. Atque hæc causâ instituerunt ut
 cunctæ Benedictiones hæc & Preces Ordine ac
 Formula disponerentur in ore cujuslibet Israelitæ,
 quoniam inde eveniret ut etiam in balbutientis
 ore etiam indiferto pariter disponerentur. Ipsissi-
 mam sanè, qua de loquuntur, Formulam inte-
 gram fateor me hætenus non satis didicisse, sed
 institutam fuisse, secundum id quod diximus, uno
 pronuntiant ore. Occurrit quidem harum For-
 mula in Gemara Hierosolymitana; sed Librarii
 puto incuriâ ita minuta ut numerum indicatum
 seu octodenarium in ea reperiri nequeas. Ut-
 cunque verò, qualis ibi habetur exscribimus,
 beneficia divinitus accepta tam agnoscentem
 quam nova desiderantem.

חנינו דיעה. הנחתנו דיעה. רצה תשובתנו. רציה
 תשובתנו. סלח לנו. סלחת לנו. גאלינו. גאלנו. רפא
 חלינו. ריפת חלינו. ברח שונותנו. ברכת שונותנו.
 קבצנו. קבצתנו. שופטנו בצדק. שפטתנו בצדק.
 המע קמינו. הכעת קמינו. צדקנו במשפט.
 צדקתנו. בנה ביתך ושמע עתירתנו ורצנו בתוכו.

Id est,

Largire nobis scientiam. Largitus es

tu Scientiam nobis. Grata tibi sit Pœ-
nitentia nostra. Grata fuit Pœniten-
tia nostra tibi. Propitius sis nobis. Fu-
isti nobis tu Propitius. Redime nos.
Redimisti tu nos. Sana Infirmities
nostras. Infirmities nostras sanasti
tu. Benedic Annis nostris. Bene-
dixisti tu Annis nostris. Congrega nos.
Congregasti tu nos. Judica nos cum
Justitia. Judicasti nos tu cum Justi-
tia. Humiliato Hostes nostros. Hu-
miliasti tu Hostes nostros. Justifica nos
in Iudicio. Iustificasti nos. Ædifica
Templum tuum, & audi Supplica-
tiones nostras, & Gratosus sis nobis
in eo.

Quod agnitione sic repetitur, unicam esse sem-
per existimo Benedictionum illarum octodecim.
Sed vides Maimonidem Tract. *Thephita We-*
barceb Cohenim cap. 2. §. 3. ubi alia sunt for-
mulæ quam tractamus capita. Receptissimum
autem est in doctrina Talmudica, solennia Be-
nedictionum & Precum initia seu Numinis com-

pellationem Ebraeis fuisse, ut hodieque est, ברוך
 יהוה אלהינו מלך העולם *Benedictus sis*
Domine Deus noster, Rex mundi. Quod fortè heic
 אֲנִי לַגְּדִירֵנוּ *largire nobis, &c.* ex ipsa etiam institutione
 tunc præfigendum. Unumquemque verò præ-
 candi actum juxta ea quæ statim dicuntur, præ-
 standum auspicari solebant à versiculo illo Psal-
 mi 51. 15. ה' שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד חֻלּוֹתֶיךָ *Do-*
mine aperi labia mea, & os meum ostendet seu
annuntiabit laudem tuam. Claudebant dein ver-
 siculo illo Psalmi 19. ult. *Sint accepta verba oris*
mei & meditatio cordis mei in conspectu tuo, Do-
mine fortitudo mea & Redemptor meus. Vide Ge-
 maram Hierosolymitanam ad tit. *Beracoth* cap. 4.
 fol. 8. col. 1. & Maimonidem Tract. *Thephila*

Stata pre-
 candi tem-
 pora etiam
 decerne-
 bant Ex-
 ra & viri
 Synagogæ
 magnæ.

Webarceth cap. 2. §. 9. Ex moribus autem gen-
 tis, ita à quolibet, post Synagogæ illius magnæ
 hac de re decretum, adhibenda erat formula
 illa (quod Quartò heic videndum) ut regula-
 ritè sæpius quotidie, sed diversimodè, esset ef-
 fundenda, horis scilicet statis, velut Canonicis.
 Nimirum statuerunt ut non solum temporibus
 tum Sacrificii jugis matutini, tum ejus quod
 Pomeridianum erat, uteretur quilibet hac quo-
 tidie precandi formula; verum etiam ut nocte
 tertieret, & quoties מוסף מוסף seu *oblatio ad-*
jectitia seu quæ morem communem ex lege ex-
 cederet, præstanda esset, eam interdum insuper
 repeteret. Denominatis etiam à Sacrificiorum
 nomine ipsis, pro temporum varietate, sed sem-
 per eisdem precibus. Ut Matutinis, Pomeridi-
 anis,

anis, Vespertinis, seu Nocturnis, Adjeſtitis. Quibus accessit in Jejunio festi Expiationum magno, precum jam dictarum repetitio sub occasum solis, **ועולה תפלה** *Precatio Obſerationis* vocitata; quasi adhibendam eam, cum portæ coeli clauderentur, id est sol abiret, indicaret nomen. Precationes igitur ex Ezræ ac confistorii sui instituto illo quotidianæ fuere Tres, Matutina, Pomeridiana, & Vespertina seu Nocturna. Sabbatis autem, Festis imperatis, ac Neomeniis, Quatuor. Nam in illis ex lege, adjeſtitia erant Sacrificia, adeoque Adjeſtitia Precatio. Memorato demum jejunio Quinque. Accessit enim illa Precatio Obſerationis dicta. Atque Preces hæc etiam in Ecclesia illa Judæorum veteri habitæ **חובה תפלה** *Preces officii necessario præstandi*. Et de eo qui cunctas juxta majorum institutum adhibuisset **ידי חובתו יצא** *aiunt præstitit officium suum seu debitum*; uti de eo qui aliquam omisisset, **לא יצא** *non præstitit*. Addunt verò de precibus à Publico in Synagogis ministro recitatis **אין תפלה מוציא** *Publicus minister seu Universitatis aut populi Apostolus* (ut apud nos parochus) *liberat plebem ab officio suo heic præstando, si dum precatur ille, audiat illa & respondeat singulis Benedictionibus Amen. Inde enim fit, ut pro precantibus habeatur plebs.*
Quod.

Quod tamen ad eum solum attinet, qui precandi
 satis gnarus non est. Nam si gnarus fuerit, offi-
 cium quod sibi incumbit non præstat, nisi & ipse
 precetur. Sic Maimonides tractatu *Tephila We-*
baroeib cap. 8. §. 9. quocum conjungas Gema-
 ram Babyloniam ad tit. *Rasb basbena* cap. 4. fol.
 34. & 35. Exceptiones autem aliquot de jam re-
 gulariter dictis habent, quas adferre huc operæ
 non est pretium. Quod itidem dicendum de eo
 quod pronuntiant *הַלְלוּ אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה*
Precum harum, seu Precationum nullam omittere
quis debet. Alias autem five Formulas five vices
 adjicere nefas non erat. Et Rabbi Eliazer *הָיָה*
נוֹתֵן מַתָּנָה לְכָל הַדָּבָר הַזֶּה novâ precandi
Formulâ (id est aliâ atque aliâ præter Formu-
 lam octodenariam) *quotidie* usus est, quod legitur
 in Gemara Hierosolymitana jam ante citata;
 quod habetur item de Rabbi Abihu. Quoties au-
 tem novæ accederent, instar sacrificiorum seu ob-
 lationū ultronearum habebantur; quemadmodum
 reliquæ, ut dictum est, instar impetatarum. His
 item nominibus dictæ. Quæ tamen sic volunt
 intelligi, ut neque tres numeri octodenarii pri-
 ores nec posteriores Preces, ullo modo, ne ad-
 jiciendo quidem, mutare liceret; intermedias
 verò pro arbitrio & juxta animi vota singula-
 ria ampliare aut augere, nec interim omninò
 ipsas, utpotè integrè semper retinendas, aliter,
 (exceptione interim minutulâ unâ & alterâ ad-
 mīssâ) immutare. Privatis nimirum seu singulis
 ampliare aut augere liceret. Quoniam ipsis ul-
 tronea

eronea offerre licuit Sacrificia, quibus respondere volebant Preces seu Precationes illas ultroneas seu adjecitias. Nec tamen hoc licuisse aiunt nonnulli Cœtui publico seu Ecclesiæ, quam **צבור** appellant, quia Sacrificia aiunt ab Ecclesia, imperata tantum, non ultronea fuisse offerenda. Maimonides; **אין הצבור מהפליין חלה** גרבה לפי שאין הצבור מביאין קרבן גרבה.

Ab Ecclesia seu Cœtu publico Precatio ultronea usurpanda non erat; quoniam nec Ecclesia seu Cœtus publicus offerebat ex Lege Sacrificium ultroneum. Addit item ex Doctorum illustrium aliquot sententia, nec Sabbatis nec diebus Festis cuiquam fas fuisse Precatione Ultronea, sed tantum Imperatâ uti. Ratio redditur, **לפי שאין מקריבין בהן גרבה אלא חובה היום בלבד** quoniam in eis offerendum non erat ultroneum quid, sed id duntaxat quod ex Lege ad eorum singula attinuit. Sed hac de re vide quæ ex Abrahâ Ben David habentur in *Migdol Oz* & in *Ceseph Misna* ad Maimonidis Tractatum, *Thephila We-barceith Cohenim* cap. 1. §. 12. Octodecim jam dictis accessit, sub Excidii ævum, Nonadecima à Rabban Gamaliele, & Synedrîo Magno, cui præfuit is, ut Princeps, instituta Precandi Formula. Aliæ item quamplurimæ Benedictionum & Precationum Formulæ etiam quotidianæ, ex eorum qui rebus præerant instituto, tandem inolevere; aded ut si Septem quæ continentur in Lectione illa *Audi Israel* (qua de, ante) & tum jam dictas tum alias, exemplo majorum, tandem super-

*Seculis
Exram
sequenti-
bus crevit
Formula-
rum Pre-
cum Sa-
crarum
numerus.*

inductas enumeres **חיות אדם לברך מאה ברכות** *Centum Benedictiones* seu *Precationes præstandæ fuerint ab unoquoque intra tempus civilis cujuslibet diei*. Vide Maimonidem, Tractatu toties citato, cap. 7. §. 14. Nimirum aëibus ex lege quotidianis accessere infervientes Benedictiones, cujus rei ratio ostenditur in eis quæ de specie heic secunda proximè subjunguntur. Et de Quotidianis Benedicendi seu Precandi Formulis necessariò apud Ebræos veteres, juxta eorum doctrinam, adhibendis, hæcenus. Species Altera est, pro Re Nata ac variatim usurpandarum, Nec Quotidianarum, nisi ex accidenti, aut pro arbitrio aliud agentis. Lex habetur sacra, Deuteron. 8, 10. *Cum verò comederis & satiatus fueris, Benedices Domino Deo tuo in terra illa bona quam dedit tibi*. Hinc aiunt, ex Lege sacra esse **ברכת המזון** *Benedictionem sibi aut mensæ*; quam intereà sic intelligunt, ut post cibum sumtum seu à saturis tantum, ex Legis verbis quibus pertinaciùs ut plurimum sunt addictissimi, Benedicendum esset. Sed verò **מברכי סופר** ex *Verbis* seu *Institutis Scribarum*, seu moribus ab eis qui rebus præerant Superinductis, non solum Benedictionem seu Preces Eucharisticas adhibebant olim, uti hodieque cibo saturi, sed etiam tam ante quam post sive cibum sive potum aliquantulum sumtum. Quin & eo usque res demùm processit, ut velut ex peculiaris Benedictionis Mensæ origine exemplo inducerentur similiter quampluri-

mæ

Benedictionum non nisi, ex accidenti, quotidianarum Formula apud Ebræos certa & vetustissima.

max alia Actibus, ex Lege sacra, præstandis
 inservientes seu præeuntes. Aiunt scilicet,
 כשם שמברכין על ההציה כך מברכין על כל
 מצוה ומצוה ואחד כך יעשה אותה. *sicut Bene-*
dicere debuit quisque quoties dapes aut potum
sumeret, ita Benedicere debuit cuique sigillatim
Præcepto (affirmativo) & postea id, quod præcep-
tum est, facere. Et ab intima Vetustate petunt
 Benedictionum, ex more Majorum usitandarum,
 Species tres. Prima est, qualem diximus Mer-
 itæ, seu ברכה הנייה *Benedictio rerum quibus uti-*
mur, fruimur. Secunda ברכה מצוה *Benedictio*
Præcepti, de qua jam locuti sumus. Tertia ברכה
 הודיה *Benedictio Laudationis seu Glorificationis*
Dei, etiam si neutra priorum causa singularis
adfit. Quacum conjungunt eam quæ est בקשה
 seu *Petitionis.* Certas aiunt fuisse harum For-
 mulas, easque ab Ezra in corpus redactas aut
 descriptas, ex autoritate Consistorii ejus seu Sy-
 nagogæ Magnæ (qua de ante) ordine dispositas
 esse ac sic confirmatas, ut nec cuiquam earum
 aliquam mutare, sive adjiciendo sive minuendo,
 liceret. Maimonides, וצוה כל הברכות עותה
 וזאת דינו תקנות ואין ראוי לשנותם ולה
 להוסיף על אחת מהם ולא לגרוע ממנה וכל
 המטה המטבע שטבעו חכמים בברכות אינו אלא
 טעם *Descriptis cunctas Benedictiones Ezra,*
quas & Consistorium ejus ordinarunt observandas.
Neque licet eas immutare, aut cuiquam earum ad-
jiciendo aut quampiam minuendo. Et quolibet
immutatio ejus quod sic consignarunt Sapientes in
 G g 2 *Benedicti-*

Benedictionibus planè error est. Nec carere debuit Benedictio aliqua זכרת השם וזכרת
Memoria Nominis Domini & Regni; seu Præfatione illa solenni בָּרַךְ אֱמִי"ה *Benedictus sis tu Domine Deus Rex Mundi.* Quemadmodum & Mahumedanorum Precibus solennibus (quarum itidem præstitutas habent illi Formulas, ut mox dicetur) Dei Unitaris & Mahumedis ut ejusdem Legati seu Apostoli mentio plerunque solet inseri. De jam dictis & innumeris aliis ad Formulas certas, jura, & ritus Benedictionum ac Precum in Ecclesia veteri Judæorum attinentibus, consule Titulum *Beracoth* in utroque Talmude, eundemque in Maimonide, Alphesio, aliis, præter Mosem Mikotzi Præcepto affirmativo 27. Hisce adjungi possent Formulæ aliquot Sacrae in Pentateucho repertæ illustriores; ut Carmen illud horrendum in Uxoris adulterii suspectæ examine (Numer. 5, 5.) Oratio item solennis ad exercitum procinctum perpetuò usurpanda (Deuteron. 20. 3, &c.) item Confessio de Decimis anni tertii verbis præstitutis edicenda (Deuteron. 26. 19.) quarum apices observandos voluere semper Jurisconsulti ac Theologi Ecclesiæ illius. Adde etiam usitatum ex vetustissimo more Carmen Syriacum in Azymis Paschalis, חָמֵס רְעוּנֵי דִּי אִכְלוּ אֲבֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ
 דְּמִצְרַיִם *Hic est panis ille ærumnosus quem comederunt Patres nostri in terra Ægypti, &c.* De quo videtis *Sepher Colbo* fol. 55. col. 2. & Josephum Scaligerum lib. 6. de Emendat. Temporum.

rum, pag. 536. Quæ verò Judæi recentiores habent, passim prostant in Ritualibus illis מנהגים *De Recentiorum Iudeorum Ritualibus.* Officiis, Ritualibus, seu Vsis Solennibus dictis, (Judæorum in Hispania, Lusitania, Polonia, Germania, alibi degentium) & in libro *Mabaril* & מזור seu *Precum & Hymnorum Cyclo*. In his quidem vetusta sunt non pauca. Etiam & Titulus in illorum plerisque מאה ברכות *Centum Benedictionum* habetur. Sed quoniam non sine interspersis multimodis recentiorum inventis; ideo meritò non ita per se, ab eis qui vetustatis arcana heic cordatè venantur, pendi solent. Et videtis quæ subjunguntur ex eorum Ritualibus Genebrardi Chronico. Quæ verò in Pandectis occurrunt Talmudicis aut ex eis à Magistris celeberrimis docentur, majoris multò, in disquisitione hujusmodi, sunt momenti. Verum est, fateor, etiam & Talmudicum corpus utrunque Traditionibus hisce diù post Christum, etiam diù post Excidium Urbis, congestum. Sed ita congestum, ab eis de rebus qui morum Majorum & tenacissimi fuere & scientissimi, etiam & intra tam pauca a Christi natalibus secula congestum, ut qui dubitet an eis, habenda. quæ de moribus ejusmodi ibi tradantur, fides fuerit habenda historica, næ ægrè, puto, credet is Observationibus, verbi gratià, Astronomicis, Aristyllo, Hipparcho, Timochari, Menclao, aliis a Ptolemæo in Magna Constructione tributaris, aut ejusdem, ex Doctrina Apotelesmatica Chaldæorum atque Egyptiorum seipso multò vetustiore, desumtas traditiones in Tetrabiblo non fictas

esse; quoniam nempè tot annis, etiam seculis, recentior Ptolomæus, atque Autorum ipsorum Commentarii periere. Eodem paritè Jure quidem aut negabit aut dubitabit is de testimoniis è Varrone, Ennio, Valerio Antiate id genus aliis à Livio, Plutarcho, ceteris inferioris ævi, allatis. Etiam & de nascentis Ecclesiæ rebus ab Eusebio, tot à Christo annis, sed veterum interea Autorum libris, qui jam nullibi extant, instructo, conscriptis. Quod & æquè dicendum de Papiniani, Ulpiani, Callistrati, Modestini, Scævola, Jurisperitorum aliorum reliquiis in Pandectis Justiniani, qui seculis aliquot illis recentior, tantum servatis. Et appositè, de re huic neutiquam dissimili, (id est de Ritibus & Carmine Sacro in Azymis comedendis) vir summus Josephus Scaliger, libro ante citato, pag. 537. *Hic fuit, inquit, vetus Ritus celebrationis Pascha temporibus Messie* (Ritum illum fusiùs ante è doctrina Talmudica tradiderat) *quod vetustissimi Canones in Digestis Talmudicis manifestè probant. Nisi quis eos neget antiquos esse; quod idem ac si quis capita Papiniani, Pauli, Ulpiani & aliorum Iurisconsultorum in Digestis Justiniani producta, neget esse eorum Iurisconsultorum, quorum nomine citantur. Quod nemo sanus dixerit. Sed verò, utrum ex memoratarum Benedicendi ac Precandi Formularum certarum generis alicujus, apud veteres Ebræos in usu, imitatione ullas sibi Christiani veteres, adeoque Alexandrini Presbyteri heic qualemcunque suam, adhibuerint,*

runt, definire meum non est. Certè Exemplo
fortè istius Ecclesiæ, suas usurpabant Formulas,
in Sacris obeundis, certas Pagani; quarum spe-
cimen egregium in Catone de Re Rustica cap. 141.
ubi de Solitaurilibus agit. Alia apud Macrobi-
um & in priscis Marmoribus. Et vide, si pla-
cet, Barnabæ Briffonii Formularum lib. 1. Guli-
elmum Stuckium in Sacrorum Sacrificiorumque
Gentilium Descriptione, Jacobum Gutherium
de Veteri Jure Pontificio lib. 4. cap. 14. alios,
qui obiter de Ritibus Paganorum. Majorum
autem sive providentiâ sive injuriâ periere Ve-
teres illi, Atteius Capito de Jure Sacrificio-
rum, Trebatii libri novem Religionum, Neratii
de Supplicationibus liber, Varronis rerum Di-
vinarum libri quatuor, alii ejusmodi unde hæc
plenius multò edisci potuissent. Mahumedanis
item sunt suæ Formulæ Precandi certæ, Sacris
eorum fundatæ institutionibus; quales tradit A-
ben Sina (is qui vulgo est Avicenna, Phi-
losophus & Medicus celebris) in parte 3.
Theologiæ seu Metaphysices. De
divino, qui Precibus fit, cultu verba faciens

*Paganis
certæ pre-
candi ac
benedicen-
di Formu-
le, uti &
Mahume-
danis.*

*Avicen-
na de Pre-
candi For-
mulis.*

يكون اشرف هذه فيquit ويجب ان
العبادات من وجه هو ما يفرض متولية
انه مخاطب الله ومنهاج اياه وصاير اليه
ومثال بين يديه وهذا هو الصلاة ويجب
ان

ان يسكن المصلي من الاحوال التي يستعمل
 بها للصلاة وما جرت العادة بمو اخذ
 الانسان نفسه به عند لقاء الملك الانساني
 من الطهارة والتنظيف وان بين في
 الطهارة والتنظيف سننا بالغة وان يسكن
 عليه فيها ما جرت العادة بمو اخذته نفسه
 به عند لقاء الملوك من الخشوع والكون
 وخفض البصر وقبض الاطراف فترك
 الالتفات والاضطراب وكذلك يستل له
 في كل وقت من اوقات العبادات ان يلبس
 ورسوما مخصوصة فهذه الاحوال تزدفع
 بها العامة في مرسوم ذكر الله تعالى
 في انفسهم فيقوم لهم التشبث بالسنن
 والشرائع بسبب ذلك وان لم تكن
 مثل هذه المذكرات تذاشوا جميع
 ذلك مع انقراض قرن او قرنين
 Quæ sanè non ita malè vertuntur in Metaphy-
 sica

sic Avicennæ Tractatu 10. cap. 3. Nam non pauca Metaphysices ejusdem (neque enim omnia) in codicibus Latinis reperta, habentur ipsa in Arabicis ejusdem ad calcem Canonis ejus de Medicina Romæ excusi. Sic autem versio illa; *Et oportet dici* (scilicet, palam est) *quod ex his omnibus obsequiis, id est acceptabilius per quod Agens paratur* (ita instituitur) *quasi sit loquens in Deo* (cum Deo) & *tendens in ipsum, & ad ipsum factus quasi presens ei.* *Et hæc est Oratio.* Vnde oportet ut Doctor doceat Oratorem dispositiones (Modos seu Formulas Liturgicas) quibus preparatur ad Orandum. Quemadmodum consuevit homo preparare se ad occurrendum Regi humano in munditia & decore, & ut faciat assuescere munditiæ & decori firma consuetudine (verte potius, & ut nitorem & decorem linguae assequatur) & insituat eum ad modum hominis preparantis se in occursum Regum, cum humilitate, demisso vultu, compressis membris, cessans à revolutione & omni perturbatione. Similiter debet instituere Doctrinas & Dispositiones (Modos seu Formulas) laudabiles serviendi Deo in unoquoque tempore. Hæ enim Dispositiones prosunt vulgo ad imprimendum memoriam Dei in animalibus eorum (lege Dei excelsi in animabus eorum seu in ipsis) & ut devotio eorum circa leges & mores sit firmior eis propter hoc. Si enim non essent eis hujusmodi commemoratio, obliuiscerentur eorum omnium post discessum unius generationis vel duarum. Arabica sunt in Edi-

tionis Opusculorum Avicennæ Romanæ pag. 85.
 Descriptas autem penes me habeo singularum
 hebdomadis dierum Preces Mahumedanis for-
 matas, quibus titulus est الصلاة الايام *Preces*
dierum. Atque hisce subjunguntur Formulæ Pre-
 cationum binæ. Altera Abrahamæ Patriarchæ tri-
 buta; Altera Domino nostro Jesu Christo,
 velut Dominica altera, ad hunc modum;

نعا عيسى ابن مريم

Oratio a- اني اللهم كان يقول اللهم
lia Domi- اصبحت لا استطيع نفع ما اكبره وما
nica, apud انلك نفع ما ارجو واصبح الاجر بيد
Mahume- خيرى واصبحت مرتها بعلي ولا
danos. فقير افقير مني الي عفوكم يا كريم
 اللهم لا تشمت في عذوبي ولا قسودي
 صديقي ولا تجعل مصيبتني في ديني
 ولا تجعل الدنيا اكبر همي ولا
 مبلغ علمي ولا تسلط علي من لا
 يرحمني برحمتك يا ارحم الراحمين

Id est,

Id est, *Precatio Iesu Filii Mariae,*

Super quibus pax sit. Dixit, Deus, non potis sum depellere id quod aversor, nec adquisivi Bonum illud quod spero. Et mercedem in manu habent alii præter me. Sed Pignus est seu manet in opere meo. (id est, ut puto, opera mea velut Pignus manent; necdum accepi id cuius nomine oppignerata sunt) Neque est quisquam pauper me pauperior. Indulgentiam tuam; ô Venerande. Deus, ne opprobrio mihi finas esse inimicum meum, nec vilipendat me amicus meus. Neque ponas afflictionem meam in Religione mea. Neque fac ut Mundus sit maximum studium meum, aut fastigium scientiæ meæ. Neque præfice mihi eum qui non miserebitur mei. Pro misericordia tua, O Miserantissime miserescentium.

Neque mirum videatur, quod D. N. Iesu Christi aut Beatæ Virginis nomen adeò reverenter habeant Mahumedani. Ut cum de Patriarchis veteris Testamenti, aliisque quos magni æstimant demortuis, sic etiam cum de hisce sive simul sive seorsim loquuntur, infrequens non est adjectio illa *السلام* super eos sit pax; *Quantus honor, etiam apud Mahumedanos, Iesu Christo D. N. habitus.*

(aut super eum aut eam) quemadmodum nominibus mortuorum, quotquot sine reverentia memorare nolunt Ebræi, subijcere plerumque solent, *עליו* seu *השלום* super eum aut

super eos sit pax. Et in Alcorano, summo cum honore mentio fit non rara D. N. Jesu Christi. Repetitum legitur in Azoara 2. velut ex persona Numinis; عيسى ابن مريم

Dedimus البينات وايدناه بروح القدس
Iesu Filio Mariae virtutes notissimas (miracula faciendi interpretatur Mahumedes Ben Achmet egregius Alcorani Paraphrastes Mahumedanus) *& fortem eum redididimus per Spiritum Sanctum.* Salutatio item Angelica ad hunc modum se habet Azoarâ 3. Arabicè, sed Latine quinta

يا مريم الله يبسرک بکلمه منه اسمه
المسيح عيسى ابن مريم وجيها في
الانبياء والاخرة ومن البقرين ويكلم
الناس في الهمد وكهلا ومن الصالحين

O Maria, Deus bonum nuncium tibi mittit per Verbum suum quod ex eo est. Nomen ejus Messias seu Christus Iesus Filius Mariae, Potens in praesenti seculo & futuro, scientissimus, qui loquetur hominibus in cunabulis (infantulis) & senibus, Vir optimus. Ubi Mahumed Ben Achmet Paraphrastes expressim illud verbū suum quod ex eo est interpretatur per ولك *Filium*, nempe Mariae tantum. Nec enim aliter vult secta illa. In praesenti autem seculo intelligi eum ait ille potentem

tem fore بالنبوة prophetia, atque in futuro

Intercessione
 & Preparatione cœlesti. Compluria ibi sequun-
 tur quibus maximi fit apud eos tum D. N. Je-
 sus Christus tum Evangelium ejus, uti & Azo-
 arâ 5. Arabicè seu 12 & 13. Latine, & Azoarâ
 71. Latine quæ Arabicè est 61, alibique in far-
 ragine illa. Et videsis Joannem Cantacuzenum
 in Apologia 4. *ἡ ὡς Μαμαῦδ*. Alia de Formulis
 Precum Mahumedicis habes in Petri Kirstenii
 Decade Sacra. Sed qualiscunque heic sententia
 seu Mores fuerint sive Paganorum sive Mahume-
 danorum (quorum in rebus Christianismi per-
 pendendis, nedum decernendis, ratio haberi pa-
 rum solet; neque heic habetur aliter atque Ju-
 daïsimo concordēs sunt) id certum interea est,
 Reipublicæ Ebraicæ seu Ecclesiæ illius singula-
 ris ac ab ipso Numine institutæ, atque in partes
 differentium variatim trahi solitæ, scita hac de
 re & Formulas priscas se habuisse, juxta ea quæ
 superius ostensa sunt. Quibus insuper adjicimus
 vetustum illud de Rabbi Eliæzere, Magno dicto,
 & Rabbi Jochanan Ben Zacai Testimonium.
 Discendæ legis gratiâ accessit ad Rabbi Jocha-
 nan, Jurisconsultum & Theologum Hierosoly-
 mis celeberrimum, Eliæzer ille, omnimodæ dis-
 ciplinæ satis ignarus. Cui Rabbi Jochanan, An
 nondum, inquit, didicisti קריה שמע ולא ברך המאון
lectionem Audi (qua
 de paulò ante) nec Precandi ritum, seu Precan-
 tionem,

tionem, nec Benedictionem Mense. Fatente illo se hæc planè nescire, reponit Jochanan ירמיהו ואלוהיך Sisse. & docebo te tres illas, scilicet Formulas. Sic legitur in capite primo ejusdem Eliazeris Pirkî seu capitum. Pro temporum doctrinæ varietate aliter atque aliter quidem à nonnullis collocantur Hi in æratum serie. Sed ita intereà, ut Christi ipsius tempori aut coævus sit aut vicinus uterque. Videtis *Sepher Luchasin* fol. 22. ^a & 32. ^a Et de Rabbi Jochanan, res manifesta est; eum scilicet, Christo in terris agente, floruisse. Si autem libros Rabbimicos, ævi utcunque recentioris, priscâ nihilominus disciplinâ refertos, hac de re consulere ipsos haud dedigneris qui potis es Lector, adde, si placet, supra citatis Levi Barcinonsem in *Sepher Chinok* seu *Introductorio* aut *Catechismo*, præcepto 431. & Rabbi Jacob Ben Rabbi Ascher in *Arba Turim*, tractatu *Orach Chaim*, cap. 112, 113. & sequentia usque in 132. ubi de Octodecim, quas memoravimus, precandi Formulis ab Ezra & Consistorio suo Centumvigintivirali præstitutis, capitibus in singulis fusiùs differitur. Autor uterque, maximè Rabbi Jacob, Judæis est percelebris. Minorum gentium Scriptores persuasionis illius libens prætereo. Sed etiam è veteribus, ipsisque Pandectis Talmudicis, plura in hanc rem exhibere, non est difficile.

12.

Et Patriarcham eum crearent] Verbum quod *creare* heic reddimus, est ⲉⲗⲟ; eodem sensu aliquoties in hac periocha repetitum. Et luce clarius est, tantundem illud Eutychio paritèr significare, tam ubi de Patriarcha, ut hoc loco, à Presbyteris substituendo, quàm ubi de eodem ab Episcopis constituendo seu creando paulò inferius loquitur. Vox ipsa, seu potius vocis notio heic usurpata (nam & alias habet) Arabibus interpretatur *perfectum, omnibus numeris ac ritu omnimodo absolutum, completum, undiquaq; ornatum, investitum reddere*: adeoque respondit ⲛⲟⲩ Græcorum καταρτίζειν quà hoc *perficere* seu *absolutum* aut *completum* reddere sonat. Ubi Græcus habet, Psalmo 10.3. *ὅτι ἂν σὺ καταρτίσω, αὐτοὶ καὶ δέλοισι*, quod veteribus vertitur, *quoniam quæ perfecisti destruxerunt*, redditur in Arabismo (nam ex versione Græca aut alia, cui Græca fons erat, Psalmi, qui eduntur, Arabici versi sunt) *destruxerunt* ⲙⲁⲗⲟⲗ ⲙⲟ *quod perfecisti*. Et Psalmo 79. 16. ex illo Græcorum καταρτίσω αὐτὴν ὡς ἐρῆνυσαι δέξαι σου & veterum Latinorum, *Et perfice eam* (Vineam) *quam plantavit dextra tua*, Arabicè legitur ⲉⲗⲟ, pro *Et perfice*. Scio quidem Maronitas in editione Romana vocabulum hoc utrobique *aptare* vertere. Nam etiam idem significat *parire* seu *aptare*

aptare aut aptum reddere uti & instaurare, quemadmodum item καταρτίζου. videtis Epist. ad Galatas cap. 6. 1. Sed tum ex veteri τὴν καταρτίζου eis in locis notione, tum ex consono τὴν صلاح apud nostrum alia in re heic usu, de significatione quam memoravimus dubitare nequimus. At verò etiam cùm de Dignitatibus Ecclesiasticis creandis seu ordinandis loquuntur Arabes, pro eo quod est ordinare seu creare non rarò adhibent etiam verbum صدى (uti & Eutyckius heic) quod efficere καταρτίζου seu constituere sonat, sicut & صنع id est facere, ut videre est in Concilii Nicæni Canonibus Arabicis.

13.

Virum aliquem insignem eligerent] sequitur in codice Antiocheno قسيسا فيصروه معهم عوض من القس الذي اصلح بطريرك in فيكونون ائذا عشر ايدل لهر Presbyterum, quem sibi cooptarent loco ejus Presbyteri qui Patriarcha suffectus fuerit, ita ut in perpetuum forent duodecim.

14.

Neque desit Alexandriae Institutum hoc de Presbyteris] Codex heic Antiochenus; ولم يترك الرسم

الرسم جاريا الي ايام الاسكندريه
 بطريرك الاسكندريه الذي كان في
 جملة الثلاثايه وتمنيده عشر فانه منع
 ان تصالح القس بطريرك واسر ايضا
 ان مات البطريرك ان يداروا من لي
 بل كان رجلا فاصلا لو من الايكة
 الاثنا عشر او غيرهم ممن يرضا
 حاله ويصاحوه بطريركا وانقطع الرسم
 القدام باصلاح القسوس البطريرك وحرى
 الرسم لاساذه في اصلاح البطريرك
 واما قولهم لم يسمي بطريرك الاسكندريه

Moris A-
 lexandri-
 nae ecclesiae
 quo Pres-
 byteri tum
 eligabant
 tum ordi-
 nabant
 Patriar-
 cham usq;
 ad Alexan-
 drum
 Patriar-
 cham du-
 ravit.

Et duravit institutum hoc usque in tem-
 pora ferme Alexandri Patriarchae Alexandrini
 qui fuit ex numero illo 318. Sed is prohibuit ne crea-
 rent Presbyteri Patriarcham; atque instituit, ut
 quando moreretur Patriarcha eligerent ex qua-
 cunque regione uirum insignem, sive ex ipsis illis
 duodecim sive ex aliis ut res tulerit, & Patriar-
 cham eum crearent. Sed evanuit institutum illud
 vetustum quo creabant Patriarcham Presbyteri,
 & secutum est institutum quo Episcopi crearent
 Patriarcham. Monuit etiam eos ne vocitaretur
 Patriarcha Alexandriae Papa &c. Codicis utri-

usque sensus videtur manifestus; eligendum nunc fuisse à Presbyteris Patriarcham, sive ex ipsis sive ex aliis; creandum autem seu ordinandum ab Episcopis. Ita nimirum ex Alexandri Patriarchæ instituto inolevisse, contra quam ante obtinuerat.

15.

*De Patriarchis Alexandrini] Ut tum hujus tum aliorum, quorum postea fit mentio, tempora ritè, juxta Eutychii mentem, intelligantur, Patriarcharum Alexandrinorum Laterculum ab Hanania primo, usque in Alexandrum hunc, ob oculos ex eisdem, unde Origines hæ desumuntur, codicibus, exhibemus. Annis cujuslibet ipsorum tum initiorum tum præfecturæ durationis, juxta Cæsarium annos, inde item adjectis; sed & vulgari-
bus æræ Christianæ, ut facilius Lectori agnoscantur, simul intersertis.*

Patriarcha-

*Patriarcharum Alexandrinorum Laterculus,
usque in Alexandrum qui Nicena in-
terfuit Synodo prima.*

I Hananias seu Anianus cre- atus.	Claudii Cæsa- ris anno 9.	Christi 51	Sedit 22
II Abilius	Vespasiani 9	77	13
III Cerdon	Domitiani 5	85	10
IV Primus	15	95	12
V Iustus	Trajani 11	108	10
VI Eumenes	Hadriani 2	118	12
VII Marcianus, seu Marcus	14	132	10
VIII Celadius seu Celadion	Antonini Pii 4	141	11
IX Agrippas seu Agrippinus	15	152	12
X Julianus	Antonini Phi- lofophi 5.	165	10
XI Demetrius	15	175	43
XII Heraclas	Alexandri Se- veri 1.	222	13
XIII Dionysius	Maximini 2	236	17
XIV Maximus seu Maximianus	Valeriani 1	255	18
XV Theon, seu Theonas	Aureliani 4	272	19
XVI Petrus	Diocletiani 10	293	10
XVII Achilles	20	303	mensēs 6
XVIII Alexander	Constantini Magni 5.	310	16

Temporum apices heic non excutimus. Et multiplex sanò inter Eutyechium nostrum & Chronologos quos rerimus alios in Annorum ratione discrimen. Etiam Octennio integro, in putandis à Natalibus Christi annis; à Chronologia vulgari dissidet. Expressim ubi de Hegiræ Mahumedanæ initio agit, (quod scilicet anno Christo vulgari 622 tribui passim solet) ومن

اليسع سيدنا الي الهجرة inquit

ستماية واربعه عشر سنة Et à Christo

Domino nostra usque ad Hegiram anni sunt 614. Secundum quos, etiam suos in tempore digerendo deducit. Sed hæc aut huiusmodi alia extricandi aut discutiendi hic non est locus. Certe de Octennii ejusmodi discrimine, consonus est in anno Nicæni Concilii primi designando, Dorotheus Monembasiæ Metropolita ut videre est inferius numero proximo. De Patriarchatum interea hac serie, monere visum est; Secundum, qui Abilius vocatur ac in Ms. quo utimur Catalogo non contemnendo scribitur *Aipvno* Amylius, & in Codice Ms. Nicephori Chronographiæ, in Bibliotheca Londinensi publica, *Aibvno*, in Codice Eutyebii Alepensi *فيليطيوس* Philidium dici, & in Antiocheno *مكلتيوس* Meletium. Præternitti item Libra-

nii incuriâ in Antiocheno Cerdonem. In Alepensi

penſi autem legi ad hunc modum, وبي في خمسة
عشر سنة من ملكه مير كرديوس
بطريرك على الاسكندرية اقام عشر
سنتين وثمان وبي في خمسة عشر سنة
من ملكه صير بريوس بطريرك على
الاسكندرية اقام اثنا عشر سنة وثمان

*Et anno Imperii ejus decimo quinto (Domitiani)
erat Cerdus seu Cerdo Patriarcha Alexandrinus,
qui ſedit annos X. Eoque mortuo anno ejuſdem
XV erat Primus Patriarcha Alexandrinus qui
poſtquam annos ſederat XII mortuus eſt. Sed le-
gendum planè in initio سنة خمسة وبي*

*Et anno Imperii ejus quinto erat Cerdus &c.
Nam & ſic exigit annus XV proximo tributus,
poſt finitum Cerdonis decennium. Qui Primus
heic reſtè vocatur, eſt Priamus in Nicephori
Editionis Scaligerianæ. Sed Codex quem dixi-
mus veruſtus ejuſdem Ms. in Bibliotheca Lon-
dinenſi publica, habet ibi nelus; & Eumeni tri-
buit annos VIIII, Agrippino XII, Juliano V, De-
metrio XLIII, Heraclæ XVI, aliàs, in ſerie no-
ſtra, editis conſonus. Quod verò in Vita S. Eu-
geniæ, Autòre incerto, legitur, Philippum Præ-
fectum Auguſtalem in Episcopatus Alexandrini
dignitatem evectum ſub horum tempora, id eſt,
ſub Severo Auguſto, Sedemque tenuiſſe unum*

annum & menses tres, id Chronologis atque Historicis Ecclesiæ Christianæ ac Episcoporum illius loci Catologis, adeò est aduersum ut planè spurium sit habendum. Uti & mōnuìt Baroni-
 us Tom. 2. anno Christi 204. At verò ex iam narratis liquet, usque in quarti à Natalibus Christi seculi initium, juxta Eutychium, durasse institutum illud Ecclesiæ Alexandrinæ, ut nimirum è Presbyteris Alexandrinis, tum eligeretur ab ipsis Patriarcha, tum electus ab ipsis ordinaretur, crearetur, seu consecraretur.

I 6.

De numero
 Episcoporum seu
 Patrum
 Synodi
 primæ Ni-
 cænæ.

Qui fuit ex numero illo 318.] Ex Patribus scilicet Synodi Nicænæ primæ, quod Concilium Patrum 318 signantiùs dici solet. Sed verò non tam indicatum vult heic Eutychius, ex ejusdem Synodi numero fuisse Alexandrum hunc (quod satis scimus ex historiis Ecclesiasticis & ipsis Synodi subscriptionibus) quam ex numero illo Trecentorum Octodecim, quem nec partem sane sextam Episcoporum, qui in ea jussu Constantini convenerant fuisse nescio unde edoctus tradit ille. Etenim in rebus Constantini, disputationem de Christi Divinitate inter Alexandrum hunc & Arium hæresiarcham coram ipso Constantino & comitatu ejus habitam enarrans, admodum placuisse ait Constantino Alexandri sententiam, atque ut prorsus damnandam Arii displicuisse. Indictam igitur, Alexandri hortatu, fuisse

fuisse à Constantino Synodum Nicææ, atque
illuc jussu ejus accersitos Patriarchas & Episco-
pos orbis Romani, scilicet qui numerum 2048
complerent. Verba sunt,

Episcopi
in Synodo
Nicæna
prima, jux-
ta Euty-
chium,
2048.

وَأَجْتَمَعَ فِي
مَدِينَةِ نِيقِيَّةِ بَعْدَ سَنَةِ
وَشَهْرَيْنِ
لِلَّذِينَ وَثَمَانِيَّةٍ وَأَرْبَعُونَ أَسْقَفًا وَكَانُوا
عِشْرِينَ أَلْفًا
Et congregati sunt

in urbe Nicæna post annum & binos menses, bis
mille & quadraginta octo Episcopi, judicio &
persuasione invicem dissidentes. Unamines verò
Trecentos & Octodecim de Christi Divinitate
pronuntiâsse, à reliquis sententiarum discrimine
multiplici distractis frustra impugnatos. Neque
solum nobis hoc tradidit Euty chius noster, ve-
rum etiam tum Josephus Sacerdos seu Presbyter
Ægyptius, in Præfatione Conciliorum Arabicè
è veterum Christianorum quæ aut periere aut
in Occidentem nondum pervenere monumentis
sive Græcis sive Syriacis versorum, in bibliotheca
publica Oxoniensi, eandem ipsam serè narrat
historiam, tum Historicus Mahumedanus per ce-
lebris, Ismael Ibn Ali, idem ipsum de numero
hec asserit. Utriusque verba, præter alia non
pauca, rogatus peramicè descripsit mihi, è co-
dicibus manuscriptis ex Oriente dudum Oxonium
allatis, Edwardus Pocockius Linguae Arabicæ
illic professor, vir singulari tum eruditione tum
humanitate ornatissimus. Scriptoris Christiani
seu

Numero
2048 E-
piscorum,
seu Euty-
chiano,
consonus
est Anony-
mus in
Præfatio
ne Concili-
orum Ara-
bicorum.

seu Iosephi Ægyptii jam dicti, verba sunt, قوا

منهم الي مدينة ديقية في مدة

يسيرة الفين وثمانية واربعمائة اسقفا

ونلك في سنة ستة وثلثون

وستماية من سنين الاسكندرية وهي

سنة ثلثمائة وثلثة وسبعون من سنين

التي وخس الانطاكي في تسعة ايام

من شهر حريزان وامن الملك بقراءة

الامانة التي كان كتبها اليه اسقف

قورسليم علي جماعة الاسقفة وقبلوا

منهم ثلثمائة وثمانية عشر اسقفا كادوا

مثل ملايكة الله في الفضائل والتقوي

Et وكنجوم السما في النور والبهاء

convenerunt ex eis Nicæa multitudo numerosa,

usque scilicet ad bis mille & quadraginta octo

Episcopos. Atque evenit hoc anno 636 Alexandri

qui fuit annus ære Antiochenæ 373 die nono men-

sis Haziran (qui mensis est Syrorum æstivus.)

Et jussit Imperator ut Fides quam descripserat

ei Episcopus Hierosolymitanus legeretur Synodo

Episcoporum. Et amplexati sunt eam ex eis 318.

Episcopi, qui fuere instar Angelorum Dei propter

excellentiâ

excellentiā & virtutem, atque velut Sydera
Cæli propter lucem & splendorem. Et pergens
ait horum ferme universos fuisse ex eis qui in
persecutionibus antea actis, membris, velut oculis,
manibus, pedibus, auribus, aliis mutilati essent.

Cui consonum est quod Germanus Patriarcha

Byzantinus libro Ms. περί τῶν ἀρίων συνόδων, de san-

ctis Conciliis, hoc de numero habet. Πολλοὶ δὲ τῶν

ἐκείνων ἐτύχασαν, ἐκ τῶν διωγμῶν ἀκροποικιλιῶν καὶ ἡ ἀσθε-

νῆ καὶ ἀρρώγων βασιλέων, καὶ ἡ μὲν τὰ ἔσθια καὶ ποδῶν, καὶ οἱ ὀφθαλ-

μοί, καὶ ἑτέρας ἄλλα μέρη τοῦ σώματος ἀποτελειμμένα ἐτύχασαν καὶ

ταῖς εἰς Χριστὸν αὐτῶν πίστεως καὶ ὁμολογίας &c. Multi Episco-

porum qui illuc convenerunt, Confessores Fidei fue-

rant, mutilati scilicet in Persecutionibus à Prin-

cipibus impiis ac tyrannis. Ac aliorum pedum

nervi excisi, aliorum oculi, uti & aliorum alia

corporis membra, nempe ob eorum in Christum

Fidem ac Confessionem. Quem locum, uti & alia

jam dicti Germani mecum communicavit vir

singulari eruditione ac humanitate eximius Pa-

tricius Junius. Adjicit autem Anonymus ille in

Præfatione Conciliorum Arabicorum وكانوا

الباقون بعد هؤلاء الثلاثمائة والثمانمائة

عشر مائة من مخالفي غير مخلصين

Reliqui ve-

rò præter illos trecentos & octodecim variatim

dissenfere nec quidem inter se concordēs nec in

Germanus
Patriar-
cha By-
zantinus,
de Patri-
bus Nice-
nis.

Concors
Numero
2048 seu
Eutyckia-
no, Ismael
Ibn Ali,
historicus
Mahume-
danus.

fide sua. Quod subius narrat Eutyckius, ut infra ostendimus. Scriptor demum ille Mahumedanus Ismael Ibn Ali, ad hunc modum, ولعشرين سنة مضت من ملك فسططين المدن كور اجتمع اذان وثمان ولهم دعون استغفا ثم اختار منهم ثلثمائة وثمانية عشر اسقفا فصرموا اريوس الاسكندري لكونه يقول ان المسيح كان مخلوقا والذقت الاساقفة المدن كورون لدي فسططين ووضعوها شرايع البصرانية بعد ان لم تكن وكان رئيس هذه Execunte البطارقة بطريرك الاسكندرية anno viceesimo jam memorati Constantini Augusti, congregati sunt Episcopi 2048. Tunc selegit ex eis 318. Et anathemate feriebant Arium Alexandrinum, eo quod Christum assereret esse creaturam. Et consensere Episcopi jam memorati Constantino, et religionem Christianam publicarunt aliter atque se ante habuerat (memineris scriptorem esse Mahumedanum.) Princeps autem Patriarcharum fens Episcoporum horum erat Patriarcha Alexandrinus. Sic Ismael ille. Dum verò pergit Eutyckius, inquit ait, de hæresi Ariana, disceptatione, gens, juxta alias atque alias Patres qui convenerant sententias de Natura Christi protulisse veluti Marianos,

Sententia-
rum in Sy-
nodo Ni-
cæna Dis-
crimen in-
gens, juxta
Eutycki-
um.

nos, Sabellianos, Samosatenses, Marcionitas, alios. Et dein Orthodoxam, Apostolicam, & à patribus 318 stabilitam sententiam fuisse narrat, Christum Deo Consubstantialem fuisse. Locum ea de re integrum intueri non

پيگات. ومنهم كان يقول ثبالة المسيح

وهي مقالة بولس الرسول و مقالة

الثلاثاوية وثمانيه عشر اسقفا فلما

سمع قسطنطين الملك مقالاتهم عجب

من هذا الاختلاف واخلا لهم نارا

واقام لهم فيها الانزال واسرهم ان

يتناظروا لينظر مع من الدين الصحيح

فيتبعه فانفق منهم هولا الثلاثاوية

وثمانيه عشر اسقفا علي دين واحد

ومراي واحد فتناظروا باقي الاسقفة

وناطروهم فافلجوا عليهم حججهم

ولطهروا الدين المستقيم وكان ايضا

باقي الاسقفة متحلفين الامرا والديان

ووضع الملك الثلاثاوية والثمانيه عشر

اسقفا مجلسا خاصا وجلس في

وسطهم و أخذ خاتمة سيفه وقضيبه
 فدفعه اليهم وقال لهم قد سلطتكم
 اليوم علي ملكتي لتصنعوا فيها ما
 ينبغي لكم ان تصنعوا ما فيه قول
 الدين وصلاح المؤمنين فباركوا
 علي الملك فقلدوه سيفه وقالوا له
 اظهر دين النصرانية ووب عنة
 ووضعوا له اربعين كتابا فيها السنن
 والشرائع منها ما يصلح للملك ان
 يعملها ويعمل بها ومنها ما يصلح
 للاساقفة ان يعملون بها فيها

*Fuere ex eis alii, quorum sententia erat, Christum
 Deo consubstantialem esse. Atque haec sententia
 est tum Pauli Apostoli, immo Episcoporum (qui a-
 derant) trecentorum octodecim. Cum vero senten-
 tias has audierat Constantinus, mirabatur tot ea-
 rum discrimina, unde, adibus, & cubiculis eis
 preparatis, iussit ut disputationem inirent, qua, re
 bino illinc controversa, veritatem Fidei demum
 repertam amplexarentur. Consensere autem uni-
 versi ex illis Episcopi 318 in fidem unam ac sen-
 tentiam unam, & reliquos Episcopos argumentis
 impugnantes, suam in eos sententiam adstruebant*

& fidem firmiter retinendam manifestabant. Re-
 liqui vero Episcopi inter se variam sententiam
 disseverunt. Poni fecit dein Constantinus Epi-
 scopis trecentis octodecim Sedes ipsis singulares
 & considerans ipse in eorum medio, sumto Annulo,
 Gladio, & Sceptro suo, ea tradidit illis, hæc fa-
 tus. Præficio vos hodie Imperio meo, ut id effi-
 ciatis in eo quod vobis ex officio vestro est præ-
 standum. Ut scilicet ea efficiatis quæ ad Fidei fir-
 mitudinem & Credentium salutem spectent. Be-
 nedixerunt ei Episcopi, & cinxerunt eum gladio
 suo, dicentes ei, Manifesta fiat & Publica Fides
 Christiana atque defensio ejus. Et posuere ei Qua-
 draginta Scripta, quibus continebantur Iura &
 Canones. In quibus alia fuere quibus docebatur
 Imperator quomodo in rebus ibi memoratis agun-
 dis se gereret, alia quibus Episcopis pariter præ-
 scriptum est, quid & quomodo ipsis faciendum. Id
 quod est *الكتاب الأربعين* verti Quadraginta
 Scripta, quod libros seu libellos vertere liceret.
 Sed quid sibi velit hic Eutychius, dum sic tra-
 dit, tam inscius sum, ut generis potius (quod
 etiam Canonum forte numerus, utcumque à re-
 cepto alius, potuisset indicari) quam speciei
 nomine uti mallet. Neque ad libellos ab Epis-
 copis sub initium Synodi ad Constantinum al-
 latos, atque igni mandatos, de quibus obiter in
 Historia Ecclesiastica, omnino potest intelligi.
 Nec de Capitulis 40 à Latinis, totidemque à
 Græcis ibi tractatis, quorum mentio in Episto-

la Athanasio tributa, ad Marcum Papam pro exemplaribus Concilii Nicæni. Præterire autem heic nequimus, in Præfatione quæ habetur in Codice quem diximus Conciliorum Arabico, tradi, Acta atque Disputationes dicti Concilii libros occupasse quadraginta, ac dicta seorsim & definitiones Orthodoxorum libros quindecim, & Canones ipsos tres libros. Sed verò Controversia antehac habita est aliqua, utrum Episcoporum in Concilio hoc Nicæno numerus minor esset eo qui vulgo recipitur, seu trecentis octodecim. Et videtis de minori simul, & subinde incerto, Eusebium de Vita Constantini lib. 3. cap. 9. Gelasium Cyzicenum lib. 2. cap. 5. Socratem lib. 1. cap. 6. Theodoretum Hist. 1. cap. 7. & 8. Histor. Tripartit. lib. 2. cap. 1. & Nicephorum Callistum lib. 8. cap. 16. Adde Alphonsum Pisanum de Nicæno Concilio lib. 1. Baronium Tom. 3. anno 325. num. 18. & Notas Severini Bini ad dictum Concilium, quas ipsissimas exscripsit in Summam suam Conciliorum Franciscus Longus à Coriolano pag. 206. Etiam expressim Constantinus ipse apud Socratem de Episcopis trecentis & *ἀνὰ τριακοντὴν καὶ τρεῖς* *amplius trecentis* loquitur in Epistola ad Alexandrinos. Certè & Episcopos recepto numero defuisse octoginta sex tradit Scriptor vetus qui Chalcedonensis Concilii tempore floruisse videtur, seu circa 120 à Nicæno annis. Numerum autem integrum Sacerdotibus & Monachis supplet. Is librum conscripsit, cui titulus, *Εὐαγγέλιον*

De Numero in Synodo Nicæna trecentis octodecim minori.

Autores esse, Patrum Nicænorum fuisse 232. Episcopos, reliquos gradus inferioris.

ἐν ἰνδίοις ἢ ἀγίων πατρῶν συνόδον, *Collectio atque Ex-*
positio omnium sanctarum Synodorum, nondum
 typis editum, sed nuper à Christiano Ravio,
 Germano, Juvene literis maximè Orientalibus
 admodùm instructo, in Angliam, cum aliis raris
 ac pretii maximi Codicibus Manuscriptis, ex
 Oriente allatum. De Constantino Autor ille;
 ἐκείνου. inquit, κοινῇ χάριτι τοῦ ἐπιτακτοῦς ἀπαρτὸς ἐστὶ τῶν
 ἢ Βιθυνίας Νίκαιαν συνελθεῖν διὰ δημοσίων ἵππων καὶ ἀγαλαμάτων.
 Καὶ συνελθόντες ἀρχιερεῖς μὲν 86 ἱερεῖς δὲ καὶ διάκονοι καὶ μονάζοντες
 86, οἱ σύμπαρτες τῶν, Θεοφύλακτος πατρίως, *Publico jussit*
edicto omnes Episcopos Nicææ, quæ Bithyniæ
Vrbs est, convenire, nec sine vectura publica &
commeatu. Et convenere Pontifices seu Episcopi
232, & Sacerdotes & qui Monasticam debebant
vitam 86. Omnes simul fuere 318, Patres Divi-
ni. Atque hinc etiam Dorotheus Metropolita
 Monembasiæ in Synopsi Miscellanea Græcobar-
 bare conscripta pag. 238. de Constantino; αὐτῷ
 ἐπέταξε δεσποτὸς καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον τὰ μαζαχθῆναι οἱ ἀρχιε-
 ρεῖς καὶ οἱ ἄλλοι οὗτοι καλεσθῆναι εἰς τὸ Κάστρον τῆς Νίκαιας, *Mi-*
sit igitur in omnes Vrbes & loca edicta sua, ut
convenirent Episcopi & Monachorum Primarii in
Vrbe Nicææ. Etiam & distinctionem parilem
 numeri & qualitatis convenientium habet. Καὶ
 καὶ τὸν ὁριστὸν, inquit, τῷ βασιλικῷ ἐπιτάγματι ὅλως εἰς
 τὴν Νίκαιαν. Καὶ οἱ μὲν ἀρχιερεῖς ἦσαν διακόσιοι πενήντα δύο. οἱ
 δὲ ἱερεῖς καὶ διάκονοι καὶ Καθόγουροι ἦσαν ὀχθηκοτάβη. ὅλοι πρια-
 κόσιοι δεκαοκτώ. *Et secundum Imperatoris edictum*
convenire universi Nicææ. Episcopi autem fuere
232. Sacerdotes verò, Diaconi & Monachi 86.
Cuncti simul 318. Et Ratio subjicitur mira de
 numero.

numero. Καὶ διὰ τὴν πόσιν μόνον ἐδιαλέχθησαν. ὅτι ἀπὸ τῶν κληρῶν τοῦ ἐσθάρου διοικήσεως τῷ Χριστῷ ἕως τῶν κληρῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς ἑκκλησίας ἦσαν. *Et curnam tot solummodo selecti sunt? quoniam à tempore Incarnationis Christi ad tempus hujus Synodi anni suere 318.* Atqui à Chronologis summis, idque rectissimè, collocatur hoc Concilium seu initium ejus in anno à Christo nato 325. An octennio etiam tam Dorotheus, quam Eutychius noster (ut supra tetigimus) discrepat in putandis à Natalibus Christi annis? Sed & mira est de hujus Concilii anno discrepantia; quam vide Notatam à Gilberto Genebrardo lib. 3. anno Christi 334. Certè Eutychius annum ei tribuit Constantini decimumnonum, qui receptæ Chronologiæ non ita discors est. De apicibus heic temporis hujus & tempore vero vide Josephum Scaligerum de Emendatione Temporum, lib. 5. pag. 476. Dionysium Petavium de Doctrina Temporum, lib. 11. cap. 41. & Baronium tom. 3. anno 325. & Alphonsum Ciaconium in Silvestri Papæ 1. Vita, atque ipsum Canonum frontem. Certè & Beda noster, atque juxta eum Lambertus Schaffnaburgensis, anno Christi 318. collocant hanc Synodum, ut Dorotheus ille. Alii anno 314, ut Chronici incertus Autor à Petro Stevartio editus. Alii trigesimo tertio supra trecentessimum à Christi Natalibus annum, ut Psellus in Carminum de Septem Synodis Fronte. Neque ille sanè solus. Quod sanè facere videntur quotquot Julium Papam in eo locum per procuratores habuisse

habuisse volunt, qua de re plura inferius. Ceterum, utut se res hac habuerit, Ratio istiusmodi Dorothei simpliciter sumpta, furilis magis non est quam illa quorundam altera, qua numeri militum 318 Abraham hunc divinitus imitatorum fuisse vanissime est existimatum. Jamverò non solum Episcopos sed & minoris dignitatis Ministros, veluti Presbyteros, Diaconos, alios, Synodo tum interfuisse tum ejusdem negotiis se palam variatimque immiscuisse manifestum est, tam ex Eusebio, quam ex Gelasio, aliisque. Vide Eusebium de Vita Constantini lib. 3. cap. 9. & Gelasium in Actis Synodi lib. 2. cap. 36. Atqui Testimonia sunt vetusta, de numero illo 318 *Testimonia de Numero* Episcoporum, eaque & expressissima & perquam *mero receptissimo* magni habenda. Veluti apud Epiphanium in *Episcoporum* Heresi 69. Justinianum in Novella 131. cap. 1. *rum* 318. Ruffinum lib. 10. cap. 1. Qui quidem omnes *in Synodo* Synodo ipsa licet recentiores, vicini tamen. *Nicana.* Adde excerpta Chronologica in Thesauro Scalligeriano pag. 69. & recentiorum quamplurimos perquam obvios, idem attestantes. Quae etiam Eusebio ipsi tribuuntur habent eundem numerum in Chronico, numero 2337. Sed nemo heic mihi S. Athanasio æquiparandus. Is scilicet Archidiaconus tunc Alexandrinæ Ecclesiæ, cum Alexandro Patriarcha suo, cui proximè successit, testis interfuit oculatus. Atque disertè is in Epistola ad Episcopos Africanos, & inquit, *Universalis Nicæa Synodus* *du*

*duo celebrata fuit, convenientibus Episcopis 318. Quod iidem habetur in Epistola ei tributa ad Marcum Papam pro exemplaribus Concilii Nicæni. Ea nomina ipse descripserat singula in libro, Synodico dicto, ut memorat Socrates Hist. 1. cap. 9. Liber autem is diu est quod periiit. Saltem in Occidente nullibi reperitur. Sed de Nominibus, statim plura. Quin & alibi habet Athanasius quod manifestè adversari videtur eis, quæ narrat Eutychius noster aliique de tot heic dissidentium sententiis. In Oratione 1. contra Arianos, εἰ γὰρ, ait, ἐπισκοπὸς ὁ πᾶν ἡγούμενος τῆ ἐκ Νικαίας ἐκκλησίας, ἅπαντες τοὺς ἐκκλησιαστικούς τοὺς ἱερεῖς, Si enim recte crederent, contenti essent fide in Nicæna Vrbe promulgata ab universa Synodo Oecumenica. Sic enim verto, non ut vulgo, Fide in Nicæa ab universi orbis Concilio promulgata. Aliud esse videtur Universam Synodum, seu Universos, memine singulorum contradicente, consensisse aut promulgasse, aliud Concilium Universi orbis id fecisse. Id enim, ex recepta maioris partis autoritate, civiliter fieri potest, etiam reclamantibus singulorum compluribus. Quod & factum quidem in Synodo illa, qualiscunque fuerit numerus, scimus ex eo quòd essent qui dissentirent Arriani, aliique etiam Episcopi. Videtis Bartholomæum Caranzam in Summa, & Alphonsum Pisanum sub finem lib. 2. præter vetustiores, ut Ruffinum lib. 10. cap. 5. Socratem lib. 1. cap. 5. Nicephorum lib. 18. cap. 18. & Acta Metrophanis & Alexandri apud Photium. Atque hæc-
nus*

nus de numeri Trecentis Octodecim minoris, atque ipsius demum numeri testimoniis. Quod vero ad Majorem attinet, numerum, Sozomenus *De Numero Patrum* quidem paulò auctum voluisse videtur lib. 1. *Nicæno-cap. 16*, ubi Episcopus adfuisse scribit, *et circa trecentos viginti aut plures. centos* Et quicquid habuerit Eusebius in Historia ejus *Octodecim* que sequaces de numero minori, expressim *excedente*, reà ait, loco paulò ante citato, fuisse in *Con-testimonia*. cilio hoc Presbyteros, Diaconos, aliosque Ecclesiæ Ministros quorum *et in apud eis tantum*, Numerus non poterat comprehendere, uti & Cassiodorus in Hist. Tripartit. lib. 2. cap. 1. Sed vero an De Episcopis, quatenus à Presbyteris tunc utcumque discriminabantur, loquantur Eutychius reliquique ante heic citati, dum 2048. eos fuisse asserunt, manifestum mihi satis non est. Rem undiquaque extricare, nimis est difficile. Atqui interea haud cuiquam ideò displiceat Numerus hic, qui portentosus proculdubio videbitur, quoniam tritis in Provincialibus & Notitiis quibus utimur Episcopatum adeò sit dispar. Vide si placet Auberti Miræ Notitiam *Monitum*, Episcopatum, & veteres quas exhibet Geogra- *de Episco-*phia sacra Caroli à S. Paulo. Ne partem quip- *is eorum-*dem dimidiam Numeri Eutychiani in Orbe *que, seculis* Christiano ibi reperies. Verum aberramus ni- *in illis ve-*miùm non raro nec leviter, dum de veteris Ec- *tustiori-*clesiæ Christianæ nondum in Rempubicam ali- *bus, Nu-*quam seu Imperium civile receptæ, nec ad ejus- *mero de-*dem Formulam in Præfaturis qualibuscunque *cernendo*.

dispositis Rebus ac Personis iudicium temere ferimus ex eis & eorum norma, quæ post ejusmodi Prefectarum sacrarum dispositionem in usa. Nam ante Constantini exitum seu tempora proxima, Prefectura sacra non instar civilium aut ad eorum sive amplitudinem sive angustias, ut seculis recentioribus, constituebantur. Et tunc Formula ea cœpit & progressus suos dein habuit, juxta doctissima atque appositissima Petri Berrerii Pithana, ac dissertationes aliquas de Regionibus Suburbicariis nuperas, quæ Verustatis Ecclesiasticæ studiosis quantivis sunt semper habendi pretii. Absque illis seu Rationibus ac Testimoniis priscis quibus utuntur, hallucinatio non raro irrumpit solennis, & iudicium nimis præceptum. Seculis illis vetustioribus seu Constantino cœvis (quorum Notitiæ seu Provincialia quibus utimur, non sunt) contractiores proculdubio fuerunt multo, adeoque multo numerosiores Paroeciae, Dioeceses, seu Ecclesiae quas pro re nata atque ut res ea ferebat, sive ex persuasione sive ex compromisso (nam hæcenus imperium propriè suum in Ecclesia Christiana nullibi erat) curabant Episcopi, limites sortiti quos nunc planè nescimus. Et Constantinus in Epistola ad Christum Syracusanorum Episcopum (apud Eusebium lib. 10. cap. 3.) ait se alias in Arelatensem Synodum convocari mandasse. Quod dum bene quidem vertitur, *Plurimos Episcopos ex locis diversis, & prope infinitis, & breviusculè*

brevisculè iteratur ab eodem in Epistola ad Alexandrinos, (ubi ait se convocasse in Urbem Nicænam *τὸν πλεονέκτιστον ἀριθμὸν ἐπισκόπων*, Plerosque Episcoporum, ut legitur apud Socratem lib. 1. cap. 6.) non videtur sanè admittere Episcoporum Christianæ Ecclesiæ tunc temporis numerum intra trecentorum octodecim, aut quadringentorum cancellos retineri, tametsi Synodo illi Nomina subscripta longè sint pauciora. Nam etiam ante hoc tempus in Ægypto & Africa solùm, fuisse Episcopos *ἑνὸς ἑκατονταίου*, *propè centum*, legitur in Actis Metrophanis & Alexandri apud Photium Codice 250. Etiam consentiunt Scriptores, ex toto Orbe Christiano illuc accersitos esse Antistites sacros. Quid quod scimus, monente Epiphanio, Urbes multas plures Episcopos, non, ut antiquitus Alexandriam, unicam semper habuisse. Sic illè Hæresi 69. 6. Etiam ut Catholici Episcopos suos, ita & Hæretici in eisdem Urbibus seu Ditecesibus suos sæpe habebant. Quod ex Conciliis maximè Africanis scimus & pluribus ostendit Joannes Filescus in Tract. de Episcoporum Autoritate cap. 10. §. 5. Neque absolum est ut etiam tempore Nicæni Concilii morem illum obtinuisse credamus, cum Meletiani, Ariani, alii diversè invicem persuasionis adcoiscerent. Quocirca ratio superius dicta neminem detertere debet quo minus, si nil obesset aliud, fidem habeat heic Numero Eutychiano. Etenim cum & alii id asserant, & Eutychius Alexandrinus ipse Patriarcha, & Orthodoxus

& Hæresi Arianæ hostis infensissimus, necnon rerum veterum, maximè Ecclesiæ suæ, indagator fuerit diligentissimus, absonum sanè non est credere eum de Synodo Nicæna cujus Primaria etiam ferme sola Alexandria nata est causa, sive ex Ecclesiæ suæ archivis, sive ex aliis Orientis quæ temporis injuria nobis invidit monumentis, tum cognovisse nonnulla quæ Græci, qui ad nos pervenerunt prætermisere, tum vera de eis narrasse. Atque Acta Synodi illius ipsa, unde hæc dignosci certiùs potuissent, ante secula abhinc multa, puto periere. Certè tantam in orbe terrarum tunc temporis Episcoporum segetem mirari forsitan desinet, quisquis crediderit quod de B. Patricio Hibernensi Antoninus & Vincentius tradunt; eum scilicet solum Ecclesias fundasse CCCLXV totidemque Episcopos ordinasse, præter Presbyterorum tria millia. Quæ de re consulas plura apud præstantissimum virum Jacobum Usserium Archiepiscopum Armachanum in Britannicarum Ecclesiarum Antiquitatibus pag. 950.

De Nominibus Patrum 318 Nicænorum.

Ut verò de Numero, sic & de Nominibus Episcoporum ac Patrum Nicænæ Synodo subscriptis solliciti sunt qui Origines scrutantur Ecclesiasticas. Epiphanius ævo extabant (ut ait ipse Hæresi 69.) nomina Episcoporum seu Patrum illorum 318 quæ viderat aut in libro illo Athanasii Synodico quem supra è Socrate citavimus, aut in actis aliis Synodi ejusdem, sive ab Alexandro Patriarcha Byzantino, sive ab aliis conscriptis,

scriptis, quæ nobis invidit aut temporis aut Hæreticorum injuria. Concilia edita habent quidem non pauca in subscriptionibus Patrum Nomina (in quibus etiam Chærepiscopi complures ac Presbyteri aliquot) sed satis depravata, nec quæ numerum Trecentorum Octodecim aut expleant aut propius omnino accedunt. Neque enim ducentos triginta attingunt, siue in subscriptionibus Concilio ipsi olim adjectis, siue in eis quas Alphonsus Pisanus ex Vaticano Codice emendatas auctasque exhibere se dicit. Certè Numerus in subscriptionibus editionis Crabbianæ, quam satis sequitur Pisaniana, Biniana, & Romana, 224. non excedit, utcunque literæ quæ adjiciuntur in Crabbiana Numerales, 232. primò intuenti falsò ostendunt. Numerum scilicet ipsum quem supra notavimus ex vetusto Scriptore nondum typis edito, qui 232. Episcopos interfuisse, uti & Dorotheus Monembasiensis, expressim scribit, & residuos seu 86. dignitatis inferioris seu Presbyteros & Monachos facit. Subscriptiones hujus Concilii Græcas nullibi in editis habemus, nisi excipi velis pauculas apud Gelasium Cyzicenum lib. 2. cap. 27. Nam & Græcum quod Romæ prodiit Latinas duntaxat idque juxta Crabbianum habet. Et Petrus Crabbus ait se exemplaribus usum ^{scripsit} ~~vixit~~ quatuor, sed tum depravatissimis, tum invicem mirum in modum dissidentibus. Præfigitur plerunque Subscriptionibus quæ restant, *Subscriberunt trecenti decem & octo Episcopi qui in eadem*

dem Concilio convenerunt. Fertur autem, inquit Alphonfus Pisanus, in Manuscripto Codice integrum subscribentium numerum haberi apud Sambucum Pannonium Viennæ Austriæ. Quod cum caremus, non ingraturum curiosioribus forsitan erit, Subscriptiones Arabicas, ab eis quæ vulgò leguntur plurimum, sive Ordinem spectes sive Nomina, discrepantes, sed Numerum interea ipsum Trecentorum Octodecim (qui tamen universi nec sunt Episcopi) explentes, subtexere. Ex Josepho nimirum Ægyptio qui Bibliothecæ Oxoniensis Publicæ Codex est Ms. cujus supra meminimus. Descripsit mihi vir, quem honoris causa etiam ante nominavi, eximius, Edwardus Pocockius. Occurrunt sanè in illis quæ captum nostrum superent non pauca. Nonnulla quidem quæ nec benè legi possunt, utpote punctis diacriticis carentia. Modum ac Ordinem Subscriptiones istæ præ se ferunt in Codice illo ejusmodi, ut Nomina Personarum minio, locorum atramento exarentur. Agmen ducit Silvester Episcopus Romanus. Neque adeò refragatur quod receptum est, nec a vero alienum (tamen si Silvestri præsentiam ejusmodi admittas) Silvestrum neutiquam ipsum interfuisse, sed Victorem & Vincentium Presbyteros, ut Procuratores illic misisse. Nam dum hi nomine aderant Procuratorio, & ipsum Silvestrum satis civiliter adfuisse atque in Subscriptionibus ei locum esse debitum est forsitan, nec immerito, existimatum. Nam itidem Scriptor ille vetustus quem ante citavimus

citatus, ut ejusdem cum Synodo Chalcedonensi
xvi, nondum typis editus, post verba superius
descripta de Patrum Nicanorum Numero, & in
P. inquit, *Quorum illustrioribus fuisse Silvester & Ju-
lius Vetus Romæ Antistites.* Cum vero eorum
neciter adesset ipse, subsistit uterque pro se &
juxta Pontificatus sui discrimen, Victoram &
Vincentium, viros scientiâ præclaros & Sacerdo-
tes, qui publico illi conventui interessent. Unde
etiam expressim Dorotheus Monembasiensis ait
Silvestrum Papam Romanum interfuisse. Cete-
rum qua ratione ad Julii Papæ tempora Syno-
dus hæc attineat non satis intelligo. Etenim in
Pontificatum, juxta recipiendam Chronologi-
am, euectus Julius anno Christi vulgari 337,
seu post excessum Constantini, id est, sub no-
vennium à Synodo finita. Verum & alij tantun-
dem de Julio memorant. Sic Sozomenus lib. 1.
cap. 16. & Hist. Tripartit. lib. 2. cap. 1. Atque Ger-
manus Patriarcha Byzantinus supra memoratus
in libro Ms. de Synodis, *Ubi*, inquit, *causæ* &
ad *Papam*, *Aderat ibi Iulius Romæ Antistes* inter
alios. Et in editionibus aliquot Hermannii
Contrarii Julius etiam est tempore illius Con-
cilii Papa Romanus, licet in aliis Silvestri solum
nomen retineatur. Similiter de Julio loquuntur
alii, veluti Autor Annalium incertus à Petro

Stuartio editus, & Hugo Floriacensis in Chronico. Quin verò in Subscriptionibus, quas daturi sumus Arabiis, habentur etiam numeris 39. & 40. ipsi Victor & Vincentius, ut trecentorum octodecim pars. Titulus ac Formula Subscriptionum illarum (quarum Versionem, quoties potuimus, adjecimus; uti & Numeros, qui non nominibus singulis sed distinctionibus Scripturæ Codicis Ms. tantum respondent) hujusmodi est. Ubi nomina planè nescimus, asteriscos ad-junximus.

هذه أسماء الابرار	<i>Hæc sunt Nomina</i>
الاقديسون الثلاثة	<i>Patrum Sanctorum</i>
وثمانية عشر الدين	<i>Trecentorum Octodecim</i>
اجتمعوا بمدينة	<i>qui congregati sunt in</i>
نيقية في مجلس	<i>Urbe Nicæna, in Præ-</i>
قسطنطين الكبير	<i>torio Constantini Im-</i>
البربر الذي اظهر	<i>peratoris Augusti &</i>
الدين من هلاله	<i>Fidelis, qui professus</i>
البربر* البرهاوية	<i>est Religionem Christi-</i>
المنصور من الله	<i>anam, (Filius Sanctæ</i>
تعالى	<i>Helene * Rheaviensis, &</i>
حق	<i>Deo O. M. adjutus)</i>

juxta

الاول اقام الدين *juxta quod statuere*
 منهم سلبس طرس *de Religione illa Pri-*
 الرومي والاسكندر *marii eorum, Silvester*
 الاسكندر انسي *Romanus & Alexan-*
der Alexandrinus.

1 *Silvester Romanus.* سلبس طرس الرومي

2 *Et Alexander Alex-* والاسكندر *andrinus.*

الاسكندر لني

3 *Et Alexander Con-* والاسكندر *stantinopolitanus.*

القسطنطيني

4 *Et Acbitonius Antio-* واكيطونديوس الانطاكي *chenus.*

5 *Et Macarius Episco-* وماكار يوس اسقف *pus Hierosolymita-*
 دين المقدس *nus.*

6 *Et Menuphotus (Me-* ومينوفوطوس *nophantus) Ephefi-*

اقاصص

us. Legendum igitur مينوفوطوس

7 *Et Papnuthius Aeg-* وبغنونثيوس القبطي *gyptius.*

8 *Et Agapius (Agape-* واغابيوس الاسلوقي *tus) Seleuciensis.*

In Eusebio Origines

- 9 Et Philippus * Ba-
haxensis.
10 Andreas Sarianus.
11 Et Agathias Aema-
nensis.
12 Abias Affendius.
13 Abron Axiates.
14 Dioscurus Ambensis.
15 Lasis Berenicus.
16 Petrus Heracleensis.
Qui Phædrius vul-
go.
17 Gennadius Sebasto-
nus.
18 Zepherinus Phisera-
nus.
19 Petrus Panacrensis.
20 Paulus & Maximi-
nus Chabareni.
21 Aelius Bithynus.
22 Damianus Besciensis.
23 Petrus Anienis.
24 Antiochus Capitolia-
dis.

dis. Legendum igitur

† pro †.

25 Athenodorus Dorileus. أثينودوروس الطومريلاوس

26 Osiobius Rhabdaneus. اوسيوبيوس الرفداني

27 Felicianus فيلوكيانوس المندحي

28 Piporius Samosatensis. بيبوريوس السامساتي

29 Meletius chorepiscopus. مالاوص الخوري

أيسكوبس

30 Paulus Neocaesariensis. پاولس من نيسابور

الحدينتي

31 Hajulon chorepiscopus. حايولون الخوري

أيسكوبس

32 Licinius Cabalites. ليكنيوس القباليس

33 Antiochus Distantensis. انثيوخس الانتيصانيوس

34 Hellanicus Tripolitani-
nus, qui in vulga-
ris habetur. Lege

igitur و pro

35 Ababelulus Vafatensis. ابابلولوس الواسطي

†.

In Eusebii Origines

- 36 *Philoscelus* * *Abarpitanus*.
 فيلوسكيلوس * الابرطيسان
 الابرطيسان
- 37 *Pbenodorus* * *Abira-*
tenus.
 فيبنودورس * الابيراصن
- 38 *Ioannes Persa*.
 يوحنا * القارسي
- 39 *Vito Presbyter Roma-*
nus. Hic alias di-
 citur *Victor*, seu
 بقطر *Vincentii*
collega.
- 40 *Et Vincentius Pres-*
byter etiam Roma
missus.
 وفيكنتيوس قس. من
 رومية ايض
- 41 *Ofius Cordubensis*
proculdubio. Le-
 gendum igitur
 الكوميثوديس.
- 42 *Pegasus Ariacatanus*.
 بغاسيوس. الامرياكاطا
- 43 *Lucinius Phalonita*.
 لوكينوس القالون
- 44
 كرتابايانوس
 الكياتونواص
- 45 *Dacus Macedoniae*.
 صاكي الماكايطونديوس
- 46 *Eusebius Turtutanus*
 لوسيبوس الطورطون
 ثرونيوس

- 47 Thronius Tarassensis ثرونيدوس الطاريس
- 48 Cleonicus Petaliensis كلاونيكوس
البياضالياس
- 49 Alexander Thessalonicensis الاسكندر
التياصلونيكي
- 50 Thavias Edessenus ثاوياس الاينياس
- 51 Antonius * Abnon. انطونيوس الابنون
- 52 Marcellus * Asuaon. ماركللس الاساون
- 53 Nestus * Nebon. نسطوس النبون
- 54 Artbemas Sardicensis. ايرتامس السارديقي
- 55 Andreas Chorepiscopus. اندراوس الخوري
ابيسكوبس
- 56 Elphenon * Aniphanias. الفنون الانيفانياس
- 57 Paraxius Arnissensis. پاراكسيوس الارونيسي
- 58 Nicetas Budiates. نيكيطا البوطاطس
- 59 Moses Castabatenus. موسي الكستابلاس
- 60 Aelius Claudiolitanius. الاصل الاكيلونيوبولس
- 61 Silvanus Metropolitanius. سيلويون المطريبولس
- انطونيوس

In Eusebii Origines

- 62 Antonius Amioche-
nus.
الانطاكي
- 63 Aphrodisius Mattha-
nensis.
أفروسيدوس الماتصوني
- 64 Euphrasius Chorepif-
scopus.
أفسكوبس الخوري
- 65 Elidamas Chorepisco-
pus.
إليداموس الخوري
- 66 Rhodon Chorepisco-
pus.
رودون الخوري
- 67 Alirodorus * Argu-
sensis.
أليرونوس الأريكواس
- 68 Rhothymus Chorepif-
scopus.
روتيموس الخوري
- 69 Phytoeus * Tybatar-
tenus.
فونوفايوس
- 70 Aurelius Sebastenus.
ألسي السبستلي
- 71 Sitvanus Apbriutenus.
سيفلوانوس الأفظوطي
- 72 Aeoras * Taganni-
ensis.
أياورس التاجونسي
- 73 Paulus Maximianopo-
litanus.
مواصي ألكسيميانوبولس
- بطر وفونس

- 74 *Patrophanes* fortè *Axiopolitanus*.
 الاكسيبوبولاس بطر وفونس
- 75 *Marinus* fortè *Phœnicus*.
 مار دمنوس الفايضة كس
- 76 *Phanes* *Damascenus*.
 بغنس الدمشقي
- 77 *Theodorus* *Sidonius*.
 ثانورس الصيداني
- 78 *Stephanus* *Cyzicenus*.
 استفانوس الكوريكا
- 79 *Eustathius*
 افسطاسيوس النمراسوا
- 80 *Nestor* *Suodonensis*.
 نسطر السوانون
- 81 *Theoras* *Vadensis*.
 ثاورس الواصوني
- 82 *Paulus* *Aradensis*.
 بولص الاراضي
- 83 *Cyrillus*
 كيرلس الوافانيضروس
- 84 *Ammonius* *Aphrodisiensis*.
 امونيوس الافرونيكياس
- 85 *Eugennadius* * *Abulobienfis*.
 ايوجناتيوس الابولوبديا
- 86 *Leptoris* *Chasirates*.
 لبطورس الكسرلطاو
- 87 *Eusebius* *Miletopolitanus*. *Miletius* fortè in *Vulgatis*.
 افسابيوس المياليطاو بولص
- 88 *Paulinus* * *Atabon*.
 بولينوس الاصابون

In Eutychii Origines

- 89 *Macedonius Muzucensis.* ماكانونديوس
الموسيدكاون
- 90 *Menichius Epiphaniensis.* منانيكيوس الاديغانديوس
- 91 *Mancus * Gegirensis.* منحوس الغيغرن
- 92 *Maran * Mismathon.* مارن المنرماثون
- 93 *Rochisus * Belgidenfis.* روكيسدوس
البنلكاوي
- 94 *Severinus* ساورينن الرودسطاوس
- 95 *Mendefius * Biatianus.* مندس البياطون
- 96 *Acharinus* اكرينس العدلانلساس
- 97 *Gennadius * Vasisstensis.* حانان دوس الوسدسطس
- 98 *Saviro seu Severinus * Tutomaon.* ساويرون الصوصوماون
- 99 *Zuriies* زوريطس الدااون
- 100 *Theodulus Adachenus* ثاوطولوس الاانقي
- 101 *Zosimus * Getatenfis.* زوسيماس الغاطاطان
- 102 *Socrates * Aelartenfis.* اسكراطس العلرطي
- 103 *Adelphius Macriannensis.* انلغديوس مكريزوا
- الديغانديوس

- 104 *Epiphanus* & *Apollinarius*, * *Rhabbanenses*. Fortè legendum الرهباني Raphaneenses, ut nomine 26.
- 105 *Eustachius* * *Ariosensis*. اسطانيوس الاروسيوس
- 106 *Sergius Berensis*. سركيوس البيري
- 107 *Enphilus Rheaviensis*. انفيلوس الرهاوي
- 108 *Cecilianus Carthaginensis*. Nam legendū كركلايانوس القسطنطيني
- Videfis Christophorum Justellum in Notis ad Codicem Ecclesiæ Africanæ, pag. 12.
- 109 *Alexander Thessalonicensis*. الاسكندرسي
- 110 *Tagus Thytiensis*. طاكوس التوطايوس
- 111 *Decelius Serbinensis*. دكليوس الاسيرينيون
- 112 *Nestorius* * *Aschonius*. نستورس الاسكون

In Eagebus Origines

- 113 *Ferax Edebesius*. فاراكس الانيباس
- 114 *Astropus* اسطرو دوس الغاسيما
- 115 * *Miaulus* مياولس المصري
- 116 * *Facinus Babaunisbas*. فاسينوس الباباوني
- 117 *Eusebius* اوسابيوس التاودكي
- 118 *Ætius * Mesadensis*. ايتيوس المصري
- 119 *Paraxius Varanensis*, پاراكسيس واري
 وپولاوس وباسيانوس
 الخوري ايسكوپوس *Paulus & Basianus Chorepiscopi*.
- 120 *Charilus Icosiensis*. كيرلس اليقوصي
- 121 *Gelasius Salaminus*. Lege igitur
 الصالاميني
 اكيلاس الخوري *Aquilas Chorepiscopus*.
- 122 *Timotheus Beresensis*. تيموثاوس البيريوس
- 124 *Fortè Marinus* (pro
 د substituto) Chalcedonensis. Et vide
 numer. 188.
 كيرلس

- 125 *Cyrillus Chabrensis.* كيرلس الكبروا
 126 *Eutychius Pamienfis.* اذتيسيوس الغامي
 127 *Gregorius Abulensis.* غريغوريوس الابولوسوا
 128 *Abinus Chorepiscopus.* ابينوس الخوري
 ايسكوبس
 129 *Maneas Chorepiscopus.* مانياس الخوري
 ايسكوبس
 130 *Tragodenatus Bero-nensis.* طراكونيناطس
 البرونوا
 131 *Eulalius Chorepiscopus.* اولاليوس الخوري
 ايسكوبس
 132 *Theophilus * Zebelen-fis.* ثاوفيلوس الزبيلي
 133 *Dacius Bafianenfis.* ذاكسيوس الباسينوس
 134 *Megasius Sardicenfis.* ميغاسيوس السارديقي
 135 ** Chritonus à Templo-denominatus.* خريصونس الذي
 تغديره بالهيكل
 136 *Zeuxinus Alexandri-nus.* زوكسينوس
 الاسكندري

In Eutychii Origines

- 137 Adamantus * Cinob-
arius.
الكنندويانوس
- 138 Eldafius & Canus
Romani.
الطافاوس وغانوس
الرومي
- 139 Iotames Berytius.
يوظامس البيرصن
- 140 Syrianus Ballatben-
sis.
ضوريانوس البالاثاوس
- 141 Alypius Manesienfis.
البيديوس المانوس
- 142 Philippus Syrienensis.
فيلبس السيريانوس
- 143 Athanasius
اثناسيوس العامايرس
- 144 Abialus Tatuenfis.
ابياالوس الظاطون
- 145 Iacobus
يعقوب النساب
- 146 caranus Nabalenfis.
حارالانوس النابلسي
- 147 Titus Barattbenus.
تيطس الباراثيرنوا
- 148 clerodianus * Basafa-
liensis.
كليروديانوس
الباصاصاليوس
- 149 Timon Banubensis.
طيمون البانوبنوا
- 150 Aphlapius * Tairbenfis
افلاسيوس الطايتاس
- 151 Theophilus * Geneto-
politanus.
ثاوفيلس الغنثودوليس
- كاسيديوس

- 152 *chasmius* * *Biroas-*
 كاسميوس البيرواسكيس
chenfis.
- 153 *Achytabulas* * *Chaf-*
 اكوصابولاس الكسفوروا
purensfis.
- 154 *Sergius* * *Palmisensis.*
 سركيوس البلمسي
- 155 *Cyriacus* * *Abarimni-*
 كييريديكس
tensis.
- 156 *Theodorus* *Tarsensis.*
 ثاونورس الطرسوسي
- 157 * *Eliniptan* *Ægogo-*
 الينبظن الاغوكونوا
nesfis.
- 158 *Dorotheus* * *Talusba-*
 دوروثيوس التالوسبي
renfis.
- 159 *Avenarius* *Eutychia-*
 ابيذاريوس الاتيخيس
nus.
- 160 *Tiranus* * *Esfnebensfis.*
 تيرانوس الاسنبوا
- 161 * *Pelustianus* *Bacha-*
 بلوسيادوس البكر
renfis.
- 162 *Pirus* * *Aristobulen-*
 پيرس الامرضوبولاوص
fis.
- 163 *Domitianus* *Pisanus.*
 دوماتيانوس البيسان
- 164 *Asilon* * *Hydensfis.*
 اسيلن الحوصن
- 165 *Serapion* * *Atsnienfis.*
 سراديون الاتينوا
- رومانوس

In Eutyebii Origines

رومانوس الصديشينيوس 166 Romanus Ticinensis.

اسيديوس القسطنطيني 167 Eusebius Constantino-
politianus.

الارثينوس العسقلاني 168 Arnechinus Ascaloni-
ta.

ماكريينوس الباماديوس 169 Macrinus

البيطونورس الرابولي 170 Pythodorus * Rabuli-
ensis.

بادانوس الاكصون 171 Papadeus * Achitoni-
ensis.

اسكيلينس انيري 172 Esquilinus Arienensis.

بروكوبيوس السيباخي 173 Procopius Sibidenensis.

فلكيوس المنبجي 174 Felicius * Membachi-
us.

زينوثيوس السلفكي 175 Zenothius (fortè Ze-
nobius, adeò ut
pro 3 د fit sub-
stituendum) Seleu-
ciensis.

صالاولوس 176 Salaolus Germanici-
anus. Fortè legen-

الجرمانيكياس

صالامونوس
Salomonus, ut in
editis.

ارثيبالوس الصوسيوس 177 Arfibalaus Tocasius.

ياصواليس

- 178 * Iasolir, & Pegma-
rus, & Seleucus
وسالغكوس الجوري Horenses.
- 179 Agathus Chorepisco-
pus.
أجاثوس دوري
- 180 Petrus Cybæus.
بطرس الـخيطارن
- 181 Theotates * Caiolu-
ensis.
ثاوصوصص الغايولويا
- 182 Saferus * Esdomensis.
ساسيروس أسدومي
- 183 Abias Canopensis.
أبياس القنوفي
- 184 Anatolius Amensis.
أناتوليوس الأاميسس
- 185 Balachus * Telhuisen-
sis.
بالاخوس التلحويس
- 186 Merlaus Peleensis.
مارلاوس البلسايس
- 187 Zeno Patarenfis.
زينون البثروا
- 188 Chiron * Valiachus
& Marius Chal-
cedonensis.
و ماريوس
الـحالكيدوني
- 189 Eugenius Nicæus.
أياغينوس النيقى
- 190 Eusebius Nicomedi-
ensis.
أسيبيوس النيكوميدي

In Eutychii Origines

191 Moses (fortè) Cathe-
launensis. موسي الكاسيادلون

192 Iacobus (fortè) Pa-
maensis. يعقوب العامي

193 Paulus Chorepiscopus. بولص خوري

أيسكودس

194 Baubicus Alexandri-
nus. بايسيسوس

الاسكذمراني

195 Eudemon * Acheni-
ensis. اودمون الاجاينس

196 Laius Casariensis. لاوس القيسراني

197 Tzomis * Tærensis. تزوميس الطايروا

198 Marcellus Ancyranus. ماركلس الانكارن

199 Eutychius افطيسيسوس المتابون

200 Timotheus(an) Chius? ثيموثاوس الكيياساون

201 Menas * Chichosius. ميناس الكيكوسسياس

202 Apolalius Sebastenus. ابولاليوس السبسطي

203 Timotheus * Chelosiensis. ثيموثاوس الكيلوسسياس

204 * Elchibastien Apbca-
riensis. الكيبستين الافكاربيوس

كولونيوس

205 Colonius & Roxanes
Cæsariensis.

القيسري

206 Procopius Melesensis.

بروكوبيوس الميلاسي

207 Ambason * Boatius.

أنايصون البواسيوس

208 Polycarpus * Baropo-

بوليكربس

litanus.

البامبوليس

209 * Anthidoron Arde-

أنثيدورون الأرنون

ensis.

210 Romanus Seleuciensis.

رومانوس السلغكي

211 Batrachius Maximia-

بثركيوس

nopolitanus.

المكسيميانوبوليس

212 Anthidoron & Aga-

أنثيدورون وأغاثوجانوس

thogenus.

213 Philippinus Ancyra-

فلافيينوس الأكييرس

nus.

214 Aniebas Apollonopoli-

أنيسخس الأبولونياوبوليس

tanus. Adeoque pro

secundo legen-

dum.

215 Atychius Chorepisco-

أتيشيس خوري

أيسكوبس

pus.

In Eutychii Origines

- 216 *Antonius Barbalesius*. أنطونيوس الباربا
 217 *Abramius Macedo*. أبراموس الماكصوني
 218 *Aquilus Zabuloni-
ta*. أكليوس الزابلوني
 219 *Amphilus Tenita*. أمفيلوس التاينون
 220 *Erisius * Diusboden-
sis*. إريسيس اديوسدون
 221 *Heraclius Aetensis*. إيريكليوس الايصون
 222 *Lupercus Neocasari-
ensis*. لوبركس من قيسارية
 الجديدة
 223 *Eraphysius Coloni-
ensis*. إرافيسيس الكولونيوس
 224 *Amerosius Macrensis*. أميروس الكروس
 225 *Ateratophilus * Bino-
lutenensis*. أطرأطوفيلس
 البينولوطن
 226 *Eusianus * Basianen-
sis*. أوسيناس الباسيانس
 227 *Eutychius * Masi-
ensis*. أوتشيوس الماسيانس
 228 *Arsacion Aebriensis*. أرساكيون الأكريس
 229 *Eunibion Abtaliensis*. أونيبليون الأبتالون
 أولاليوس

- 230 *Eulalius* * *Sabbatiensis*.
 اولا ليو س السيطياس
- 231 *Antiochus*
 انتيوخس الرىداصون
- 232 *Artibafus* * *Succbatensis*.
 ارثاسوس السوكاطن
- 233 *Pollio Beroensis*.
 بوليون البير اوس
- 234 *Meliphonycus Chironensis*.
 مالياغونوخس الكيرون
- 235 *Timotheus* * *Achbalensis*.
 ثيديوثاوس الاجالو
- 236 *Eranopus* * *Chatabunensis*.
 ارانوفس الكاطابونون
- 237 *Gregonius Chorepiscopus*.
 غرغونيو س الحوري
 ايسكودس
- 238 *Eunifius* * *Taratensis*.
 اونيسسيوس اطار اصص
- 239 *Eunifianus* * *Hermenfis*.
 اونيسسيانوس الهرميس
- 240 *Betulius Barsamenfis*.
 بصوليس البرسميس
- 241 *Ælianus Chorepiscopus*.
 عالياونوس الحوري
 ايسكودس
- 242 *Eunibius Adrianopolitanus*.
 اونيبليوس الادريانوبوليس
- 243 *Chronius Taratensis*.
 خرونسيوس اطار اطوس
- غريغونيو س

In Eutychii Origines

- 244 Gregonius * Anulobiatensis. غريغونيوس الأنولوبياتس
- 245 Antonius Neocæsariensis. أنطونيوس من قيصرية الجديدة
- 246 Theophanes Epiphaeneensis. ثاوفانس الأديفانيوس
- 247 Eulalius Pameensis. أولاليوس الغامي
- 248 Ionas Cyriciensis. يونس الكوريكون
- 249 Arnon Palæopolitanus. أرنون ألداليودولس
- 250 Eutychius Armenus. أوتيشيوس الأرمني
- 251 Eunifianus * Bergemenfis. أونيسيانوس البرغامون
- 252 Paulus * Basensis. بولس الباس
- 253 Evagrius * Dotfanensis. أوغريغورس الدوفانوس
- 254 Bonifacius Fabrensis. بنيغاس الغابيريون
- 255 Pafius * Adelphiates. پاسيوس الألفياتيس
- 256 Tarascius Pameensis. طاراسكيوس الغامي
- 257 Auranius أورانيوس الأمانون
- 258 Osius Seleuciensis. أوسيووس السلغكي
- 259 Alcibitius Nablaensis. ألسيبيتيوس النابلسي

260 Belamockus Adriano-

politanus.
الامريادودوليس

261 Eulalius Cous.
اولاليوس القوي

262 Paulus Pameensis.
بولس الغامي

263 Philadelphus Popu-
lensis.
فيلان لغوس الپوپولس

264 Patronius Biopolita-
nus.
بطرونيوس البيودوليس

265 Fortè legendum
صو * نديس

الاطروداميطس
صومنديس

الاطروداميطس
Domnus Trape-
zuntius, qui in e-
ditis.

266 Petratripelus * cha-
sabobotus.
بطراطر فيلس

الكسبوووثي

267 Onisus * Amesriden-
sis.
اونيسيوس الاماستريديس

268 Chirerius * Asnote-
nus.
كيراياميريس

الاستنوصو

269 Erigenes * Gatamen-
sis.
اريجينوس الغصاوان

غرغاديوس

In Eutyebii Origines

- 270 Gregæus * Chianensis. غريغاييوس الكينون
- 271 Philadeles Bantensis. فيلان ليس البنطي
- 272 Abianus Gangrensis. اديانوس الغانغرون
- 273 * Mathenon الماثينون المارون
- 274 Academius اكيديديوس المانون
- 275 * Ecklamason Ma-
sbenfis. اكلامسون الماسبي
- 276 Raphchisus رافكيسوس السبيس
- 277 Chisanus Seleucien-
fis. كيسانوس السلفكي
- 278 Proxianus Chorepif-
copus. بروسيانوس الحوري
ايسكوبس
- 279 . . . ifus Chorepisco-
pus. ثوباييسوس الحوري
ايسكوبس
- 280 Samirlesanus * Abu-
pollinapolitanus. ساميرلسان
الابوداينا بوليس
- 281 Fælix * Tabyensis. فلक्स التابيا
- 282 Physcon Adia فيسكون الاديادون
- 283 Eugenius * Ancrbi-
bensis. افجانيوس الانكريباس

افريسيوس

- 284 *Aphrosius Rhodensis*. أفروسيوس الروسي
 285 *Heliodorus* (fortè) هليدوروس
 Char الكاهن الرس
 286 *Stephanus Baraten-* استافانوس الباري اتون
sis.
 287 *Æneas* (fortè) chor- انيدياوس الكورثين
nenfis.
 288 *Fabianus & Atha-* فابيانوس واتاناسيوس
nafius (fortè) A- الاوكريانياس
charnenfes.
 289 *Antonius Seleuciensis*. انطونيوس السلفكي
 290 *Choræbus * Varasien-* خورودوس الزوارسيدين
fis.
 291 *Botanias Abro* بوطانيوس الابريودانيو
 292 *Saconotius Acropoli-* ساكونوتويس
tanus. الاكروبوليس
 293 *Dorotheus * Siopensis* ذوروثيوس السيودي
 294 *Aurafius * Semesensis* اوراسيوس السمساي
 295 *Callicus * Barache-* كالليكس الباري اخوديس
fius.
 296 *Eudemus Patarenus*. اونيديموس الباطارون
 297 *Theodorus Ratalensis*. ثاودوروس الراتالون
 298 *Prochytas Beroensis*. براكيطس البيريوس

299 *Cleobulus* كلاوديوس الينديوس

300 * *Æasymton Casariensis*. اياسو مصن القيصري

301 *Antonius * Chulasarphenis*. انطونيوس الكولاساري

302 *Macaronius Chl...* مكارونيوس الكيلاوني

303 *Bidelus Bianensis*. البديكوس البيانوني

304 *Cyriacus Basensis*, كيرياكوس الباسي

305 *Nicolaus Meridenfis*. نيكولاوس الميريني

306 *Gregorius ex Armenia majori*. غريغوريوس من

أرمينية الكبرى

307 *Onesianus Adrianopolitaneus*. اونيسيانوس

الادريانودوليسي

Abfolvuntur nomina Pa- كلمات أسماء الأنبا

trum Sanctorum Trecent- القديسون الثلاثة

torum Octodecim qui con- وثماني عشر الذين

gregati sunt in Vrbe Ni- اجتمعوا بمكة نيقية

cena, tempore Constantini في زمن قسطنطين

Imperatoris. Gloria sit الاملاك والمجد الثالثون

Sanctæ Trinitati, Amen. القديس امين

Ita Codex ille Oxoniensis, Josephi Ægyptii, qui in Ægypto floruit ibique scripsit sub annum Hegiræ 790, id est Christi 1400; atque ex actis Concilii, ut ait ipse, quæ tunc extabant, licet nullibi jam ea comperiamus Occidentales, hæc uti alia transtulit. In Nomine autem 4, proculdubio legendum *أفسثا ثيوس* *Eustathius*,

non *أفسثا ثيوس* *Achitonius*, quâ de re vi-

de Numerum heic 17. Quod verò in Nomine 135 habetur, in Arabico quidem verbatim sic sonat, *cujus interpretatio est in Templo*. Sed fateor, quid sibi velint verba illa, me conjecturâ satis assequi nequire. Jam vero tametsi tum in fronte superioris Catologi tum in calce Numerus 318 memoratur, ipsius nihilominus quam exhibuimus recensitionis maximus numerus est 307. Ceterum si ex paribus illis, in numeris 20, 104, 138, 188, 205, 212 & 288 collocatis, singulos, id est septem, & è trinis illis in numero 119 duos, totidemque, ex eis qui numerum occupant 178, sumas, ad amissum conflabitur numerus integer Trecentorum Octodecim. Sed Patrum, non verò Episcoporum; quâ nomen illud dignitatem innuat distinctam. Et Zonaras in Annalibus, eundem memorat Patrum numerum, *ἐν οἷς, inquit, ἦσαν καὶ ἱερεῖς καὶ Διάκονοι ἀλλὰ καὶ πλὴν καὶ μοναχοὶ in quibus erant & Sacerdotes & Diaconi, atque etiam Monachi*. Quæ satis sunt difforsa eis qui Episcopos faciunt universos, ut Ruffinus, alii passim. Etiam id satis negant subscriptio-

nes in editis. Nec quidem Alexander Constantinopolitanus, qui numerum supra occupat 33 tunc Episcopus erat, sed Metrophanis Patriarchæ Bizantii vices ibi egit; qua de re videtis etiam utriusque Acta apud Photium Cod. 256. & Nicetam Choniatem in Thesaurò Orthodoxæ fidei lib. 5. cap. 6. His adde quod habet Gelasius lib. 2. cap. 27. & Dorotheus Monembasiensis in Historica Synopsi pag. 238 & 239 præter Baronium tom. 3. anno 325. num. 19, & sequentibus. Quin & ex eodem loco interdum bini, interdum tres, plures etiam, adfuere. Quò puto spectat illud, plures eodem tempore Episcopos, ejusdem loci nomine ac dignitate pariter subinde, rationes ob varias, insignitos in seculis illis vetustis; qua de re antè monitum est. In Chronico item quod Flavio Lucio Dextro tribuitur, interfuit *pro Silvestro Hosius Cordubensis* qui numerum heic occupat 41. Certè in vulgatis agmen ducit ille. Qua de re consulas Jacobum Valdesium, de Dignitate Regum Hispaniæ cap. 2 § 8 & sequentia, præter Joannem Marianam de Rebus Hispaniæ lib. 4. cap. 16, Notas Severini Binii ad Concilium Nicænum pag. 291 & 263. & Francisci Bivarii Commentarium in Dextrum pag. 376. Et advertas illud in Gelasio Cyziceno lib. 2. ubi Osius non aliter conjungitur cum Vitone seu Victore & Vincentio Presbyteris Romanis, quam ut Alexander Alexandrinus cum Athanasio Archidiacono suo. Si verò credideris Dextro illi, adfuere etiam Episcopi Hispaniarum, præter Hosium,

sum, *Hispalensis & Barcinonensis, & Natalis To-*
letanus & alii plurimi ex Betica & Tarraconen-
si Provinciis. Sed plurima sunt in eo Chronico
 quæ Dextri seculum (nam is qui obtenditur,
 Hieronymo coævus est) non omninò sapiunt.
 Interea autem, si quis Patrum qui Synodo Are-
 latensi sub hæc tempora interfuerint, nomina
 adverterit, vix dubitabit quin tum è Galliis tum
 ex Hispaniis adessent etiam Nicææ, quorum in
 subscriptionibus Nicænæ nullibi mentio. Unde
 etiam veri est perquam similitum haud defuisse
 Patrum Nicænorum cœtui Antistitem unum,
 imò nec plures, è Britannia nostra. Etenim
 Concilio Arelatensi illi primo, anno Christi
 314, seu decennio aut circitèr ante Synodum
 Nicenam, aut ut volunt aliqui tempore Syno-
 do huic multò proximiorè, habito, adfuisse li-
 quet ex subscriptionibus non semel editis Resti-
 tutum Episcopum, seu, ut tunc se res habuit,
 Archiepiscopum Londinensem. Neque ea de re
 dubitatur. In editione Biniana & plerisque quæ
 præcedunt Concilii istius, subscribit,

An ex Bri-
tannia E-
piscopi sy-
nodo Ni-
cænæ in-
terfuerint.

Ex provincia Britannia, civitate Londinen.

Restitutus Episcopus.

Quod & passim observant qui res Britannia ve-
 teres tractant. Et videsis Guil. Camdeni Bri-
 tanniam pag. 305. In editione autem nuperâ,
 quam Jacobo Sirmondo debemus, Conciliorum
 Gallia, exemplar ejusdem Concilii ex codice
 veteri Corbeicensi exhibetur; ubi locis præpo-
 nuntur, contra quam in ceteris, Episcoporum

nomina. Atque ibi, quantum ad Britanniam, subscriptiones ad hunc se habent modum,

Eborius Episcopus de Civitate Eboracensi, provincia Britannia.

Restitutus Episcopus de Civitate Londinensi, provincia superscripta.

Adelfius Episcopus de Civitate Colonia Londinensium, exinde Sacerdos Presbyter, Arminius Diaconus.

*Civitas
Coloniæ
Camulo-
duni.*

Ita ex Britannia præter Restitutum Londinensem, adfuerit Arelatenſi Eborius Eboracensis & Adelfius de Civitate Colonia Londinensium, ut heic vocatur, cum Presbytero & Diacono. Sed quidnam Civitas Colonia Londinensium? Id planè in topographia Britannica nihil significat. Qualis debeatur codici Corbeienſi fides nescio. Nec cujusnam fuerit vetustatis hætenùs audivi. Ceterùm si recipiendæ sint ex eo subscriptiones hæ, vix omninò dubitare queo (utcunque aliter alii conjectent) quin Adelfius hic fuerit Episcopus Colonia Camalodoni seu Camaloduni. Nimirùm celeberrima erat olim apud nos, dum Romanum heic viguit imperium, *Colonia Camaloduni*, quæ, cum forsan non integrè exararetur, (veluti *Col.* aut *Colon. Camalodun.* seu ut interdum *Camalodon.*) à librariis, quibus *Lond* & Londini nomen notissimum erat, atque interim Colonia Camaloduni planè ignorabile, tum ex cognatione soni tum ex inscitia lectionis in *Coloniam London.* seu *Londin.* mutata est. Tacitus Annal. 12. de rebus agens Britannicis sub

sub Claudio, *Colonia Camalodunum*, inquit, valida veteranorum manu deducitur in agros captivos, subsidium adversus rebelles, & imbuendis sociis ad officia legum. Loci item nomen erat *Colonia Camalodunum*, uti & loca sexcenta *Coloniae* vocabulo adjecto nomina sunt sortita. Tacitus lib. 14. In *Colomiam Camalodunum* recens deducti, pellebant domibus, exturbabant agris &c. Unde & in nummis Claudii habetur ad hunc modum, COL. CAMOLODON.

Idem censetur quod Plinio (lib. 2. cap. 75.) Camaldunum dicitur. Dioni etiam libro 60. locus sic dictus Cunobellini Regis regia est, eaque non procul à Thamesi sita. Atque in saxo hoc veteri apud Onuphrium, unde Lipsius & Gruterus idem descripsere, memorantur Cives Romani hujus loci qui & ibi dicitur *Colonia Vietricensis* quæ in *Britannia Camoloduni*.

CN. MUNATIVS M.F. PAL

AVRELIVS BASSVS

PROC. AVG.

PRAEF. FABR. PRAEF. COH. III.
 SAGITTARIOR. PRAEF. COH. II.
 ASTVRVM CENSITOR CIVIVM
 ROMANORVM COLONIAE VICTRICENSIS
 QVAE EST IN BRITANNIA CAMALODVNI
 CVRATOR VIAE NOMENTANAE
 PATRONVS EIVSDEM MVNICIPI
 FLAMEN PERPETVVS DVVMVIRALI
 POTESTATE AEDILIS DEDICATOR. III.

*Vbinam
 Colonia
 Camalo-
 duni in
 Britannia
 sita.*

Ceterum ubinam locorum in Britannia sedes haberet Colonia haec, olim inter doctos diligentioresque rerum ejusmodi indagatores neutiquam convenit. Vide, si placet, Ortelium in Thesauro. Res autem ita se habuit. Bina fuere, si libris editis fides, in Britannia nostra loca Camuleduni, aut vocis parumper, ut credi solet, ab eo deformata, nomine olim nota. In Brigantibus alter, altet in Trinobantibus. In Brigantibus habet Ptolemæus *Καμυλόδαρον*, & in Trinobantibus *Καμυδάρον*. Manuscripti Antonini codices uti & editi aliquot pro eo quod est in Brigantibus habuere *Cambodunum*, ut monet Zuriata, quod & retineri vult Camdenus. In itinere scilicet à Vallo ad Portum Rutupas. Sed pro altero in Trinobantibus, seu in itinere à Venta Icenorum

Icenorum Londinium, *Camulodunum*. Sed *Camulodunum*, in editione Zuritæ, utrobique exaratur. Videtis Lipsium ad Taciti Annal. 12 notâ 75. Hanc *Coloniam Camoluduni* in Brigantibus, seu agro Eboracensi fuisse volunt nonnulli, inde etiam suasi, quod apud Ptolemæum proximè illud præcedit Λεγιὼν ἡ νικηφόρος, *Legio sexta Victrix*, quasi Victricis ibi titulus eum qui in Saxo quod attulimus *Coloniæ Camuloduni* tribuitur, seu Victricensis, explicuisset. Cum manifestum satis sit Legionem illam sextam Victricem ad Eboracum cui subicitur ibi attinere, quod & postea retentum in Nummo Severi Imperatoris cujus pars aversa COL. EBORACUM LEG. VI. VICTRIX. vide Camdenum in Britannia pag. 564 & 572. Fuisse autem qui etiam in Occidentali Britannia parte, *Coloniam Camuloduni* quærendam voluere, & *Cestriam* fecerunt. Alii in Scotia ponunt. Sed in Trinobantibus, adeoque in agro Essexiano alii, ut *Humfredus Lhuidus*, *Camdenus*, horumque sequaces. De loco autem, etiam illo in agro, dissident. *Colcestriam* esse vult *Lhuidus*, alii. Atque ita hujus nomen Ptolemæi *Camudolano*, quod pro *Camuloduno* ita sumitur, in Bertiana id est optima Ptolemæi editione, juxta adjicitur. Sed tandem doctissimus ille patriæ suæ illustrator *Guilielmus Camdenus* persuasissimum habuit non aliud fuisse *Coloniam* hanc ab oppido *Maldon* in agro illo, *Maxima* (ut inquit ille pag. 322.) *ditionis parte etiamnum integra & supersue.*

Nec hoc solummodo expressum nominis vestigium persuasit, verum etiam distantia à Mona apud Plinium, & ipse situs in antiqua Tabula Itinerraria, probationem præstant vel apertissimam. Sic ille, cui & assensum heic libentissime præbet Richardus Vitus (in Historiæ Britannicæ lib. 4. nota 31 & 36.) aliàs quidem in Camdeni sententias libentius etiam & plusquam par est sapius infensor. Ita Maldonensibus seu Camalodunensibus veteribus suis erat Episcopus. In editionibus autem Synodi Arelatensis anterioribus plerisque, veluti Suriana ac Crabbiana (quibus male Concilio secundo Arelatensi præfiguntur, uti etiam in Isidoriana, nomina quæ primam spectant) atque etiam Biniana, secuti sunt Restitutum Episcopum Londinensem, *Ex provincia Bizacena Civit. Tubernicen. Eburius Episcopus, Ex eadem Provincia, Civitate Culucitana Adelfius.* quasi uterque, saltem prior, ex Africa fuisset. Sed proximè præcedunt Galli; sequuntur Hispani. Et dein subjiciuntur per se Africani. Adeo ut loca ibi corrupta esse vix dubitandum sit. Nec sanè adeo difficile est, ut ab imperitioribus librariis, *Britannia* fieret *Bizacena*, & ex *Eboracensi*, *Tubernicensi*. Etiam & *Culucitane* initium à *Colonia* videtur. Certè subscriptiones Conciliorum depravatissimas passim habemus. Nec prætereundum, in Isidoriana collectione illa veteri, cui deest omninò Restitutus, reperiri *Ex Bitania Eburius Episcopus; Ex Civitate Culina Adelfius.* Ubi *Culina* & *Bitania*

tania, Britanniae & Coloniae satis proximant. Quemadmodum autem inter Patres Arelatenses, paulò ante Nicænam Synodum, antistites Britannici suos habuere, juxta jam dicta, locos, ita & in Sardicensi illa Generali, uti vocatur, quæ non ita multò post, nempe sub vicennium à Nicæna, celebrata est. Nam ubi de Episcopis qui illuc convenerant loquitur Athanasius, qui & ipse intererat, non solum expressim ait adfuisse aliquos *ἐκ ἀναρχίας ὁρισμένην ἐν Προvincia Britanniarum*, (tametsi in titulo Epistolæ Synodi ipsius ad Alexandrinos inter Provincias ibi enumeratas, Britanniae prætermittantur) verum etiam inter Episcopos qui interfuere *πιστῶν ὁριστῶν* *Resitutus* occurrit sine loco, ut alii plurimi, adjecto; qui forsitan ipse erat Londinensis in Synodo Arelatensi memoratus. Videfis Athanasium in Apologia 2. tom. 1. pag. 720, 756 & 767, editionis Parisiensis 1627. Jam verò anne veri cuiquam videtur simile, Conciliis binis, altero ita Nicænam paulò præcedenti, ut altero non ita diu post insequenti, interfuisse Episcopos ἐ Britannia, nec tamen in celeberrima illa Nicæna ita intermedia, eos locum habuisse ullum; utpote ad quam universi per Orbem Christianum Episcopi edicto Cæsareo vocabantur? Sed verò observandum interea non solum plures multò in Arabica hac recensione haberi quam in Vulgatis Conciliis, sed & paucos sanè, ex eis qui in vulgatis, heic reperiri. Etiam deesse in Arabicis aliquot Orthodoxorum nomina, quos interfuisse

restantur tam historici quam subscriptiones vulgatae. Adeoque, sive Numerum, sive Nomina spectes, res est planè in incerto. Etiam Græculis aliquot (veluti Nicephoro Callisto lib.2. cap. 23. & Dorotheo Monembasiensi loco antè citato) binos Episcopos, Chrysanthum & Musonium mortuos subscripsisse creditur. Commentum satis ridiculum. De numero autem, atque eis qui dissenserunt, vide plura apud Nicetam Choniatem in Thesauro Orthodoxæ Fidei lib.5. cap. 5, 6 & 7. Locorum quidem nomina, Arabice, sed non raro sine punctis diacriticis in MS. Oxoniensi exarata, non pauca nobis, ut ante planè inaudita, sic etiamnum ignota manent. Neque est quisquam literis hisce non prorsus alienus qui nesciat etiam notissima nomina in idiotissimos Orientales deformata, obscura nimis solere reddi. Etiam & nomina ipsa Ægyptiaca, Africana, alia quæ originis non sunt Latinæ aut Græcæ, quamplurimum à nominibus Græcis ac Latinis in usu, sæpius dissidere. Verbi gratia Meletius ille inter hæreticos seu schismaticos nominatissimus, qui aut erat aut habebatur Episcopus Lycensis seu Lycopolitanus in Thebaidæ Ægypti, dicitur Eutychio nostro Episcopus Afsoti. علي مدينة, inquit ille, وكان
 لسيوط من عدل مصر اسقف يقول له
 ميلطيوس يري مري امريوس ولعنة
 الاسكندرية البطريرك Et erat Urbis Afsoti,

oti, quæ Provincia est Ægyptiaca, Episcopus, nomine Meletius, quem anathemate feriebat Alexander Patriarcha. An à vocabulo illo Ægyptiaco *Afiot*, factum est *Oziota*, *Oeastæ*, & *Avastæ* apud Ptolemæum, Plinium, Orosium, Æthicum? Unde & Oasis magna, quæ Oasitarum Urbs est, appellatur Episcopatus ibi cujus antistes Patricius in Concilio Chalcedonensi. Sed de Nominibus plura viderint, quorum otium Geographiam curat. Accepi verò, etiam dum heic typos corrigo, Nomina Episcoporum & subscriptiones aliquot Græcas, veluti earum reliquias, quæ fuere Concilii toties memorati. Peramicæ descripsit mihi ex codice MS. Bibliothecæ, quæ Oxoniis est publicæ, vir doctrinâ singulari eximius Gerardus Langbainius Oxoniensis. Transtulit olim in codicem illum Joannes Sambucus ex autographo, rogatu Laurentii Schraderi Halberstadenfis, cujus ipse fuit codex. Verba, qualia sunt, apponam.

*Nomina reliqua Patrum in Synodo Nicana
ex Charta Niliaca vetustissima Sam-
buci descripta.*

..... ἐπαρχίας δεύσας ὑπόγραψα.

ΙεσνϞΘ ἑλίου Θεῷ ἐπισκοπϞΘ τῆ Τυαρέων μητροπόλεως τῆ Δυτικῆς
Καππαδοκίας, δεύσας ὑπόγραψα.

ΟλνμπϞΘ ἑλίου Θεῷ ἐπίσκοπϞΘ Γαγγρῶνων μητροπόλεως τῆ Παφλαγί-
ων ἐπαρχίας δεύσας ὑπόγραψα.

Κυπριαγὺς ἑλίου Θεῷ ἐπίσκοπϞΘ τῆ Ημε..... Διαπολίτων, μητροπό-
λεως τῆ Ουαείων ἐπαρχίας δεύσας ὑπόγραψα.

Πολύδελθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Μυρίων μητροπόλεως, τ' Λυκί-
ων ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Θεότομος ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Σταυροπόλεως μητροπόλεως τ' Ηερώων
ἐπαρχίας ὁρ. ὡσ.

Τιόεριθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Λαοδικίων μητροπόλεως
τ' Φρύγων ἐπαρχίας ὁρ. ὡσ.

Κοσμάς ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Συμβασίων μητροπόλεως τ' Σαυυτρί-
ων ἐπαρχίας ὁρ. ὡσ.

Κωνσταντίν' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Βίης μητροπόλεως τ' Λυκαίων μη-
τροπόλεως, ὁρ. ὡσ.

Σπίρειθ' ἔλειθ Θεῷ τ' Αἰπποχίων μητροπόλεως τ' Παμφίλων ἐπαρ-
χίας, ὁρ. ὡσ.

Θεότιμοςθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Ιερουσαλὴταιν ἡτοι Μακρυσίων
μητροπόλεως δαδύρας ἡτοι Καππαδοκίων ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Ισιόδωρος ἔλειθ Θεῷ τ' Ρογίων μητροπόλεως τ' Φρυγῶν Πατακίων
ὁρ. ὡσ.

Θεόδωρος ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Ταρσίων μητροπόλεως τ' ἀφρόνητων
ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Σπίρειθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Λαζαρίων μητροπόλεως τ' δαδύ-
ρας ἡτοι Κιλικίων ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Μακρόβιθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Σελονίων μητροπόλεως τ' Ισαύρων
ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Ιωάννης ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος Ἀθωναῖθ' ἡτοι λεγάτος τ' ἀγίας συρό-
δης τῷ Ἀποστολικῷ Θεσίῳ τ' φρεσβυτέρους Ράμης, ὁρ. ὡσ.

Γεώργιθ' χάριτι Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Βιζύντων πόλεως τ' Θρακῶν χεί-
ρας, ὁρ. ὡσ.

Ζαχαρίας ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος Λευκωπολίων τ' Ισκιών χείρας,
ὁρ. ὡσ.

Θεόδοτος ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Πομπηπολίων πόλεως τ' Παφλα-
γῶνων ἐπαρχίας, ὁρ. ὡσ.

Γεωργίουθ' ἔλειθ Θεῷ ἐπίσκοπος τ' Μιτυληνίων πόλεως τ' Αἰαλίων
ἡτοι, ὁρ. ὡσ.

Σίγγριθ'

Σηργίου ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος τῆ Σαλαμινίου πόλεως τῆ Ευρώπης
πατρὶν Θράκην γράσας, ὁρ. ὤσ.

Αἰθρίας ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος τῆ Μεδυμνίου πόλεως τῆ Λαβδίου
νήσου, ὁρ. ὤσ.

Θεοφάνη ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος τῆ Νεάπολιν πόλεως τῆ Βελονίων
επαρχίας, ὁρ. ὤσ.

Αἰξάνδρου ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος πόλεως Κυπράδων τῆ Ιουδαίων γα-
ρας, ὁρ. ὤσ.

Εὐστάθιου ἀντίστοιχος ἐπίσκοπος τῆ Ευχαΐτων πόλεως τῆ Ελελιώπων ἐπαρ-
χίας, ὁρ. ὤσ.

Πάτριος χάριτι Χρίστῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐπίσκοπος τῆ Μεσημυρίου φιλο-
χρίτου πόλεως, ὁρ. ὤσ.

Πάτριος ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος τῆ Σαζοπόλεως ἐπαρχίας, ὁρ. ὤσ.

..... ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος Πτολίαν, ὁρ. ὤσ.

..... ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος πόλεως τῆ Ἰψῆ Κυπρίων ἐπαρχίας,
ὁρ. ὤσ.

Τύχων ἐλίου Θεῷ ἐπίσκοπος πόλεως τῆ

*Cetera ab initio & in extremo tinea absumfere.
Ioannes Sambucus Consiliarius & Historicus Cæ-
sareus ex Originali misit ad L. Schraderum, an-
no 1583.*

Originale ipsemet inspexi & contrectavi,

L. Schrader.

Fidelitèr exhibentur, ut in exemplari Schrader-
iano leguntur. Menda quæ sunt nonnulla in
locorum nominibus corrigere nemo non potis
est nisi qui nec correctæ satis agnosceret. Certè
quoniam, ut ante ex Alphonso Pisano monitum
est, ferebatur, olim apud Sambucum, integrum
Subsistentium numerum habitum esse, atque
Subscriptio-

Subscriptiones hæ Græcæ ipsius Sambuci fuere & ad Schraderum ex autographo ita mutilato ab ipso sunt descriptæ, (unde par est ut credamus chartam hanc Niliacam ipsam fuisse de qua fama apud Alphonsum Pisanum manet) ideo libentè eis hæc locum dedimus; nec aliam sanè ob causam. Ut scilicet non ignoretur quænam illæ essent olim apud Sambucum. Nam reverà Concilii Nicæni primi Subscriptiones has Græcas (qualiscunque visa fuerit charta illius Niliacæ vetustas) nemo puto credet fuisse, nisi qui hallucinatus non observaverit formulas illas *ἐλεηθῆναι*, & *χάριτι* *θεῷ*, *Dei misericordia*, & *Dei gratia*, præter alia item in hisce manifesta, recentioris multò esse commatis quàm Constantini tempora admittunt.

17.

Mos Patriarchæ Alexandrini à Presbyteris Alexandrinis atque ex ipsis solum creandi, interdictum. *Is autem vetuit ne Patriarcham Presbyteri crearent*] Ita duravit mos ille Patriarchæ sufficendi seu creandi tum à Presbyteris tum ex ipsis solum, per annos 250 aut circiter. De Presbyteris loquimur tantum Ecclesiæ Alexandrinæ qui velut ejusdem Capitulum fuere atque numerum duodenarium à Marco institutum nunc sub Alexandro excessisse videntur. Nam sub eo fuere minimum septemdecim, si non plures. Nempè tot reperiuntur in Presbyterorum Alexandrinorum subscriptionibus Epistolæ Alexandri quâ anathema in Arium prolatum testatur, apud Gelasium

sum Cyzicenum lib. 2. cap. 3. Nisi numerum illum aut de universis in Alexandria Ecclesiis, aut de hisce simul atque illis Patriarchæ adfectis, seu velut adfessoribus adfideis, non de adfessoribus ejusmodi solum capi velis. Certè totidem fermè habentur in subscriptionibus Epistolæ ad Theognium ac alios Episcopos è Tyro profectos, apud Athanasium, qui Alexandro proximè successit, in Apologia secunda ad Constantium, De Ecclesiis ibi illo in seculo videtis Epiphanium Hæres. 69, 4. & Baronium Tom. 3. anno 315. num. 28.

18.

Et decrevit ut mortuo Patriarcha convenirent Sub Alexandro Pa-
Episcopi qui Patriarcham ordinarent. Decrevit
item ut &c.] Decretum hujusmodi, etiam œcu-
 menicum, habetur in Canone 4 Synodi Nicænæ *institutum*
 primæ, cui interfuisse Alexandrum hunc, quem *est, ut Pa-*
 decrevisse seu imperâsse scribit Eutychius, scimus *triarcha*
 omnes. Canon est; *Επίσκοπον προσήκει μάλιστα μὲν ἐπὶ πάν-* *Alexan-*
των ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καθίσταται &c. *Episcopum oportet*
maximè quidem ab omnibus qui sunt in Provincia *drinus ab*
(Episcopis) constitui &c. Sed mirum aded non *Episcopis*
 est Eutychium canonem illum seu decretum A- *Ægypti*
 lexandro decessori suo tribuere, quem non in- *crearetur.*
 terfuisse solum ait sed & præfuisse Synodo illi.

Verba ejus sunt, وكان رئيس الجميع
 والمقدم فيه الاسكندريس بطريرك

R r

الاسكندريه

الاسكندرية واسطانت بطريرك انطاكية
 قسطنطينوس اسقف بيت المقدس ووجه
 سلبيطرس بطريرك رومية من عنده
 قسيسين اسم احدهما بقطر والاخر
 فيكينتيوس فاتفقوا علي انفا لريوس
 واصحبه ولعنوه ولكل من يقول بمقالته

Alexandri
 Patriar-
 cha Alex-
 andrini
 dignitas
 in Conci-
 lio Nice-
 no.

Et Alexander Princeps & Praeses concilii, & Eustathius Patriarcha Antiochenus, Et Macarius Episcopus Hierosolymitanus, & quos misit ut Legatos, Silvester Patriarcha Romanus, Victor & Vincentius Presbyteri, unanimes in hoc consensere ut excommunicarent Arium & sequaces ejus, eosque & quotquot sententiae eorum adhererent anathemate ferirent. Et forsitan ab more illo seu instituto pristino Ecclesiae Alexandrinae, & Alexandri hujus de ejusdem mutatione voto, maxime ortus est Canon ille. Certè & excerpta Chronologica in Thesauo Temporum pag. 69. Eodem anno congregata Synodus in Nicæa trecentorum decem & octo Episcoporum sub Alexandro Archiepiscopo Alexandria. Et in Historiis obviis, ejus in Synodo illa partes perquam eximiae habentur. Nec prætereundum heic quod habet hac de re Josephus Ægyptius in Prefatione Concilii hujus Arabica, in Bibliotheca Oxoniensi.

Verba sunt هدا في دكان المروس

الجميع

الجميع الاكسندروس بطريرك مدينة
الاكسندرية وو كلا سلبس طرس بابا
رومية وبعده افسثانيوس بطريرك
انطاكية وماريوس بطريرك بيت
المقدس وحضر معهم يوليوس بطريرك
رومية *Et Praeses erat in hoc Concilio Alexan-*

der Patriarcha urbis Alexandria, & Procurato-
res Silvestri Papæ Romani, & post eum Eustathius
Patriarcha Antiochenus & Macarius Patri-
archa Hierosolymitanus (ita per prolepsin hic
dictus) *& aderat cum eis insuper Iulius Patri-*
archa Romanus. De Iulii praesentia, quam & alii
asserunt, ante monitum est. Nonne voluit hic
Iulium adfuisse quidem; sed antequam Papa e-
rat? Sed si ita est, Iulius ex numero Patrum
318 non fuit, quod nomina ab eodem Iosepho
ex actis, ut ipse ait, Concilii desumpta & supe-
rius ostensa reddunt manifestum. Atque palam est,
tum ex hoc loco tum ex subscriptionibus vulgatis,
eum qui Achitonius dicitur Antiochenus, in
subscriptionibus Arabicis, Eustathium dici de-
buisset; quem tunc Patriarchatui illi praefuisse
testatur item historia Ecclesiastica.

Eligerent sive ex quacunque regione, sive ex
duodecim illis Presbyteris sive aliis] Etiam &

Loci Hieronymi,
 Autorum-
 que veterum, (quorum alter Ambrosii, alter Augustini nomen induit) bini, de Ægyptiaca Ecclesiæ more hinc apertius intelligendi.

hoc consonum est Canonibus 4 & 6 dictæ Synodi Nicænæ. Parilis item hac de re ratio habenda, ut ad numerum superiorem diximus. Atque demum ex jam ante enarratis manifestius multò quam hactenus puto intelligitur, tum locus ille Hieronymi percelebris in Præfatione allatus, tum alii illi bini, quorum alter Ambrosio, alter Augustino quidem tribuitur. Quam bene, locus hic non est discutiendi. Utut se res ea habuerit, Commentarios in quibus reperiuntur perquam vetustos esse, nec dubitant viri docti. Et loci illi de seculis, quæ tractamus, priscis (licet non in eis) eorumque in Ægypto moribus conscripti sunt. In caput Epistolæ ad Ephesios quartum autor ille (cui Nomen Ambrosii indutum) de promiscua nominis & muneris Episcoporum & Presbyterorum ex ipsis primordiis communione, agens, Denique, inquit, apud Ægyptum Presbyteri consignant, si præsens non sit Episcopus. Sed quia cæperunt sequentes Presbyteri indigni inveniri ad primatus tenendos; immutata est ratio, prospiciente Concilio, ut non ordo sed meritum crearet Episcopum, multorum Sacerdotum iudicio constitutum, ne indignus temerè usurparet & esset multis scandalum. Quid hoc est? Apud Ægyptum Presbyteri consignant! Sive de Ordinatione sive de Confirmatione accipias, seu de utraque (quod non ita est absonum) cum Eutychianis hisce apprimè convenit lucemque videtur non obscuram ab eis accipere. Legitima habebatur olim Presbyteris Alexandrinis, ex e-

iusdem

jusdem Ecclesiæ instituto (quod & ex Hieronymi loco in Præfatione exscripto satis item patet) Ordinandi seu Creandi tum Episcopum Alexandrinum, tum Presbyteros, saltem in Ecclesia Alexandrina, facultas. Atqui Episcopi seu Patriarchæ Alexandriæ Ordinandi facultas eis sub Alexandro hoc adempta, aut, juxta Nicænos Canones, negata est. Nec dubitandum putato, quin Aliorum etiam Episcoporum Ordinandorum facultas eis solis semper ibi aut denegata aut non exercita. Intererat Patriarchæ, cum Episcopis (simulac numerosi satis essent) Ordinationibus illis solum præesse. Quod & ex jure ejusdem Metropolitico singulari erat apud Ægyptios in usu post Alexandri tempora. Quin etiam Ordinationes generis utriusque (tam Presbyterorum dico quam Episcoporum) à Patriarcha, velut ad se sui que nutum spectantes, sub hæc tempora arrogatas ibi esse eliciunt viri docti ex Historia Meletiana, quam vide apud Theodoritum lib. 1. Hist. Eccles. cap. 9. & Sozomenum lib. 1. cap. 23. Et consulas Carolum à S. Paulo in Geographia sacra pag. 272. Nec prætereas heic quæ de Coluthi in Ægypto Ordinatione scribit Athanasius in Epistola Synodica Apologiæ secundæ inserta. Et memineris de Alexandrina Ecclesia ipsa rem ab Eutychio narrari, non de tota Ægypto, nedum territorio Patriarchali. Sed verò, nonne de Ordinatione, quam Alexandriæ in Ægypto, ex veteri instituto exercuerant Presbyteri, loquitur Commentarii

illius Ambrosio tribuiti Autor, dum consignare cos ait, absente Episcopo? Quod verò sequitur in eodem, planè id ipsum videtur quod expressius habet Eutychius. Abolitum scilicet morem illum quo ex ipsis & ab ipsis Presbyteris Alexandrinis, seu, juxta linguam inferioris avi, Capitulo ejusdem Ecclesiæ Patriarcha eligendus erat, ac simul creandus (idque juxta Synodi Nicænæ mentem) veteremque hunc morem ac rationem immutatam esse, adeò ut jam non ordo ejusmodi Presbyterorum (quia cœperunt indigni inveniri ad primatus tenendos ipsi, unde nec eligere rectè quibant nec eligi) sed meritum crearet Episcopum multorum Episcoporum judicio constitutum, & ex quacunque Urbe, Provincia, Societate, modò meritum inesset, accersitum. Locus ille alter, Augustino tributus, habetur in Quæst. 101. in Testamentum Vetus & Novum. *In Alexandria, & per totam Ægyptum, si desit Episcopus, consecrat Presbyter.* Expressissimum est, quantum ad Alexandriam, Eutychianæ narrationis compendium. De Hieronymi loco vide item numerum sequentem.

Atque ita evanuit institutum illud antiquius]
Vult Eutychius institutum illud Marci Evangelistæ, de Patriarcha Alexandrino à Presbyteris & ex ipsis tum eligendo tum ordinando, evanuisse sub Alexandro hoc ejusdem Ecclesiæ Patriarcha,

archa, adeoque sub tempora Nicænæ Synodi jam dictæ. Atqui Hieronymus in loco illo, de Ecclesiæ hujus more, decantatissimo (quem habes integrum in Præfatione) à Marco, inquit, *Quomodo usque ad Heraclam & Dionysium Episcopos Presbyteri semper unum ex se electum in excelsiori mus & gradu collocatum, Episcopum nominabant.* Alex- Eutychius andriæ scilicet, Hieronymo in Chronico suo *satis con-* Heraclas fit Patriarcha anno Alexandri Mam- *cordes sint* meæ F. nono; juxta Eutychii autem Chrono- *de tempore* logiam, anno ejusdem primo. Atque error est *quo dura-* crassissimus glossæ veteris in Dist. 93. cap. 24. *le- vit mos il-* *gimus*, ubi Heraclas & Dionysius Hieronymo *le creandi* dicuntur fuisse contemporanei. Prætermissis tem- *à Presby-* poris apicibus, ab Heraclæ initiis usque in Ni- *teris & ex* cænâ Synodum seu Alexandri mortem quæ *ipsis Pa-* brevi secuta est, habentur anni centum aut cir- *triarchæ* citer. Vide Laterculum Patriarcharum supra ex- *Alexan-* hibitum. An igitur juxta Eutychium sub Alex- *drini.* andro, at juxta Hieronymum sub Heracla aut successore ejus proximo, adeoque circa centum aut nonaginta ante Alexandri tempora posteriora seu Synodum, immutatus hic mos Alexandrinus? Ita sanè est. Nec intereà horum alterum alteri omninò dissonum, re ritè perpensa, opinor. Alter de Facto loquitur simul ac Jure loci simplici, antequam ulla omninò usus aut facti mutatio ibi introduceretur. Alter de Jure simplici & instituti mutatione. Itaque Hieronymus ut in rem, quæ præ manibus fuit, tam rotundè quam appositè adferret exemplum, asserit ante Heraclam

Heraclam & Dionysium, Episcopum ibi seu Patriarcham à Presbyteris electum, ordinatum, idque perpetuò ab Ecclesiæ initiis. Ceterum nec Heraclam nec Dionysium in more illo comprehendendi voluit, nedum eorum Successores; quorum forsitan nullum sine Episcopis aliquot ordinatum esse, æquum est ut existimemus. Etenim advertendum est, Eutychium paulò infra disertè monere, ante Demetrii Patriarchæ undecimi tempora nullum fuisse per Ægyptum, præter Patriarcham, Episcopum. Palàm igitur est etiam juxta eum, Patriarchas decem, nempe Abilium, Cerdonem, Primum, Justum, Eumenem, (qui & Hymenæus dicitur Eusebio in Chronico) Marcianum, Celadium, Agrippam, Julianum, etiam & ipsum Demetrium à Presbyteris Alexandrinis, non ab Episcopis, ordinatos. Neque enim erat in Ægypto, ut expressim Eutychius, tunc Episcopus præter Patriarcham ullus; quæ de re infra, numero 22. Atqui à Demetrio instituti sunt, inquit heic noster, Tres, uti & ab Heracla ejus Successore proximo Viginti. Quando igitur Heraclas ordinatus est, fuere in Ægypto Episcopi tres, & quando ordinatus est Dionysius, Heraclæ Successor proximus, fuere viginti tres. Securus ideò, ut videtur, Hieronymus de tempore Heraclam antevertente, seu de more Alexandrino antequam Episcopi per Ægyptum aliqui alii constituerentur, pronuntiat de Patriarcha seu Episcopo Alexandria à Presbyteris atque ex seipsis, juxta ac noster adamus-

sim,

sim, eligendo, ordinando. Nec ad citeriora descendere voluit tempora, quia vix forsan credi potuisset, ordinationem Patriarchalem, postquam Episcopi saltem Heracleani, tot numero, instituti sunt, sine Episcopis factam esse; utcunque vetus institutum vim suam hactenus retineret, neque novum de Patriarcha ordinando jus esset introductum. Non solum hoc suadet singularis Episcoporum inter Presbyteros illos dignitas, quæ proculdubio, vacante Patriarchatu, vicinis (nam de procul disitis Episcopis id forsan non rectè dicitur; quia ex more ejusdem Ecclesiæ Electio & Ordinatio Patriarchalis moram non patiebatur, quod scimus ex Epiphanio hæresi 69) in causa erat ut se Alexandriam sedulo conferrent, verum etiam, quæ veri satis similis est, ambitio Presbyterorum quorum Eligendi & Ordinandi munus erat. Nam & horum aliqui forsan in Episcopalem dignitatem evecti, nec tamen Presbyteratu Alexandrino exuti, ordinabant, adeoque Episcopi ex accidenti, ordinabant Patriarcham cum ceteris; ita ut post Episcopos ibi institutos, seu post Heraclam, id quod dixit Hieronymus sine controversia locum habere satis non quiret. Eutychius verò de Jure simplici seu instituto illò veteri tantum loquitur; quod durasse ait usque ad Alexandri tempora. Id est neminem præter Presbyteros Alexandrinos de Jure locum in Electionibus aut Ordinationibus Patriarchalibus obtinuisse usque ad Alexandrum, à quo novatum ac mutatum insti-

tutum illud; ac si dixisset, tamen si ab Episcoporum per Ægyptum incremento eveniret ut interessent ex ipsis de facto aliqui Electionibus atque Ordinationibus hujusmodi, veluti Heraclæ, Dionysii, Maximi, Theonæ, Petri, Achillæ, Alexandri Patriarcharum, seu eorum nonnullorum, nihilominus ante mutationem instituti quæ sub Alexandro accidit, jus ad illos attinuisse nullum. Etiam fortè legitur in Codice vetustiori.

usque in *جامريه الي ايام الاسكندر* *tempora fermè Alexandri* (ut observavimus supra, numero 13) quoniam usus aliquis præcedens, qui contrarium ullatenus simularet, juris ipsius seu instituti veteris mutationem, ut fieri ac dici amat, induxisse etiam ante Alexandrum videretur. Quod verò ad tempus attinet, quo nullus ibi præter Patriarcham Episcopus; certè & in Scholasticis sunt, qui ex Dispensativa necessitate, tamen non ex dignitate Officii (ut ipsi loquuntur) Presbyteris Episcopum seu Archiepiscopum adeoque Patriarcham consecrare licere volunt; unde ait Guillelmus Antisiodorensis (in lib. 4. Sent. cap. de Sacramento in quo confertur gratia) *Si non essent in mundo nisi tantum tres simplices Sacerdotes, oporteret quod aliquis eorum consecraret alium in Episcopum & alium in Archiepiscopum.* Consulas, si placet, quæ habet Thomas ab Argentina in Sent. 4. Dist. 25. Quæst. 1. Art. 1. de Pontifice Romano ab Episcopo Hostiensi consecrando, & Antonium de Rosellis in Monarchiæ parte 4. cap. 18.

Ne Patriarcha Alexandrinus Papa vocitaretur]

Codex vetustior *قوله لم يسمي* Sed *De Papæ*
 verò dixit seu in mandatis dedit eis ne Patriar- *Nomine,*
 cha &c. Paulò post heic habetur, tempore He- *Alexan-*
 raclæ Patriarchæ, nomen Papæ, pro eo quod *drino An-*
 est Avus, tributum esse Patriarchæ Alexandrino, *tisfili neu-*
 eò quod Episcopi, qui ibi scilicet paulò antè *tiquam*
 sub Demetrio cœperant, Patres dicti sunt, quo *tribuen-*
 nomine Patriarchæ ibi ante vocati. Et scimus, *do.*
 ex superiùs obiter allatis de nomine Patriarchæ,
 hoc ipsum pro eo quod est simpliciter Pater
 subinde sumtum. Quoniam igitur jam post De-
 metrii, qui Heraclæ proximus decessor erat, tem-
 pora, Episcopi locum tenebant, iique jam satis
 numerosi, intermedium, Patres item dicti, ideo
 voluit Populus Ægyptiacus, qui Christo nomen
 dederant, Supremum seu Patriarcham Avum
 nuncupari. Eutychius noster alibi; *وي في اياديه*

يسمي بطريرك الاسكندرية بابا اي الجد

Et tempore ejus vocabatur Patriarcha Alexan-
drinus Papa, id est, Avus. De Heracla loquitur,
 in sua Patriarcharum serie. Sic nempe in Co-
 dice Alepensi. Sed eo in loco deest hoc in An-
 tiocheno. Occurrit quidem in Athanasii Episto-
 la de Synodis Arimini & Seleuciæ, Epistola à
 Presbyteris Alexandrinis inscripta *Μαξιμῷ Πάπᾳ*
Ἐπιστολὴ τῶν ἱμερῶν Ἀλεξανδρινῶν *Beato Papæ, Episcopo nostro*

Alexandro, qui ipse est quem nomen hoc sibi successoribusve suis dari noluisse scribit heic Eutychius. Alibi etiam dictus est ille ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος *Alexander Papa*, ab eodem Athanasio qui ei successor fuit proximus, uti & dictus est ipse Athanasius tum à Constantio tum in Epistolis Arsenii Episcopi Hypselitarum, & Ischyrae, alibique, ut videre est in Athanasii Apologia 2 ad Constantium. Palàm est etiam Episcopus alios non rarò seculis in vetustioribus, Papæ nomine dictos. Id scimus ex Cypriano, Hieronymo, aliis inferioris multò ævi. Etiam Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, cum Pallium ab Urbano 11. Pontifice Romano ante annos amplius quingentos reciperet, ab eo vocatus est *Papa alterius orbis*, quod legitur apud Gervasium Doroberniensem Monachum in libro MS. quem sub titulo *Imaginationis, contra Robertum Abbatem S. Augustini*, annis abhinc amplius quadringentis composuit. Sed verò, ut in aliis factum est, ita nomen illud Papæ ex origine Patribus aliis seu Episcopis commune, Pontifici Romano velut proprium media assignavit antiquitas, ejusque ad nos sequaces; non aliter atque Imperatoris nomen, æquè ex origine aliis commune, velut proprium Cæsaribus donatum. Et quicquid olim ex se simpliciter significaret Arabibus بابا seu بابا (quorum utrumque Papa eis denotatur) habitum certè videtur nonnullis velut id quo dignitas & majestas suprema, idque

idque ex ipsa vocabuli vi, in eo qui jam sic dictus, utcunque innuatur. Geographus Nubien-
fis Parte 2 Climatis 5 وفي مدينة رومة

قصر الملك المسمى البداة وليس فوق
البداة فوق في الغدري والملوك دودة

Et in Vrbe Roma sunt aedes Regis, Papæ vocati. Nec est supra papam superioritas in dignitate, & Reges sunt inferiores ipso. Loquitur nimirum ex eorum scitis qui sive ignavia admittunt, sive ambitione, sive assentatione aliterve volunt Principum ac Rerumpublicarum etiam suis in territoriis imperia Ecclesiasticis Pontificis Romani iussis esse inferiora. Turcæ eum appellant *Rumbeg* & *Rum schab*, Romæ seu Romanorum (quo nomine quinam apud Orientales veniant, pluribus ostenditur infra numero 28) *Dominum*, *Principem* seu *Regem*, ut in Onomastico monet Leunclavius. Sed verò rationem nominis Papæ videmus in his quæ heic habet Eutyechius ita traditam, perinde ac si non Patrem, ut vulgo accipitur, sed Avum designaret. Id quidem certum est, *πάππας* Græcis veteribus, Patrem significasse, unde *παππίζει* etiam habent pro eo quod est *Patrem eo nomine alloqui*, aut *πατέρα καλεῖν*, ut ait Hesychius, cui item dicitur Pappas, *παππός ἐστὶν ὀνόμαζα*, *Patris diminutivum*. Quinetiam Etymologici magni Autor, Pappias, inquit, *ὅσα τὸ πάππα, ἢ παππᾶν τὴν ἑβραϊστικὴν φωνήν, ἢ πατέρα*, *Fit à Papa quod lingua Romanorum significat Patrem.* De Pap-

In Eutychii Origines

pia loquitur, qui in Officiis Augustalibus Orientis apud Codinum. Videtis plura apud Joannem Meursium in Glossario, verbis Παππία, & παππιασμός. Etiam παππιασμός simplex Papa pro Lectore, qui Diacono inferior est, usurpatur in Constitutione Isaacii Comneni Imperatoris in Theodori Balsamonis Commentario ad Photii Nomocanonis Tit. 1. de Fide cap. 33. Ceterum ut filiorum nomine nepotes, ita Parentum, etiam & Patrum vocabulo Majores, qui Patribus, quæ genitores proximi ea voce indicantur, superiores sunt, subinde venire docemur à Jurisconsultis, aliisque Scriptoribus; quicquid in adversum frustra nititur Valla in Elegantiss. Etiam in linguam Romanam receptum videtur à Pappus, ab eadem origine pro Avo. Ita enim apud Ausonium illud significare apertum est, in Protreptico ad Nepotem, seu Idyllio 4.

—— Pappos aviasque trementes,

Anteferunt Patribus seri nova cura nepotes.

Ex Græco igitur aut Latino aut utroque sermone nomen illud Alexandriae usurpatum (quicquid simpliciter ex seipso primitus significaret) quoties contra distinctum haberet Patris vocem, pro Avo, juxta Eutychium, sumebatur. Res verò cœpit Heraclæ Patriarchæ tempore, causâ ab eò ostensâ. Certè & Dionysius, proximus Heraclæ successor, hoc de eo nomen expressim usurpat in Epistola ad Philemonem apud Eusebium lib. 7. cap. 6. & Nicephorum lib. 6. cap. 9. Canonem istum, inquit, accepi παππιασμός ὃν παρὰ τοῦ Παππιασμοῦ

μὴν Ἡρακλῆ, à beata Papa nostro Heracla. Quicquid autem petierit Alexander, de huius nominis apud Alexandrinos Ægyptiosque abolitione, certè tum Athanasius ejus successor proximus aliique sic postea dicti etiam in Ægypto. Et Joannes Patriarcha ibi, in Lemmate Epitaphii sui à Sophronio Patriarcha Constantinopolitano conscripti vocatur Πάππας Ἀλεξανδρείας, Papa Alexandriae, in Anthologia Epigrammatum lib. 3. cap. 6. Legitur autem apud Nicephorum Callistum, nomen hoc Cyrillum Patriarcham Alexandrinum accepisse à Cælestino Pontifice Romano (cum locum suum Cyrillum in Synodo Ephesina tenere absens voluit) atque ad successores transmississe. De nominis Papæ originibus aliis, præter magis obvios, qui non sunt pauci, Scriptores, consulas Baronium in Martyrologio Januarii 10, & Jurisconsultum celebrem Joannem Corasium Miscellaneorum lib. 5. cap. 15.

22.

Nullus erat in Provinciis Ægypti Episcopus] Alibi item in Patriarcharum serie Eutychius, ubi de Demetrio; *هو اول بطريرك اصلاح* *Quando primo in* *primus erat Pa-* *Et is primus erat Pa-* *triarcha qui Episcopus instituit in Provinciis Æ-* *gypti. Et notissimæ sunt ex Historiis Ecclesiasticis* *ingentes tunc temporis inter Origenem & Patri-* *archam hunc simultates (quas tamen nec omni-* *nò.*

De Patriarchæ Alexandrini singularis Juris Metropolitici Origine.

nò memorat noster) unde etiam graves inter Demetrium hunc & Alexandrum Hierosolymorum & Theopistum Cæsareæ Episcopos dissensiones tunc natæ. Ut autem ille summus Origenis adversarius Tres sibi, proculdubio velut auxiliares, Episcopos, ita successor ejus Heraclas primarius Origenis discipulus Viginti sibi etiam instituit. Et crevit dein haud parum numerus. Nam Centum aut circiter fuere in Ægypto Episcopi ante Concilii Nicæni tempora, ut exprssim Acta Metrophanis & Alexandri restantur. Jam verò ex Patriarchali illo jure veteri, quod sine Episcopis per totius Ægypti Provincias tamdiu, id est per annos amplius centum, solum obtinuerat, atque ex serâ ibi Episcoporum, eâque haud parum ex Patriarchæ arbitrio, institutione, quàm heic narrat Eutychius, eliciendæ videntur juri-um illorum singularium & prærogativarum quibus ante alios in Christiano orbe Prælati ac Patriarchas, Alexandrinus gavisus est, origines. Veluti Juris, per universam saltem Ægyptum, Metropolitici (quod scimus ex Epiphania Hæresi 69, & Synesio Epist. 67 & 76. aliunde) atque aliorum perinsignium, de quibus fusiùs Carolus à S. Paulo in Geographia sacra pag. 271. & sequentibus. Ceteris enim in locis, Episcopi aliter atque aliter diù ante Demetrium (qui primus in Ægypto sit ab Eutychio Episcoporum autor, sub annum Christi 280) sparsim constituti, Jura sibi ex usu diutino ac subinde invicem discrepantia nacti, ea etiam nec ampliora nec ferè

ferè alia ex seculis pristinis retinuerunt, postquam ex Synodi Nicænæ primæ autoritate, atque ad civilis administrationis formulam, stabilita est gubernatio Ecclesiastica. Atque uti hi sua ac qualia variatim & dissimilitèr inoleverant; ita Patriarcha Alexandrinus dein sua, semper sibi similia; quæ fuere quidem, ut ex recentiori tum instituto tum usu, si Episcopos spectes pro arbitrio Patriarchæ tunc pridem institutos, ita ex origine veterrima, si Ecclesiæ illius spectes initia. Unde fiebat demùm ut is ipse etiam ibi retineret *τὸν Εὐχριστοῦ διόριστον*, rerum Ecclesiasticarum administrationem singularem & sibi peculiarem (quod legitur apud Epiphanium loco citato) alia item in aliis Patriarchatibus non recepta. Sed verò occurrunt quæ Episcoporum origini in Ægypto ab Eutychio traditæ nimis refragari videantur. Nicephorus Callistus lib. 2. cap. 43 scribit Marcum Evangelistam etiam & Episcopos in Cyrene & Pentapoli ordinasse, cui & consona sunt Græcorum Synaxaria. Vetus item Marci Vita; *Pentapolim pergit &c. & ordinans Episcopos per regiones illas & clericos iterum Alexandriam venit.* Hanc sequitur Alfricus Archiepiscopus Cantuariensis, in Sanctorum vitis. Hrabanus item Maurus in Martyrologio 7. Kal. Maii, de Marco; *Ordinaverat pro se Alexandria Episcopum Annianum, aliis quoque longè latèque Ecclesiis Episcopos, Presbyteros & Diaconos dederat.* Totidemque ferme verbis de eo usus est in Martyrologio Notkerus. Sed in hisce,

De testimoniis
quæ initiis
Episcoporum in
Ægypto
Eutychi-
anis refragari
videantur.

tamenſi Scriptoribus fidem des (quod puto non ita pronius feceris) nihil habent quod in Ægypto extra Pentapolin Episcopos eum conſtituiſſe evincat. Maximi autem in adverſum forſan videatur momenti heic, quod habetur in Hadriani Cæſaris Epistoſta ad Servianum Conſulem, de Ægyptiorum moribus. *Ægyptum, inquit, quam mihi laudabas totam didici, levem, pendulam & ad omnia famæ momenta volitantem. Illi qui Serapin colunt, Chriſtiani ſunt; & devoti ſunt Serapi qui ſe Chriſti Episcopos dicunt.* Sic apud Vopiſcum in vita Saturnini. Itaque in Ægypto fuere qui Chriſti Episcopos ſe dixere, tempore Hadriani Cæſaris qui plurimis annis Demetrio, cui Episcoporum ibi ab Eutychio initia tribuntur, antiquior eſt. Sanè dubium non videtur quin tum Patriarchæ ibi dicti Chriſti Episcopopi, tum, ex nominis communione priſca, ipſi Presbyteri. Nec tam de Episcopis quam de eis qui ſe Episcopos ibi dixere loquitur Hadrianus. Neque autem hinc ſequitur Episcopum ibi fuiſſe tunc aliquem, præter Patriarcham, alium, quâ Episcopopi nomen aut dignitas Presbyteri nomine ſuperius habitum aut ab eo diverſum. Explicato in ante dictis loco illo Hieronymi in Epistoſta ad Evagrium (in quantum ſcilicet Eutychio noſtro fides eadem de re loquenti fuerit habenda) advertendum reſtat id quod ſtatim ibi ſubjicit Hieronymus. *Quid enim facit, excepta Ordinatione, Episcopus quod Presbyter non faciat.* Quod ad Hieronymi ſeculum alioſve Presbyteros

ros non ad Alexandrinos, quamdiu viguit mos ille quo Presbyteri ipsi tum ordinando alios, sibi collegas adscisciebant, tum Patriarcham creabant, attinere ex Eurychii mente palam est. Neque aliter Ordinationis exceptio ibi locum habere potuit, uti & viris doctissimis est observatum. Vide Walonem Messalinum cap. 2. pag. 117.

23

Ammonius dictus, religionis desertor] Arabicum

اومانيوس quod *Ammonium* fecimus, pro Eumene etiam subinde usurpatur Eurychio. Codex

De Ammonio.

Antiochenus heic habet اومانيوس *Eumathius*.

Sed proximo nominis hujus loco, اومانيوس

Ammonius etiam in hoc codice vocatur. Ammonium intellige celeberrimum illum sectæ Platonice Philosophum, Plotini ac Origenis præceptorem, ac Canonum Evangelicorum autorem. Episcopum autem hunc fuisse alibi opinor non legimus; nec fidei desertorem seu unquam apostatam, si quæ de eo Porphyrius scripsit excipias. Is enim Christiano nomini hostis infensissimus, ait Christianum quidem eum fuisse, & parentibus Christianis ortum. Sed quando, inquit, Philosophiæ præcepta imbiberat *ἐνδὲς τοῦ τοῦ τοῦ* (ut videre est apud Eusebium lib. 6. cap. 13. Nicephorum lib. 5. cap. 13. Suidam,

24.

24 *Inter se dixere*] Codex Antiochenus;
 فقال بعضهم لبعض انا كنا نحن نسمي
 الاسقف ابا والاسقف يسمي البطريرك ابا
 اي الحد واما حنايا بطريرك
 الاسكندرية الذي اصله مرقس البشير
 علي هذا الكرس بطريرك اقام ائذي
Et dixit alter ad alter,
nos vocitamus Episcopos Abba seu Patres & E-
piscopi vocant Patriarcham. Abba id est Avum
 (manifesta est Librarii incuria, quâ prætermittuntur quæ, ut in recentiori codice unde hæc descripsimus, interferenda fuere post *Patriarcham Abba*) *Postquam autem Hānānias Patriarcha Alexandrinus, quem in hac sede ordinavit Marcus Evangelista sederat annos 22, mortuus est.*

25

Et profectus est Marcus Evangelista in Bar-
cam] Barca Pentapoleos, Lybiæ regionis, urbs Barca.
 est, aut olim fuit. Ptolemais item dicta. Vide
 præter Geographos obvios, Nubiensem geographiam part. 3. clim. 3. & vitam Marci Evangelistæ à Petro Kirstenio Arabicè editam pag. 34,
 ubi Barca Pentapoleos urbs numeratur, ut Mar-

ci Patriarchatus longè diffusissimi, à Petro, quod vult vitæ illius autor, constituti pars. Etiam Zephyrus Barca, in Provinciâ Lybiæ, Episcopus occurrit in nominibus Nicænæ Sÿnodo primæ subiectis. A Barca Alexandriam in Geographo Arabe, numerantur 550 milliaria. Sed latius heic videtur sumi Barca & pro regionibus Africanis Ægypto ab occidente conterminis. Anna apud Virgilium ad Didonem Carthaginensem, populos eam circumcingentes indicans,

Hinc deserta siti regio, lateque furentes

Barcai ———

Certe noster de Alexandria & Barca inferius loquitur veluti nominibus quibus satis indicaretur regionum quibus Marcus prædicavit universitas. In Commentario Haly Âben Rodan in Ptolemæi Quadripartiti librum secundum, *Ægyptus inferior* (sic dicta Ptolemæo) appellatur *Terra de Barca usque ad Aquidina*. Quid Aquidina ibi significet ulterius disquirere, nisi Arabica Haly haberemus, ut ita de vera constaret lectione, frustraneum est. Et nomina locorum pleraque etiam in versione Ptolemæi, cui Commentarius ille inservit sunt depravatissima, nec aliter fermè quam si aut interpres aut librarius aut typographus sola verborum portenta substituere certasset.

Et tempore Neronis Cesaris scripsit Petrus Apostolorum Princeps Evangelium Marci] Vulgo autem

autem sub Claudio, ejusque anno 3 aut 4 collocatur Scriptio Evangelii Marci. Vide Baronium tom. 1. anno Christi 45 §. 29. & 30. Certè & Arabica sunt testimonia, illud scriptum, anno 4 Claudii, seu duodecimo ab ascensu Domini. Sic subscribitur Evangelio huic Arabico editionis Erpenianæ, cui consona est vita Marci Arabica apud P. Kirstenium, uti & volumen MS. quatuor Evangeliorum Copticè scriptum & Arabicè declaratum cujus meminit V. Cl. Petrus Gassendus in Vita Nobilissimi viri dudum defuncti, Nicolai Peireskii, lib. 5. pag. 298. Vide Irenæum lib. 3. cap. 1. Sed tam Petri quam Marci dici Evangelium hoc, novum non est. Non solum autem tempore Neronis, sed anno ejusdem primo, necesse est ut vellet noster Evangelium hoc scriptum esse, quod palàm est ex eis quæ infra habet de exitu tum Petri tum Marci eodem in anno. Vide infra num. 36.

*De Tempore
scriptio-
nis E-
vangelii
S. Marci.*

Apostolorum Princeps] Pro Apostolis usurpatur heic, uti sæpius alibi apud Eutychium, nomen illud الحواريين *Elchawarin*, quod in Actis Apostolorum Arabicè passim pro eis legitur. So'enne est Mahumedanis eadem eos voce denotare. Etiam & ipsi Mahumedi in Alcorano; ut videre est in Azoaris 3, 5 & 61 Arabicè. Loca autem in Latina seu Retinenfis versione respondentia, sunt Azoaris 5, 13 & 71. ubi sub-

substituatur *virī albis vestibus*, seu *albis induri*, Apostolorum vocabulo prætermisso, quos ibi significari expressum docent Theologi Mahumedani. Et sic Mahumedes Iben Achmed in perpetuis ad Alcoranum Commentariolis; qui eos ita dictos vult *أبيض* quod *albedinem* interpretatur, seu ut volunt alii à Canitie cui ejusmodi color. Sed de nomine hoc consulas etiam si placet virum eximium Ludovicum de Dieu in Acta Apost. cap. 1. 26, præter Josephum Scalligerum lib. 7. de Emendatione Temporum, pag. 638.

De Lin-

gua, qua
Marci E-
vangelium
conscrip-
tum.

Lingua Romana in urbe Romæ] Latinè scilicet. Unde & historicus Mahumedanus, Abu Walid Mahumed Ben Shecina MS. ut Matthæum Ebraicè (ita etiam credunt alii) & Lucam & Joannem *بالرومانية* id est, *Græcè*, sic Marcum

*Lingua
Romana*

pro Græcatina.

usurpata;

& Roma-

nia pro

Græcia

& Impe-

rio Orien-

tali.

ait scripsisse *بالرومية* *Lingua Romana* seu *La-*

rom. Sic Eutychium verto; tametsi vocabulum

usurpata; *رومية* quod ex Latinorum sono Pro *Romana*

Arabibus adhibetur, etiam pro Græca non ra-

ro usurpetur lingua; quemadmodum *الروم*

tum pro *Romania*, quo nomine venit non

solum Græcia & Europa & Asiatica, tum pro

omni eo quod Imperium Orientale vociratur.

Certè

quod à Romanis *Romæos* diduxi, quo Græci vocabulo Romanos Latinosque ante Constantinum vocabant. Postea verò in antiqua nominis & Imperii possessione perseverantes, Romanos (scilicet Populos, quia ipsa voce Græci Romanos etiam veteres appellitant) se item dici consenserunt. Nata autem est hæc appellatio ex *Novæ Romæ* nomine (quod nemo nescit) Constantinopoli inditæ, unde demum & quoque Imperio, quod illic sedes habebat, subditi essent *Ρωμαῖοι* seu *Romæi* item dicti. Quo item fiebat, ut Romani ipsi veteres, ne non satis nomine ab Orientalibus distinguerentur, Græcè subinde in Basilicis *Ρωμαῖοι* *Romani* (retento ipso Latino vocabulo) appellarentur, uti & videre est in Glossis veteribus verborum Juris. Consonus est hisce Simon Portius in Lexico Græcobarbaro, ubi pro eo quod est *Ῥωμαῖοι*, *Ῥωμαῖοι*, *Ῥωμαῖοι* & *Ῥωμαῖοι* Græcis veteribus, usurpari docet à recentioribus Græcis (quos *Ρωμαῖοι* seu Romanè loqui aiunt ipsi) *Ρωμαῖοι*, *Ρωμαῖοι*, *Ρωμαῖοι* & *Ρωμαῖοι*. Simili fermè modo, ante secula aliquot, Occidentales, veluti tam Galli, Britanni, Hispani, Germani, aliique quam Itali, (ut, quod nemo nescit, Ecclesia Occidentalis *Latina*) *Latini* tum à seipsis tum à scriptoribus Orientalibus dicti, quemadmodum etiam ab his *Franci*. Adeo ut, sicut Orientales *Romæorum* nomen à veteris Romæ nomine in Novam, quæ sedes imperii erat, traducto, uti ostensum est, sortiti sunt, ita Occidentales à *Latio* seu *Latinis* (quæ cum Romanis in Occidente confundi illa vox solet)

Occiden-
tales dicti
Latini.

let) quorum imperio, aut Civili aut Ecclesiastico variatim parère se tunc sinebant omnes, dicerentur Latini; etiam apud seipsos. Quid enim aliud significat illud Rogerii Baconis nostratis, suo in ævo doctissimi, (qui ante annos 350 aut circiter scripsit; id est sub Edwardo Rege nostro primo) in Specula Mathematica? *Manifestum, inquit, quod multæ præclaræ radices sapientiæ dependent ex potestate Linguarum, per quas est introitus in sapientiam Latinorum.* Et de Mathesis studio paulò post, *Harum scientiarum porta & clavis est Mathematica, quam Sancti à Principio mundi invenerunt, ut ostendam & quæ semper fuit in usu omnium Sanctorum & Sapientum præ omnibus aliis scientiis. Cujus negligentia jam per triginta vel quadraginta annos destruxit totum studium Latinorum.* Et postea ibidem, de sociali Logices & Musicæ & Poeticæ fine agens, *Et hæc omnia, ait, sunt secundum sententiam Alpharabii in libro de Scientiis; & patet similiter per Aristotelem & Averroem in libris suis (De Poetica scilicet) licet Latini horum usum non habeant.* Et Willielmus, natione Anglus, dicitur primus Latinorum Tyriensium Archiepiscopus post liberationem urbis, apud alterum illum ejusdem nominis in historiæ lib. 14. cap. 11. Sic Latinorum vocabulo planè Christianos Occidentales universos innuerunt. Atque hos hac vocè contra distingui voluere & hi & alii Scriptores tum à Græcis tum ab Arabibus quorum studia in Hispania Australiori atque in Africa Septentriona-

Studia Arabica.

liori & tunc temporis erant & diu ante fuerant
 florentissima, eaque summo habita in pretio.
 Nam & Scientiæ Liberales ritèque instituta, diu
 ante vocari solebant à Nostreis *Studia Arabum*
 & *Arabica Studia*, veluti denominata à gente
 ac locis ubi tunc solum seriò colebantur. Id
 etiam liquet ex Præfatione Adelardi Monachi
 Bathoniensis, Athelardi item dicti, in Quæstio-
 nes suas Naturales quas ex Arabum Scholis re-
 dux in Angliam conscripsit. Hac de re item
 consulas Guilielmum Malmesburiensem de Gestis
 Regum lib. 2. cap. 10. Floruit ante quingentos
 Athelardus ille abhinc annis (Henrico primo in
 Anglia regnante) & primus Euclidis Elementa
 Geometrica Latine vertit, sed ex Arabico (quo-
 rum exemplar MS. penes me habeo) uti & alia
 Mathematica. Nam seculis in illis ut & diu
 post non ex Græco fonte, sed ex Arabicis ver-
 sionibus, Latine, sed barbarè nimis redditis,
 Platonis ac Aristotelis pleraque, Ptolemyum
 item, Hippocratem, Galenum, Euclidem, id ge-
 nus alios habebant Academici Occidentales. Et
 Avicennas tandem, Averroes, Alfarabios versos,
 nec verò Themistios, Philoponos, Alexandros,
 Simplicios omninò legebant, quos nec habuere,
 uti nec alios fermè autores Græcos, antequam,
 post captam à Mahumede secundo Constantino-
 polim anno Christi 1453, Græci aliquot scientio-
 res eorum exemplaria, in Italiam, Galliam ac Ger-
 maniam profugi, secum asportabant. Latine
 autem versi erant libri illi Arabici, in Academi-
 corum

corum gratiam, sub Lothario Saxone & Frederico Enobarbo circa annum 1140. Quo tempore Alcoranus in Hispania, primò item Latine redditus est; à Roberto nempe Retenensi Anglo & Hermanno Dalmata, qua de re videtis Petrum Cluniacensem in Bibliotheca Cluniac. pag. 1010. & Balæum Cent. 2. Script. 80. Inter eos verò qui codices ante dictos Græcos Arabicè transtulerant adeoque primi in Academiis tulere Arabicas, primas tenuit Chanin Ibn Isaac, Ebraeus, ac Medicus; si fides Historico MS. Mahumedano Abu Walid Mahumed Ben Shecina.

Verba ejus sunt *وتوفي حنين ابن اسحق*

العباري الطبيب وهو الذي نقل كتاب

الحكمة اليهودانية الى العربية وعرب

Et mortuus *كتاب اقليدس والمحدثي*

est Chanin Ibn Isaac Ebraeus, Medicus; is scilicet qui transtulit Sapientiam seu Philosophiam Græcam in Linguam Arabicam, & Euclidem (quem transtulisse aiunt Maronitæ Abu Zeid Ben Honain) etiam explicavit & Almagestum, seu Ptolemæi libros Magnæ Constructionis. De anno Hegiræ loquitur 256; qui anno Salutis respondet 870, Chaliphâ in Ægypto Achmede Ben Tolon. Et Chanin hunc memorat, ut Galeni operum aliquot interpretem, etiam Eutychius noster ubi de Hippocrate verba facit. Fortè ejusdem innuit versiones Abraham Zacuthius in Se-

pher Iuchasin fol. 146 b, licet sub Chaliphatum Mamonis qui e vivis exiit anno Christi 832 collocet. Tunc ait מלשון רבנים הועתקו ספרים רבים אל לשון הערב translati sunt libri multi ex sermone Graeco in Arabicum. Qua de re vide item Claudium Salmasium in Praefatione ad Cebe-
tis Tabulam. Conscripsit autem Bibliothecam Arabicam Ibn Nadir, quæ continet Catalogum librorum Philosophicorum, Mathematicorum & Medicorum, qui primis CCCC annis Hegiræ (id est ante sexcentos aut circiter annos jam elapsos) ab Arabibus compositi fuerunt vel ver-
fi; cujus pars septima habetur MS. in Biblio-
theca Lugduno-Batava. Sed hoc obiter. No-
men autem *Latinorum* ab Orientalibus seu By-
zantinæ historiæ autoribus, Occidentalibus tri-
butum ex eorum scriptis passim liquet, maximè
apud Annam Comnenam cui in Alexiados octa-
vo Διέλεκτος Λατινική *Dialectus* seu *Lingua Latina*
pro qualicunque sive Gallica, sive Italica, sive
Anglica, aliave ab Occidentalibus usurpata su-
mitur. In callem tandem redeo. Quod ad روم
seu *Romania* aut *Romanorum* hominis usum apud
Arabas attinet; Eutychius noster de divisione
imperii inter Maximianum & Maxentium, وملك

*Dialectus
Latina,
Lingua
Occiden-
taliū di-
ecta Græcis
recentiori-
bus.*

روم
*Romania
Romani
Arabibus, qua
notione.*

مكسيميانوس الذي يشما
غولار بوس المشرق والشام والروم
وملك مكسنتيوس مدينة رومية وقصورها

Et

Et imperavit Maximianus, dictus item Galerius, in Oriente, & Syria, & Romania, seu Rom (id est Græcia Asiatica seu Imperii Orientalis regionibus) & imperavit Maxentius in urbe Roma & regionibus ad illam spectantibus. Alibi item ait Eutychius noster Basilium fuisse Episcopum Cæsareæ, in regione Cappadocum, التي

الروم *quæ est in terra Romanæ, seu Romana.* Ejusmodi occurrunt penes cum simili sensu non pauca. Inde est quod in libello Aristotelis falso dicto, de Causis proprietatum Elementorum, ex Arabico, ut palam est, verso, *Terra Romanorum* aperte usurpetur pro tractu maritimo quæ Egypto præjacet. Et, cum subinde in Latina versione ex Arabica Aristotelis Metaphysices, interseratur *In Græco album*, & *in Græco ablatio*, pro eo quod est, exemplar Græcum, unde Arabica sumta, ibi mutilum fuisse; in lib. 5 cap. 2, eadem notione legitur *ablatio in Romano*. Frequens satis est similis Nominis usus apud Georgium Elmacinum, Nubensis Geographiæ, autorem, Scriptores alios Arabum. Qua de re diu etiam est quod monuit doctissimus Leunclavius in Pandectis Turcicis & Onomastico ad historiam Musulmanam. Etiam nuncupari memini ab Achmed Ben Magad, in Compendio suo Astronomico simul & Nautico MS. Alexandrum Magnum *الاسكندر ذو*

القرنين الرومي *Alexandrum Bicornerum, Romanum.*

manum. Scriptor est is Mahumedanus seculi superioris, qui & rationem reddit nominis *D'ul-kernajin* seu *Bicornis* (qua voce Alexander tam in Alcorano quam in alijs scriptis Arabicis insigniri solet) *ملك الدنيا من* inquit, *لان*

Orbis 10. *قرن المسرق الي قرن المعرب* *tius Rex erat à Cornu*, seu *plaga Orientali*, usquo in *Cornu* seu *plagam Occidentalem*. Sed ea de re vide Josephum Scaligerum de Emendatione Temporum lib. 2. pag. 62. & lib. 5. pag. 400. Jacobum Christmannum in Alfraganum, & Athanasium Kircherum in Prodomo Copto cap. 3. pag. 80. Quin verò & pro Christianorum terris *الروم* seu *Romania* & pro Christianis *Romani* subinde Arabibus adhibetur. Unde Geographus Nubiensis habet *افرنج الروم* *Franci Romani* pro Romanis seu Christianis *plagæ Occidentalis* sive *Europææ*, ut legitur *parté 5*, *Climatis tertii*. Dum hæc cogito, libentius quidem vellem id quod Marci Evangelio Arabico in Editione subijcitur Erpeniana aliter intelligere atque vir doctissimus & mihi plurimum colendus vertit. Verba sunt de Marco, *وكان كتبها*

بالرومي الفرنجي بمدينة روم

Nonne sic vertenda? *Et scripsit illud Lingua Romana quæ Francorum est, seu Occidentalis, id est, Latina, in urbe Roma.* De ditione Romana Occiden-

Occidentali capit ille vir eximius. Et videsis
 Kirstenium pag. 36. Certè reliquorum cuilibet
 Evangeliorum subjungitur in Arabica editione
 illa, quâ linguâ conscripserint. Atque ut
 باليوني *Græcè* denotat in eis quæ Lucæ & Jo-
 anni subjiciuntur, sic opinor بالرومي *Roma-*
 nè hic significat. Sed ita ut adjecto illo لاغرنجي
 certiùs redderetur, linguam Latinam seu Occi-
 dentalium Romanorum, sic Arabibus dictorum,
 ibi innui, seu linguam qua usi sunt Παλαιῶν, ἡγουμένων
 ὁμογενῶν Ἰουδαίων *Romani qui sunt Francorum genus*,
 id est Occidentales; quò nomine juxta recentio-
 rum Græcorum morem nuncupantur Romani
 veteres quorum sub imperio passus est Christus,
 quod & videre est in Diæti & Interpretationi-
 bus Parabolorum Sacræ Scripturæ Athanasio
 falso tributis quæst. 76. ut sic ab Orientalibus
 distinguerentur. Latine autem scripsisse Mar-
 cum, testimonia quidem sunt obvia, uti & E-
 vangeliū tam Petri quam ejus esse dictum.
 Vide Joannem Cantacuzenum in Apologia 4
 τοῦ ἁγίου πνεύματος, & Baronium tom. 1. anno Christi
 45. num. 31. & seq. & Alphonsum Ciaconium
 in Petro, anno Christi 56. Et pro Græca lin-
 gua noster, pauculis ut vides verbis interjectis,
 باليونانية seu *Ionice* vocem, uti solent item
 Orientales alii, usurpat. Sed & ea de re vide in-
 fra numerum 30. Scilicet Jones, ab Javan,

𐤀𐤁𐤒𐤀 Ebraïis, ܣܝܪܝܝܐ Syris & ٱلْعَرَبِيَّةُ Arabibus dicti, pro Græcis universis usurpant
 plerunque solent, unde & *Ionice* pro eo quod
 est Græcè; tametsi Ebraei etiam seu Talmudi-
 ci interdum pro eodem utantur voce אֱלֵנִיסְטִין
Ellenistibin, quod planè ex Ἑλληνιστὶς fit; atque idem
 est quod *Hellenisticè*. In Gemara Hierosolymita-
 na ad tit. *Sota* cap. 4. fol. 21 ubi agitur de lin-
 guis quibus in Sacris uti fas esset, ad hunc mo-
 dum habetur: ר' לוי בר חייה מל לקסרין שמע, קלון
 קרין שמע אֱלֵנִיסְטִין בעא מעכבון שמע רבי
 יוסי ואיפסא אמר כך אומר אני מי שמינו יודע
 לקרות אשורית לא יקרינה כל עיקר מלא יודע
 לקרות יודע Sic in utraque, tam Craco-
 viensi quam Veneta Talmudis Hierosolymitani
 editione. Sed depravatè, ut non pauca alia in
 utraque. Inter vertendum autem, emendatius le-
 ges. Sic sonat. *Rabbi Levi Ben Chaitba* (in lo-
 co hoc citato à Baal Aruch, dicitur בן חזית
Ben Chazutba) cum advenit *Cesaream*, atque
 audiuit eos (nam non קלון sed לון id est eos ibi
 legendum) legentes *Lectionem* audi (scilicet no-
 tissimam illam in Deuteronomii cap. 6.) *Helleni-*
sticè, impedire eos voluit. Sed Rabbi Iose com-
motus, Ego verò, inquit, dico, an qui non potest
legere Assyriacè seu Ebraicè, is non omnino leget
eam? Certè satis officium suum præstat, quacun-
que legerit lingua cuius ipse fuerit gnarus. Nimi-
rùm erant formulæ sacræ quibus ex Ebræ-
orum scitis uti licuit etiam lingua qualicun-
que utenti nota, veluti Adjuratio Uxoris suspectæ,
Preces,

Preces, Benedictio mensæ, Testium & Depositarii Juramenta, præter lectionem hanc atque aliquot alias. Et fuere quæ linguâ sanctâ nunquam non ex more majorum peragendæ; de quibus fusiùs eodem in capite. In Baal Aruch, ex Talmude Hierosolymitano quo autor ille usus est, vocabulum illud, pro *Hellenisticè*, legitur אלנסח; atque adjicit ille ופירושו לשון יון *interpretationem ejus esse linguam Ionicam seu Græcam*, cui concors est adnotatio Cracoviensis Talmudis illius editionis. Et videsis Joannem Buxtorfium in Lexico Chaldaico verbo אלן. Sed verò dubitari nequit, lectionem illam *Audi* in Gemarâ hac sic memoratam, ac Hellenisticam dictam, ipsam fuisse Græcam Deuteronomii versionem, quæ in usu Hellenistis, id est (cum de rebus Judaicis verba fiunt) יהודים אלתן קידעין דו ידעא- *Iudeis illis qui Græcè scirent*, ut disertè à Syro redduntur Ἑλληνιστὰι *Hellenistæ* simpliciter dicti (in Actis Apostolorum cap. 9, 29) atque eo nomine simplici à Gentibus ibi in Græco palàm discriminati.

29

Sed attribuit illud Marco] Codici Antiocheno verba illa defunt.

30

Scripsit Lucas Evangelium suum Græcè ad virum nobilem ex Sapientibus Romanis cui nomen Theophilus] Antiochenus heic codex, وكخب

XX 2

لوقا

لوقا الانجيل بالرومية لرجل سريش من
 Et scripsit Lucas Evangelium Lin-
 gua Romana ad virum Nobilem ex magnatibus
 Romania. De nomine Romani & Romania vide
 supra num. 28. Lucam autem Græcè scripsisse, est
 receptissimum. De Theophilo ad quem scripsit,
 vide Baronium tom. 1. ann. 58. num. 32.

31

Quocum per tempus aliquod mansit] Non le-
 gitur in Codice Antiocheno.

32

Lucas Medicus vos salutat] In Epistola nempe
 ad Colossenses cap. 4. 14. Hinc advertendum,
 Eutychium nostrum versionem Novi Federis A-
 rabicam aliam habuisse ab ea quam editam at-
 que ex Ægypto allatam legimus. Editus enim
 codex habet لوقا الطبيب يقرىكم السلام
 Salutem vobis dicit Lucas Medicus. Verba ita
 variant, ipsissimo retento sensu, ut etiam inde
 versionum diversitas esset elicienda. Sed alia
 sunt apud Eutychium quæ rem reddunt mani-
 festissimam. En tibi Evangelii Joannis initium,
 quod affert ille, in disputatione quam inserit ad-
 versus Nestorianos, his verbis, كما قال
 الانجيل في البدي لم تقول الكلمة
 والكلمة

والكلية لم تزل عند الله واولاه لم
تزل الكلية و كلا بها كون
و دسواها لم يكن ولا واحد مما كان
*Vt dicit Evangelium, In principio erat Verbum,
& Verbum erat apud Deum, & Deus erat Ver-
bum. Univerſum per ipſum factum eſt, & ſine ip-
ſo haud quidquam factum eſt eorum qua facta
ſunt. Quæ ab edita verſione Arabica ita ſunt
diverſa ut aliam ſecutum fuiſſe Eutychium ſit
certiſſimum. Exemplaria, quibus utimur, utra-
que idem habent, excepto quod in Antiocheno
pro وبعيرها & , والها legitur واولاه pro
و دسواها . Et in utriſque deeſt, ut heic, com-
ma ſecundum. Loca item alia ex Actis Apoſto-
lorum aliisſque Novi Federis libris citat à ver-
ſione edita haud parum verbis diſcrepantia. For-
tè igitur uſus eſt noſter verſione Joannis Epiſ-
copi Hiſpalenſis qui ſub annum Chriſti 730 di-
vinos libros lingua Arabica donabat, quod me-
morat Joannes Mariana De rebus Hiſpaniæ lib.7
cap. 3.*

*Occiſus autem eſt Petrus ſub annum XXII
poſt Dominum] ſub initia igitur Neronis, id eſt
tredecim circa annos ante Chronologiam re-
ceptiorem, Petri martyrium collocat noſter.*

34

Atque hic primus erat Patriarcha Romanus]
 Petrum Episcopum Romæ fuisse, non magis at-
 que Marcum Alexandriæ, agnoscit noster. Sed
 ut à Marco Hananiam, sic à Petro Linum Pa-
 triarchas esse, hunc Romæ, illum Alexandriæ,
 constitutos.

35

Atque erat Marcus &c. in Alexandria &
Barea annis VII] Annis scilicet, à Claudii an-
 no nono, quem videre est in periochæ hujus ini-
 tio, putatis.

36

*De Mar-
 tyrii S.
 Marci
 tempore.*

Et anno imperii Neronis Cæsaris jam dicti
primo, occisus est Marcus Alexandriæ] Item
 Wernerus Rolewink in Fasciculo Temporum;
Beatissimus. Christi Evangelista Marcus martyrio
coronatur anno Neronis primo, ut dicit Philo con-
temporaneus ejus apud Alexandriam Egypti. Cer-
 tē de Marco & Ecclesiæ Alexandrinæ initiis
 scripsisse Philonem illum Judæum, testatur Hie-
 ronymus. Quem librum, qui quantum scimus
 secula ante multa periit, an vidit Wernerus?
 Certē undenam hoc hauserit ille, quod adeò re-
 ceptæ (ut mox dicimus) chronologiæ dissonum
 est, nondum didici. Et vita ejus Arabica à Pe-
 tro Kirstenio edita eum Alexandriæ fune tractum
 & martyrio coronatum ibi ait anno 14 Claudii
 Cæsaris

Cæsaris qui Neronis primo est proximus. Etiam
 & mensis diem adjicit. Verba sunt وقوفي آخر
 يوم من برمودة من السنة الرابعة
 عشر من ملك اذلوليوس قيصر Et
mortuus est die ultimo mensis Bermuda seu Par-
muda anno 14 Claudii Cæsaris; id est, planè in
 fixo Ægyptiorum seu Coptitarum, qui tunc in
 usu, anno 7 kal. Maii seu 25 die Aprilis Julia-
 ni, quo die tum Græcis tum Latinis festum
 Marci celebratur. Nam Barmuda seu Parmuda
 est mensis Ægyptiacus, ex veterum Ægyptio-
 rum Pharmuthi natus, qui sic Aprili respondet
 Juliano. Mirè transferunt Petrum Kirstenium illa
 de obitus ejus die verba, quæ adeò neutiquam
 intellexisse se ingenuè fatetur, ut id quod est heic
 dies ultimus seu اجر يوم, perperam sumeret
 tantum pro die altero postquam fune tractus est
 Marcus, & significationem برمودة Bermuda
 aut Parmuda, mensis scilicet notissimi, inter ci-
 neres apud Avicennam suum (cui ut aliis رمضان
ramad milliès pro cinere; unde deductum vo-
 luit) infelicitèr quæreret. Martyrium ejus huic
 mensi tribuit tum Simeon Metaphrastes (qui
 Pharmutium vocat) tum vetus autor Anonymus
 Marci vitæ. Sed verò Anonymus hic corrigen-
 dus est ubi dies passionis ejusdem pridianus po-
 nitur in festivitate nostra Paschali, id est Domi-
 nico

nico die, seu vicesimo die mensis Pharmuthi quod est octavo Kalendarum Maiarum quo tempore eorum Serapiaca agebatur celebritas. Legendum vicesimo nono die, qui 8 kalendis Maiis seu 24 Aprilis Juliani in anno Ægyptiaco convenit. Serapiaca autem in kalendario Constantiniano dicto (quod mutilum nupèr in Ægidii Bucherii commentariis in Victoris Canonem, mensibus scilicet Martio, Aprili, Maio, & Junio truncatum, triennio antè integrum in Dionysii Petavii Vranologia editum est) septimo Idus Maii seu 25 Aprilis tribuuntur. Quid enim aliud significat Nomen Serapis ibi jam dicto diei affixum? Sed passus est Marcus apud Anonymum illum Imperante Caio, & juxta Dorotheum, Trajano Imperante. Noster anno passionem ejus collocat primo Neronis, qui septennii, juxta receptionem chronologiam, prochronismus est. Nam octavo Neronis anno obitus ejus tribui solet. Sed ad Arabica paulò antè citata, *miror itaque*, inquit Petrus Kirstenius, unde Nicephorus lib. 2. cap. 43. scripserit Marcum octavo anno Neronis obiisse. Palàm est id hausisse Nicephorum ex Hieronymo, qui sic scribit in vita Marci, uti & Sophronio atque horum non paucis sequacibus, atque tritissimis Ecclesiæ Martyrologiis. Quin & vide Eusebium lib. 2. cap. 23. Etiam & Rituales Ecclesiæ Romanæ libri, id ipsum quod tradunt de hoc obitus ejus anno Hieronymus & Sophronius, habent in solennibus Lectionibus quibus celebratur Marci festum.

37.

Et corpus ejus igne est crematum] mortuum ibi
& sepultum aiunt Hieronymus & Sophronius,
quemadmodum & vita ejus vetus, autore Ano-
nymo, atque hujus sequax Alfricus Archiepis-
copus Cantuariensis. Et chlamyde coccinea
circumdatur corpus ejus Alexandriae repertum
ait Codex antiquus Vaticanus, & Venetias olim
translatum; qua de re videsis Antonium Bosium
in Roma Subterranea lib. 1. cap. 20. & Baro-
nium, præter Tomum 1. anno Christi 64. tom.
9. ann. 820. num. 28. & Martyrologia in Janu-
arii die 31. ibique ad Romanum, Baronium, &
Petrum Damianum in historico sermone de
Marco. Ceterum satis consonus est nostro Do-
rotheus Episcopus Tyriensis, qui Alexandriae,
ait, Marcum tractum à loco dicto Bucoli usque
in locum dictum Angelorum, & ibi igne crematum
esse ab Idololatriis *μὴν φαρμακείας καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τοῖς
βουκόλοις*. Sed quid *μὴν φαρμακείας*? Legendum existimo
μὴν φαρμακείας λ' ὅς ἐστι καὶ αὐτὸ λ' καὶ ἐν τῷ ἱερῷ &c. Mensis
Pharmutbi die 30 qui *Ε'* aut *Ε'* ibi sepultus est,
seu ibi cineres ejus conditi, scilicet in loco dicto
Bucoli. Ratio lectionis ex adnotatis superius
numero 36 petenda.

FINIS.

Interferenda.

Pag. 8. lin. 21.

—Anacleti. Certè in Canonibus Arabicis Nicænis initia habet Patriarchatus Hierosolymitanus ipsâ Synodo vetustiora. Latine in illis legitur Canone 10; *Quia & consuetudo honorandi Episcopum Heliæ (Æliæ) nomine Patriarchæ &c.* Sed Arabica Ms. in bibliotheca Oxoniensi publica, ibi; *و كما جرت العادة* *والاسر الاول باكرام اسقف اورشليم* *Quemadmodum & obtinuit consuetudo & vetus institutum ut honoretur Episcopus Hierosolymitanus nomine Patriarchæ &c.* Sed in canonibus illis etiam Episcopus Seleuciensis Patriarcha est, atque ut legitur in Latinis canone 34 *sedes ejus in concilio debet esse sexta post Episcopum Hierosolymitanum*, uti & in canone 36 adjicitur *Æthiopum Catholicum* (quem tantum non Patriarcham esse volunt canones illi) *habere septimum locum post prælatum Seleuciæ.* At vero in Arabico canone 39 (qui Latinorum 34 respondet) expressim habetur

ويصير

ويصير مجلسه في الرتبة السابعة
fit locus ejus septimus, & in Arabico 42 qui re-
 spondet canoni latine trigesimo nono المجلس
 الذي هو دون السابع اعني الثامن
sedes septimā inferior id est octava. Quatuor
 autem illi Constantinopolitanus, Alexandrinus,
 Antiochenus, & Hierosolymitanus, Quatuor
 Patriarchæ Principales dici solent—

Pag. 12. lin. 14.

—eliciendum. Adi autem si de recentioribus
 Judæorum Patriarchis quales diximus plura ve-
 lis, Samuelem Petitem in Variarum Lectionum
 lib. 2. cap. 10. atque Observationum lib. 3. cap. 2.
 (hæ jam nunc cum hæc scribimus in lucem pro-
 deunt) ubi tum Catalogum eorum exhibet tum
 Adriani Epistolam antè memoratam de Patri-
 archa intelligit Judæorum. Sed illinc—

Pag. 24. lin. 1.

—Canone 8, Cypriano Epistola 13, aliis. De
 ejus in actibus aliis sacris usu parili, vide si pla-
 cet Hugonis Menardi Observationes in Grego-
 rii Magni librum Sacramentorum. Similiter—

Pag. 31. lin. 24.

—Corporis tum Lipsiani tum Gruteriani—

Ibi lin. ult.

—Corpore jam dicto utroque Presbyterum—

Pag. 53. lin. 1.

—pag. 536. Et locum sanè heic singularem habet Hymnus ille celeberrimus generali nomine *ὁ ἰνὴν λαυδάτιον* seu *hymnus* Ebraeis dictus, cujus solennis in Neomeniis, & in festis Dedicationis, Tabernaculorum, Paschatis, Septimanarum usus, Conficitur ex Psalmis 113, 114, 115, 116, 117, & 118. De quo videsis Gemaram Babyloniam rit. *Pesachim* cap. 10. fol. 117^a. præter J. Buxtorfium in Lexico Chaldaico col. 613. Nec prætermittas 2 Paralip. 35, 13, & 1 Paralip. 16, 7. Quæ verò Judæi—

Pag. 55. lin. 17.

—potuissent. Reliquiæ sanè occurrunt hac de re nonnullæ apud Arrianum in Epiæto. De vaticiniis consulendis disputans (lib. 2. cap. 7.) οὕτως ἔχει, *ὁρμήσαντες τὸ ἐνεδέχοντο κρατῆσαν ἡ δὲ θεὸς ἐπαλάμει, δεικνύμενος ὡς, κύριε ἐλέησον, ἐπίστρεψόν μοι ἐξελθεῖν. Nunc autem tremantes augurium captamus, Deumque invocantes precamur, Kyrie eleeson seu Domine miserere. & concede ut evadam.* An è Christianismi usu illud *Kyrie eleeson* in Gentilismum receptum dubitat vir eximius Gerardus Joannes Vossius in lib. 1. de Theologia Gentili cap. 2. Floruit autem autor ille sub Hadriani Cæsaris tempora. Habet item Arrianus lib. 1. cap. 16. hymnulorum aliquot formulas solennes fodienti, aranti, comedenti usurpari solitas. Ut *μὴ γὰρ ὁ θεὸς ἐν ἡμῶν πύρεσιν ὄραται ταῦτα. δὲ ἔστω καὶ γὰρ ἐν ἀσπίδι, Mag-*
nus.

nus est Deus, qui nobis instrumenta præbuerit hæc quibus terram excolamus, alias ejusmodi actibus ceteris. Et subjicit ταῦτα ὅς ἐστι ἐφουμένη ἑδρα, καὶ ἡ καὶ ἵστοι καὶ διότατοι ὕμνοι ἐκπαινεῖν ἐν τῷ δυνάμει ἑδρα τῷ πα-
ρακαλοῦντι τὸν καὶ ὁδὸν ἡγεῖται. Hæc singulis in rebus cantanda erant, uti etiam hymnus maximus & divinissimus erat cantandus, quod facultatem dederit harum rerum intelligentem & utendi ratione instructam. Mahumedanis item——

Pag. 61. lin. 9.

—— Μωαμὴδ. Adde, si plura hac de re cupias, Gulielmum Schikardum in Proæmio ad Tarich Regum Persiæ pag. 79. & sequentibus. Alia——

Pag. 63. lin. 12.

—— floruisse. Et de antiquitate libri ejusdem Pirki dicti videfis Joannem Morinum in Exercitatione prima in Samaritanorum Pentateuchum; sed nec sine eis quæ in illum hac de re conscrip-
sit Samuel Petitus in Variarum Lectionum lib. 2. cap. 4. Si autem libros——

Pag. 70. lin 5.

—— Christi 204. Forfan ob Philippum illum sic perperam admissum, factus est Alexander vigesimus (numerato scilicet Marco ac pro primo habito) Episcopus Alexandriæ, in Chronico illo Flavio Dextro tributo, sub anno Christi 311. Nam cum Marco Alexander est decimus nonus uti sine eo decimus octavus, ut in laterculo illo

Y y 3.

nostro.

*Encolpii
Liber.*

nostro. Prodiit autem ante annos fermè abhinc centum Londini, libellus Anglicanus *Imago Gubernationis* seu *The Image of Governace* dictus, quem, in Epistola ad proceres Anglicanos dedicatoria, è Græco sermone transtulisse se ait Thomas Eliotus Eques auratus, atque celebris tunc inter literatos nominis (de quo videlicet Balæum Cent. 8. script. 77. & Pitæum ætate 16. script. 969.) atque exemplar Græcum commodato accepisse à Clarissimo quodam Neopolitano cui nomen Pudericus. Autorem libelli asserit fuisse Encolpium Alexandro Severo à Commentariis. Et Encolpium quidem scriptis mandasse res aliquas Alexandri illius scimus ex Lampridio qui vitam ejus contexens Encolpium semel & iterum adhibet autorem, quo & familiarissimo usum fuisse ait Alexandrum. Græcum exemplar puto nullibi jam extare. Sed capite libelli hujus 25, veluti ex Encolpii Græcis, narratur, Alexandrum, hortatu Mammeæ matris, Origenem (qui coævus quidem erat) ex Ægypto accersivisse, ac literas ad Episcopum Alexandriae datas, quibus ei jussu est ne Origenis iter impediret; præfixo qui ad hunc modum sonat titulo, *Alexander Imperator Augustus &c. Alexandro Archiepiscopo Christianorum in magna civitate Alexandriae* *ἐν ἀλεξάνδρῃ*. Græcum enim hoc vocabulum in margine apposuit Eliotus, ut sciret lector quid in Græcis responderet verbis suis Anglicanis *well to doe*. Dissertationes dein etiam addit aliquot Alexandri & Origenis de rebus

rebus divinis. Sed nullus tunc temporis planè
Episcopus Alexandriae, Alexander dictus est, nec
ullus ante Constantinum. Neque aliud quam
Græculi alicujus recentioris commentum libel-
lum illum fuisse dubito, utcumque sanè Lampri-
dio subinde satis concordem. Quæsitv autem
nuper vir doctissimus, utrum Alexander quis-
quam Episcopus fuisset Alexandriae inter eos
qui habentur apud Eusebium & Hieronymum
in Chronico. Et dum nullum ejusmodi in eis
legi credit (sed hallucinatus; nam expressim fit
Alexander ibi Episcopus decimus octavus apud
Eusebium, numero 2337) locum Epiphaniï de
Episcopo Alexandrino punctione emendandum
censet. Locus habetur in Hæresi 70, quæ Au-
dianorum est, num. 9. Controversias narrat E-
piphanius ortas esse plurimas de Paschate tem-
pore Polycarpi & Victoris, nec Occidentalibus
cum Orientalibus ea de re convenisse. Quod
nemo nescit. Adjicit statim, ἐν αἰσίοις δὲ ὅσοις χρόνοις
ἐν τῇ χρόνῳ Ἀλεξάνδρου Ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ Κρησπανίου.
*Idem aliis in temporibus accedisse, idque etiam
temporibus Alexandri Episcopi Alexandriae &
Crescentii. Ubi Dionysius Petavius, quenam, in-
quit, sub Alexandro Alexandria Episcopo Pas-
chales istæ turbæ fuerint, nusquam à me lectum
vel auditum. Sed neque quis Crescentius ille fue-
rit. Querant amplius eruditi. Vir igitur eximius
ille, qui sic uti diximus locum Epiphaniï emen-
dari voluit (in Eclogis nempe Chronologicis
lib. 3. cap. 1.) ob Alexandri Episcopi nomen*

*De Alex-
andri E-
piscopi A-
lexandriae
nomine, a-
pud Epi-
phanium.*

sibi

sibi non repertum, sic interpungendum vult locum ut eo nomine Alexander ibi Severus Cæsar sit seorsim intelligendus; ad hunc modum; ἐν τῇ ἡρώδης Ἀλεξανδρίου, ὑποκρίσει Ἀλεξανδρίας καὶ Κρησπίνου, idque etiam temporibus Alexandri, Episcopi Alexandriæ, ac Crescentii, sublato sic Episcopi ibi prænomine, quod lectio ei tribuit vulgata. Quam tamen retinendam nullus dubito. Nec alium Alexandrum ibi intelligi præter ipsum Alexandrum qui Alexandriæ erat Episcopus decimus-octavus. Id quidem verum est, si Eutychio nostro fides danda, sub tempora Alexandri Severi literas non paucas à Victore Romano, Demetrio Alexandrino, Cajano Hierosolymitano, & Maximo Antiocheno Antistitibus, hinc inde missas de Paschatis & Jejunii, quod ei prævium est, solvendi tempore فطور Arabibus dicto, seu

ἀπονησίζειν &
ἀπονησίζεσθαι
quid.

tempore quo, ut est in lingua Canonum veterum, ἀπονησίζειν seu ἀπονησίζεσθαι sibi jejuniis oportet abstinere, seu illud non ultra producere, seu jejuniis solvere. Quod tamen (obiter id liceat monere) non rarò per ipsum contrarium vertitur, seu ieiunare, ut videre est in Dionysii Patriarchæ Alexandrini Epistola Canonica ea de re à Gentiano Herveto versa, uti etiam in versione Canonis 90 Synodi in Trullo (ubi editio Balsamonis Parisiensis pessimè habet ἀπονησίζεσθαι pro ἀπονησίζειν) ac Balsamonis utrobique versione. Nec melius aliterve viri illi magni nominis Severinus Binius in editione sua Concilii Trullensis,

sis, aut Caranza, aut Longus à Coriolano in ejusdem summis, aut Antonius Augustinus, ubi memoratam Dionysii Epistolam recitat in Epitomes Juris Pontificii libro 20. cap. 3. aut Antonius Salmatias sive in ejusdem Epistolæ editione sive in Zonaræ ad eandem expositionis versione. Diù autem est quod bene vertebatur vocabulum illud, juxta jam dicta, tum à Carolo Bovio in Constit. Apostolic. lib. 5. cap. 13, tum ab interprete Canonis 89 (qui est ipse quem nonagesimum diximus) Synodi in Trullo cum Zonaræ in eundem commentario. Et vide, præter Hesychium in verbo ἀποκρίσιον, Josephum Scaligerum lib. 6. de Emendatione Temporum pag. 681. Atqui (ut ad Epiphaniï locum redeamus) manifestum ex eo est, Tempora Victoris à temporibus Alexandri, quem memorat, adeoque Episcopi Alexandria, ita distingui, ut alia omninò fuerint habenda. Neque igitur Episcopus ille Alexandria Demetrius, Victori coævus, innui ab eo potuit. Neque proculdubio alius præter celeberrimum ipsum Alexandrum sub Constantino ibi Episcopum, cujus tempore nemo nescit de Paschate turbas ortas esse insignes. Inde enim natum est quicquid postea Patres Nicæni quorum pars magna Alexander ille, ea de re censuere. Crescentium autem heic memoratum, æquum satis est ut existimemus, Episcopum fuisse Africanum cujus occurrit nomen inter Episcopos alios Africanos ad quos Constantinus de Ecclesia extruenda rescripit. Literæ

ejus cum Episcopis illis ex Bibliotheca Petri Pithoei editæ habentur apud Baronium tom. 3. anno 316. num. 62. Neque igitur nova interpunctione Epiphanius omnino corrigendus. At verò ex jam ante narratis (ut Origines Eutychnas tandem resumamus) liquet, usque in —

Pag. 80. lin. 13.

—Christi 334. & Joannem Lydium in Epistola Dedicatoria, Narrationi historicæ Conciliorum præfixa. Certè Eutychnus —

Pag. eadem lin. 25.

— ut Dorotheus ille. Alii anno etiam 310 Christi, qui ipsum Constantinum reverà antevertit; ut depravatus proculdubio, quantum ad numerum, titulus Disputationis Athanasii in Arium quæ ibi in Synodo Nicæna dicitur habita *in anno divinæ incarnationis* 310, sub Constantino, Silvestro Papa, & Alexandro Antistite Alexandrino. Alii anno —

Pag. 86. lin. 22.

— pag. 950. Maximus autem numerus, quantum video, Antistitum ac Prælatorum (qualiacunque eis titulorum seu nominum discrimina adjicias) alibi in Synodo aliqui repertus nequam 1570 superat. Is autem numerus habetur in Concilio Generali

Generali secundo Lugdunensi sub Gregorio decimo; de quo, Ptolemæus Lucensis, anno Domini MCCLXXIV Concilium, inquit, celebratur Lugduni, ubi multitudo Prælatorum fuit major quam fuerat in aliquo Concilio. Nam inter Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates & alios Prælatos, fuerunt MDLXX. Ex hisce autem septingentos tantum Episcopos fuisse ait Eberhardus Archidiaconus Ratisponensis.

Ut verò de Numero——

Pag. 115. lin. 6.

—transulit. Sub initium vides, celebratissimam illam Helenam Constantini Magni matrem nuncupari *الرساوية* pro quo substituimus nos *Rheaviensis*, soni Arabici vestigia prementes, sed interim loci unde sic dicatur planè nimis ignari. De Patria ejus & de Natalibus filii, disputarunt olim viri doctissimi. Nec solum Britanniam eam fuisse (quod & firmare contendit Baronius tom 3 anno 306 § 16.) sed etiam Coeli Regis filiam, volunt nostratium aliqui, maximè Colcestrenses (pagi Essexiani municipes primarii) qui item alumnæ, eam sibi fuisse jactitant. Alii aliter omnino. Et quæ sparsim hac de re apud Scriptores tum Græcos tum Latinos veteres recentioresque occurrunt, pleno demensa horreo nuper simul exhibuit vir & Pietate & Eruditione admirandâ illustris Jacobus Usserius Hiberniæ

De Helenæ Constantini M. matris patriæ.

Primas in Britannicarum Ecclesiarum Primordiis cap. 8. Iſtis verò præter hunc Joſephi Ægyptii locum, obiter adicere liceat etiam quod habet de Helenæ patria Eutychiuſ noster ubi de ea ſimul & Conſtantio Conſtantini patre verba facit.

قسطنس الي ناحية, inquit, فجرح الجريرة والرها في قرية من قري الرها يقول لها كفر فخار فنظر فيها الي امرأة حسنة جميلة يقول لها هيلانه وكانت قد نتصرت علي يدي برسيقا استغ الرها وتعلمت قرأت الكذب فخطبها قسطنس من ايها فروجه اياها وحبك منه ورجع قسطنس الي بئر نطية فولدت هيلانه غلاما حسن الوجه ونيعا عازلا قليل الشر فحبا الحكمة وهو قسطنطين فتربا بالرها وتعلم حكمة اليونانيين

Et Constantius (Constantem cum aliis aliquot appellat eum Eutychiuſ) profectus est in regiones Mesopotamiae (ſic ſanè multotiès vertitur الحريرة) quod tum Inſulam tum Terram interamnem ſignificat. Atque alibi ab Eutychio etiam pro Mesopotamia

fopotamia sumitur) & Rheam. Et diversatus
est in vico ex vicis Rheæ, cui nomen Capbar phecar
(Codex Antiochenus habet heic كافر ذحمار

Capbar nipbecar. Utrunque quidem interpretari
potest vicus figulinus) ubi conspexit sœminam ve-
nustam & perpulchram nomine Helenam, quæ &
educata est à Barsica Episcopo Rheæ (in Codice
Antiocheno legitur ابن مابيا Ibn Mabia pro

Episcopi hujus nomine) & edocta legere Scrip-
turas. Hanc Constantius parentum consensu, sibi
desponsatam & in uxorem ductam, gravidam fe-
cit. (Testimonium fanè non contemnendum in
eos qui Helenam Constantii Concubinam non
legitimam uxorem fuisse existimarunt) Dein ve-
rò Byzantium rediit. Et peperit Helena puerum
vultu decorum, modestum, ingeniosum, minimè ma-
lum & Philosophia studiosum. Is Constantinus e-
rat, qui Rheæ educatus Philosophiam didicit Græ-
corum. Et paulò post ait, Constantinum rescis-
sisse insidias Rheæ sibi structas ac necem inde
imminere eò quod ab Astrologis prædictum ibi
esset eum in dignitatem Regiam fore evehen-
dum, unde subjicit فهرب من الرها فذهب

فهرب من الرها فذهب & fugit à Rheæ & in
urbem Byzantium se contulit. Ubinam hæc Rheæ, & Epif-
ego me nescire fateor. Rheam in Margiana, Me-
diæ tractu, præcul nimis in Oriente positam
memorat Ptolemæus, & Stephanus Rhæam. Cer-

Rheæ Vrbs
& Epif-
copatus.

tè nec defuere qui de regno Persarum (quod Mediæ vicinum) oriundam voluerint Helenam; ut videre est apud Gottefridum Viterbiensem. Sed dubitari intereà nequit, quin Eutychie heic Rhea, quocunque locorum sita, eadem ipsa fuerit unde Josepho Ægyptio *الرفاوية Rhea-*
viensis dicta fuerit. Et advertas in Numero heic 107, sive Episcopum sive minoris in sacris dignitatis alium, Enphilum scilicet, *Rheaviensis* item nomine censerì. Certè & Rheam hanc Eutychieanam Episcopatum fuisse palàm liquet ex jam allatis. Atqui in Episcopatum notitiis non reperitur nomen huic omninò aut consonum, aut sono satis cognatum, nisi aut *رافيا Raphiam* Phœnicie urbem sic dictam Ptolemæo, Straboni, aliis, ex *Rhea*, aut *Rheavia*, aut hanc ex illa deformatam fuisse forsàn quis existimaverit. Raphiam autem illam seu Rasiàm Episcopatum fuisse veterem ostendit Epistola Synodica Joannis antistitis Hierosolymitani (cujus Patriarchatui subfuit) ad Joannem Byzantium antistitem cui subscribit *Epiphanius Episcopus Rasianus*, ut videre est in Actione 5 Concilii Constantinopolitani sub Menna, Tom. 2. editionis Binianæ part. 1. pag. 736. Raphia illa urbs Phœnicie erat maritima (quod scimus ex Fl. Josepho lib. 13 cap. 21) etiam & *Rassias* depravatè dicta in Notitiâ prisca quinque Patriarchatum, & *Rapa* in plerisque Antonini exemplaribus. Jam verò, fortean ex corrupta aliqua sive scriptione sive lectione codicum

Rbaphia.

dictum aliquot Orientalium quibus hoc de nomine actum est, *Drepanum* suum Constantini Natalibus & Helenæ domicilio finxit Nicephorus Callistus & in tractum Bithyniæ maritimum, (quia Helenopolis etiam locus ille nuncupatus) temerè nimis transtulit. Certè ut Euty chius *Rbea*, sic ille in tractu illo seu Nicomediâ vicinâ, Constantinum ait Græcas didicisse disciplinas. Quin si Rhaphia heic admittenda esset pro Natalium loco; sanè non ita ab eo quod est verisimile aberrare forsan viderer si Georgium Cedrenum ita emendandum vellem, ut ubi habet ille (pag. 221) Constantinum natum ~~ἐν τῷ~~ ^{ἐν Δακίᾳ πόλει} *apud Urbem Daciæ*, legeretur ~~ἐν τῷ~~ ^{ἐν Ραφίᾳ πόλει} *apud Urbem Rhaphiæ*. Certè Dacia ibi non pro Daciæ Provincia, si vulgatam lectionem retineas, sed pro Urbe sic dictâ ex verborum formulâ accipienda. At nullibi puto reperitur hujus nominis urbs. Neque omninò erat sanè quod Cuspinianus inde eum apud Dacos natum educatumque autumaret. Præstantissimus (quem jam ante diximus) vir in Britannicarum Ecclesiarum Primordiis, non malè substituendum in Cedreno conjectat pro ~~πόλει~~ ^{ἡ πόλις} *urbem*, *Naisum* seu *Naifum*, adeoque legendum ~~ἐν τῷ~~ ^{ἐν τῇ} *Naisum* ~~Δακίᾳ~~ *apud Naifum Daciæ*, eo quod tum in Stephani Urbibus ^{ἡ πόλις} in Constantini Porphyrogeneti Thematibus *Naifus* seu *Naifus* dicatur ~~πατρίς~~ ^{ἡ πόλις} *patria* Constantini; saltem modò admittatur etiam, apud Julium Firmicum MS. *item* heic omni exceptione majorem, *Naifum*

(pro

